

Zoran
Pongračić

MAMA je kriva za sve

e-Lektire
lektire.skole.hr

Zoran
Pongrašić

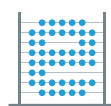
Mama

je kriva za sve

CARNET

e-Škole

USPOSTAVA SUSTAVA RAZVOJA
DIGITALNO ZRELIH ŠKOLA
(PILOT PROJEKT)

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Više informacija o EU fondovima možete naći na web stranicama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije:
www.strukturnifondovi.hr

Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Hrvatske akademske i istraživačke mreže – CARNET.

Sadržaj

Zoran Pongrašić.....	5
Prije čitanja.....	9
Mama je kriva za sve.....	10
1. Sve je počelo ovako	11
2. Brrrrr!	18
3. Servis za kompjutere	21
4. Ožiljak i Brada.....	26
5. Zatočenik	30
6. Sam u kući	33
7. Stela i Mirela.....	37
8. Halo, ima li koga?.....	42
9. Sumnja	46
10. Na stepenicama	49
11. Kad misli odlutaju	52
12. Spasilačka služba	56
13. Imam ideju!	59
14. Akcija	63
15. Na straži.....	66
16. Drugi put po nosu.....	68
17. Muke lopovske struke	70
18. Policija trenira strogoću	73

19. Zavrzlama	77
20. Vincent nije rekao ništa	81
21. Sve je dobro što se dobro svrši	84
22. Poziv na ples	88
23. The End.....	91
IZ MIRELINE TAJNE BILJEŽNICE.....	93
Što je bilo poslije ili Likovi uzvraćaju udarac (a pisac daje petama vjetar)	99
 Metodički instrumentarij.....	103
 Poticaji za daljnji rad	107
 Impresum.....	108

Zoran Pongrašić

Nova Gradiška, 25. travnja 1961.

Književnik Zoran Pongrašić rođen je 1961. godine u Novoj Gradiški. Prema vlastitim riječima, dok je bio malo dijete, s obitelji se preselio u Novi Zagreb gdje se dobro provodi i živi svoj život. U školi su ga učili i uvjeravali kako će, kad odraste, moći raditi što god želi. Vođen time, sa svojim prijateljima osnovao je muzičku grupu *Kost i koža*. Grupa je održala dva antologijska koncerta, a Zoran shvaća da željenu slavu neće steći sviranjem električne gitare te kreće tipkati po tipkovnici i pisati svoja slavna djela. Danas ponosno može reći da piše sve što se pisati može, od romana, radio-dramskih i kazališnih tekstova, filmskih scenarija i scenarija za stripove do znanstveno-fantastične proze, pjesama, razglednica i pisama. Nagrađivan je za svoja djela.

Diplomirao je na Visokoj školi za sigurnost na radu pri Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu. Dok nije postao samostalni umjetnik, dvadeset i četiri godine radio je u državnoj službi – gotovo polovicu od toga kao istražitelj u policiji. Sa spisateljicom Anom Đokić ima tri kćeri. Kao pisac književnih djela javio se u dvadeset i osmoj godini života, kad mu objavljuju prve priče (*Oslušivanje tišine*, 1989., *Vrhunci civilizacije*, izbor najboljih priča s II. natječaja OZON-a u Beogradu). Prvu samostalnu knjigu, zbirku priča *Razgovori s bratom* objavljuje 1991. godine, nakon čega slijedi razdoblje ratnih godina u kojem piše rijetko, uglavnom kratke forme (tijekom 1991/92. iz novčanih razloga piše čak i za govorne automate, te mu tako kroz telefonsku slušalicu »emitiraju« 30-tak kratkih znanstveno-fantastičnih priča).

Za Dramski program Hrvatskog radija 1995. piše svoju prvu radio dramu *Čuvari sreće* koju mu emitiraju iste godine. Od tada postaje redoviti suradnik Dramskog programa. Sljedeće godine pristupa *Plimašima*, piscima okupljenim oko časopisa *Plima* (osnivač i prvi urednik bio je Miro Gavran, kasnije Silvija Šesto), u kojem kroz tri godine redovito objavljuje priče. Istovremeno, priče mu počinju objavljivati i u drugim književnim časopisima (od ozbiljnih kao što su *Quorum*, *Futura*, *Republika*, *Nomad*, preko dječjih – također, naravno, ozbiljnih – *Modra lasta*, *Zvrk*, *Prvi izbor*, do posve neobičnih kao što je *Zaprešićki špiگل*), u zbornicima priča, dnevnom tisku (*Večernji list*, *Jutarnji list*, *Vjesnik*) i na radiju. Piše za djecu, tinejdžere i odrasle. Zbog toga što se okušao u mnogim umjet-

ničkim vrstama, njegov ga prijatelj, inače književnik, ilustrator i književni kritičar Darko Macan veoma zgodno i potpuno ispravno naziva »pisцем opće prakse«.

Dobitnik je nagrada za radio drame, priče i romane. Za roman *Mama je kriva za sve* dobio je Nagradu Grigor Vitez (1999.), a s radio igrom za djecu *Djevojčica koja je preskočila nebesa* predstavljao je Hrvatski radio na festivalu radio igre za djecu i mlade Prix Ex Aequo u Bratislavi.

Član je Hrvatskog društva pisaca, član i jedan od utemeljitelja Hrvatskog društva književnika za djecu i mlade, a bio je dugogodišnji član Hrvatskog društva dramskih umjetnika, i član AZeBiFa (Akademija za znanstvenu beletristiku i fantastiku) za vrijeme njezina kratkog postojanja 1997/98. godine. Jedan je od osnivača Umjetničke organizacije *Autorska kuća* koja je, između ostaloga, ustanovila događanje za djecu *Uberi slikovnicu* u Parku Ribnjak u Zagrebu, a sada se taj veseli događaj jednom godišnje odvija u istome gradu u Parku Stara Trešnjevka pod nazivom *Uberi priču!*. Jedan je od utemeljitelja i član književne udruge *Knjiga u centru*, koja svake godine dodjeljuje Nagradu za najbolju hrvatsku slikovnicu *Ovca u kutiji*, te organizira festival dječje knjige i raznovrsne kulturne aktivnosti, susrete domaćih i inozemnih pisaca, ilustratora i kritičara književnosti za djecu. Autor je slikovnica i igrokaza za najmlađe. U slikovnicama nalazimo neobične likove puževa, mrava, komaraca, stonoga (jedna je dobila Nagradu *Ovca u kutiji*). Izgleda da su mu posebno na srcu male životinjice i kukci. Obično imaju ljudske osjećaje i način razmišljanja.

Razgovori s bratom zbirka je priča za tinejdžere o dvojici braće koji razgovaraju ili šute zatvoreni između četiri zida jedne sobe. *Mama je kriva za sve* (2006.) humoristički je dječji roman o jedanaestogodišnjem dječaku kojega otmu kradljivci kompjutera jer se greškom zatekao nedjeljom u školi. *Gumi-gumi ili djevojčica koja je preskočila nebesa* (2008.) govori o djetetu liječenom od leukemije, pri čemu autor istražuje psihološke, obiteljske i društvene posljedice ovog događaja. *Nespretna krila anđela* zbirka je priča koje tematiziraju odnos muškarca i žene, pisanih iz jednog i drugog kuta gledanja. Po riječima Lade Žigo, »stječe se dojam da njegove priče imaju neka pomalo fantastična nevidljiva krila koja nas blago prenose iz svakodnevnog u eterični psihološki svijet«. Ulomci iz romana *Vidi majmuna!* (2004.) uvest će čitatelja u toplu obiteljsku, ali ne baš nježnu društvenu priču o životu dječaka koji u Zagreb dolazi iz Afrike. Majka mu je bjelkinja, a otac crne boje kože. U Hrvatskoj je to još uvijek rijedak slučaj. Već prvoga dana škole dolazi do nesporazuma, jer ravnatelj i profesori nisu pripremljeni za njegov dolazak – nisu se informirali o okolnostima njegova preseljenja, o zemlji iz koje dolazi. Isto tako, doznajemo kroz dječakovo razmišljanje koliko ga zbunjuje i frustrira nova škola u kojoj je sve posve drugačije od afričke, pa ispada da je on neznalica.

Lakoća i jasnoća izražavanja dubljih misli, kao i humor, Pongračićeve su jakosti. Kazališni tekstovi izvođeni su mu u splitskom kazalištu lutaka, te u Dramskom studiju Učilišta Zagrebačkog kazališta mladih. Zoran Pongračić piše i televizijske i filmske scenarije (*Gumi-gumi, Jel smijem popit malo vode?, Bumerang TV, Šegrt Hlapić*). Ponekad piše i pod umjetničkim imenom (pseudonimom) Magda Kraus.

* * *

Roman Zorana Pongrašića *Mama je kriva za sve* (1999.) dobio je Nagradu Grigor Vitez iz više razloga. Jedan je taj što je pisac smislio zanimljivu priču koja čitatelja ne »pušta iz svojih šaka« dok je ne pročita do kraja.

Riječ je o otmici dječaka Berislava koji je zabunom došao u nedjelju u školu (mama je pobrkala dane u tjednu, a ona ga ujutro budi), pa je naletio na dvojicu pljačkaša koji su iz škole iznosili kompjutor. Da bi se riješili svjedoka, u kombi su utrпали i Berislava. Berislav ne dopušta da njime ovlada panika. Kad ostaje sam, zaključan u nepoznatom stanu, domisli se da će preko Interneta stupiti u kontakt s nekime tko bi ga mogao spasiti. To mu i uspijeva. Spasiteljice su čak dvije, i to blizanke!

Dakle, čitamo kriminalističku priču. No, ova je priča i humoristička, jer su likovi kriminalaca Brada i Ožiljak na prvi pogled zastrašujući, no ako nađeš nešto smiješno u zastrašujućem (nespretnost, glupost, brbljivost ili slično) – više te nije tako strah. Možeš se i nasmijati. To je shvatila i Sanja Lovrenčić dvije godine kasnije, pa je u djelu *Četiri strašna fufoždera i jedan mali Fufić* pokazala da su čudovišta puno manje strašna ako zamijetimo koliko su smiješna. Noćne more jednostavno nestanu. Pisac ovoga djela poručuje da ni jedna situacija nije bezizlazna ako je tako ne shvatimo. Baš kao i kod Marka Twaina, koji je *Tomu Sawyeru* i *Huckleberryju Finnu* djeci poklonio puno više razboritosti negoli odraslim likovima u svojim romanima, tako i Zoran Pongrašić pokazuje da su djeca sposobna riješiti probleme i bez odraslih. A kamo sreće da su uvijek samostalna (i pri buđenju za školu, primjerice) – onda se ne bi ni dovodila u ne-prilike... Smiješan je koji puta i dječak Berislav: tražeći pomoć opisao je svoje otmičare, *i to vrlo točno: Brada ima bradu na bradi, a Ožiljak ožiljak preko lica*. Nije mogao bolje, zar ne? Pisac malo zasmijava čitatelja, a možda želi reći: treba uvijek dobro otvoriti oči i zamjećivati pojedinosti oko sebe. Nikada ne znaš hoće li ti zatrebati. To je bolje negoli zujati svijetom kao muha bez glave. Stela i Mirela unose zabunu u priču jer su posve istoga izgleda, jednojajčane blizanke. Dosta su i svadljive, ali kad treba pomoći Berislavu, uvijek se slože. Znaju što je važnije. Pri spašavanju im i nehotice pomaže zbunjeni (i prevareni) susjed, što znači da su blizanke i dosta lukave. Još jedno svjedočanstvo da Zoran Pongrašić vjeruje u dječje sposobnosti, kao i u naivnost odraslih.

Tako dolazimo do toga da je ovo zapravo priča o pomaganju u nevolji i o tome da smo najčešće sami sebi krivi ako upadnemo u neku nevolju. Pisac je majstor u pisanju dobrih dijaloga i u zanimljivoj karakterizaciji likova.

Obično pri čitanju knjiga mali čitatelji ne obraćaju pažnju na rječnik pri kraju knjige. Preporuka je da ga ipak pročitate jer je vrlo zabavan – ima naslov *Iz Mireline tajne bilježnice*. Primjerice, riječ *mafija* pojašnjava se kao *tvrtka u kojoj rade »mafijaši«, a ono što proizvode zove se »kriminal«*. *Svoga ravnatelja zovu »kumom«, iako im nije bio na krštenju*. Riječ *gladijatori* objašnjena je kao *izumrla vrsta sportaša (izumrla zato jer su se natjecali tko će koga prije ubiti, a u tome su bili vrlo uspješni)*. Ima u tome istine, ali i

humora. Osim toga, tjera nas na razmišljanje kako bismo mogli na neformalan način predstaviti neke pojmove. Pisac je očigledno mislio da je to korisno i važno: biti svoj čak i u tako predvidljivom dijelu knjige kao što je rječnik manje poznatih pojmova.

dr. sc. Diana Zalar

Prije čitanja...

- Što mislite kakva se priča krije iza naslova *Mama je kriva za sve*?
- Ovaj je roman napisan u 23 poglavlja. Pročitajte naslove svakog poglavlja. Za svaki naslov izrecite što mislite o čemu bi se u tom poglavlju moglo raditi.
- Prihvaćate li vi teško roditeljske savjete? Zašto?

Mama je kriva za sve

Ani, Emi, Ireni i Almi, još jednom.

1. Sve je počelo ovako

Stanom se prolomio urlik.

— Berislave!

Ne, to nije bio Tarzan. Bila je to mama.

Bero je okrenuo glavu na drugu stranu jastuka.

“Ne čujem te, mama”, promrmljao je njegov pospani mozak. “Ne mogu te čuti. Ne želim te čuti. Želim spavati. Spavati, spavati, spavati...”

— Berislave!!

Bero navuče jastuk preko glave.

“Možeš se ti derati koliko god hoćeš”, rekao je mozak. “Ali meni se spava”.

— Berislave!!!

“Meni se spava. Meni se tako spava”, šaptao je mozak. “Meni se tako... jako spava. Meni se tako... strašno jako spava. Meni se tako... užasno... strašno... jako... spava...”

— Berislave!!!!

“O, neee!”

Tri i pol sekunde kasnije mama je poput kamikaze uletjela u Berinu sobu, uopće se ne obazirući na to što je na vratima ogromnim crvenim slovima pisalo ZABRANJEN ULAZ SVIMA, a ispod dopisano kemijskom olovkom A NAROČITO MAMI.

— Berislave! — viknula je mama još jednom jednako glasno, iako je tada već stajala tik pokraj kreveta, otprilike pola metra od Berinog lijevog uha.

“Isuse”, pomislio je Berin mozak dok je u uhu zvonilo kao u katedrali. “Ako i dalje nastavim spavati, probudit ću se sasvim gluh”.

“Ugušit ću se ispod ovog jastuka”, pomisli Bero zatim, pa makne jastuk s glave i otvori oči.

Prvo što je ugledao bila je bijela kuta ispred njegovog nosa. *Bijela* kuta? Vraga bijela! Bijela je bila nekada. Davno. Sada je bila umrljana temperama, kredama, ugljenom, vodenim bojicama, pastelama, glinamolom, ljepilom, kolaž papirom, a najviše uljanim bojama. Sasvim sigurno nije postojala ni jedna jedina boja na cijelom svijetu, osim možda bijele, a da se nije nalazila na toj *bijeloj* kuti.

“Od svih majki na kugli zemaljskoj baš je mene morala roditi slikarica”, pomisli Bero, pa užasnut prizorom ponovno zatvori oči.

Istoga trena uključio se mamin glas.

— Berislave, diži se! Zakasnit ćeš u školu!

“Mrzim školu!” zaključio Bero žmirečki.

— Hajde, ustani, srećo mamina — rekla je mama, najednom neočekivano blago.

Sjela je na rub kreveta i pomilovala sina po kosi.

— Još samo pet dana, a onda su zimski praznici. Moći ćeš spavati do mile volje.

“Ali meni se do mile volje spava sada. Kada dođu zimski praznici neće mi se uopće spavati”, pomisli Bero.

Mama ga, naravno, nije mogla čuti, jer nije znala čitati misli.

— Kada bih barem ja sebi mogla dati malo odmora, a ne ovako. Zbog ove izložbe radim dan i noć. I stalno se bojim da neću stići.

“Tko ti je kriv kad radiš slikurine od tri metra! Kada bi slikala razglednice, bila bi brže gotova. I vjerojatno bismo imali više novaca”.

— Uskoro neću znati ni koji je dan u tjednu — promrmljala je mama više za sebe.

Ponovno je nježno pomilovala Beru po kosi. Njemu je to, istina, godilo i na trenutak mu je bilo krivo što nema četiri godine manje, ili barem tri, pa da se prepusti užitku, ali kada čovjek ima punih jedanaest, takvo si što više ne smije dopuštati. Zato je skupio svu svoju volju i po drugi put otvorio oči.

— Mama, sto puta sam ti rekao da me ne smiješ maziti! Ja više nisam beba! — rekao je i odgurnuo joj ruku.

— Dobro jutro, sine! — nasmiješila se mama.

— I kada ćeš već jednom naučiti da ne ulaziš u moju sobu?!

— Kada te ne budem morala buditi svakoga jutra.

— Pa, ne moraš me buditi! Neće škola propasti ako zakasnim jednom. Ili dvaput. Ili nekoliko puta.

— Ili svakoga dana?

— A zašto ne? — Bero se uspravi u krevetu ponesen idejom koja mu je toga trena pala na pamet. — Zamisli kada bi izbacili samo taj prvi sat, sve bi bilo bolje. Učitelji bi se bolje naspavali, pa bi bili bolje raspoloženi, pa bi nam davali bolje ocjene, pa bi cijela škola imala bolji uspjeh, a učenici bi...

— Dobro, dobro — prekinula ga je mama. — Shvatila sam što želiš reći. Ja idem pripremiti doručak, a ti pravac u kupaonicu na umivanje.

— Zar opet?!

— Molim? — mama je zastala u vratima.

— Umio sam se jučer. Još se drži — objasnio je Bero sliježući ramenima. — Zašto se moram umivati baš svakog jutra?

— Da se razbudiš — odgovorila mu je mama.

— Ali ja sam već budan — pokušao ju je uvjeriti.

Mama ga je tada pogledala ravno u oči. Jednim dugim, duuuuugim pogledom. Pri tome je nakrivila glavu prvo na jednu, a onda i na drugu stranu.

— Nisi dovoljno — zaključila je zatim i krenula prema kuhinji prije no što je Bero uspio ponovno otvoriti usta.

Nije mu preostalo ništa drugo nego da krene na umivanje. Mrmljajući nešto, polako se vukao prema kupaonici. Sve i da je htio, nije mogao hodati sporije.

“Ona bi bila naj sretnija da spavam u kadi punoj vode”, mrmljao je sebi u bradu. “Tada bih non-stop bio umiven.”

— I operi zube! — doviknula je mama za njim.

— Zube?! — zaprepastio se Bero. — Pa još nisam ništa jeo! Zar ne znaš da se zubi peru *poslije* jela?

— Dobro da si me podsjetio — čulo se iz kuhinje. — Oprat ćeš ih još jednom *nakon* doručka.

* * *

— Berislave, sine! — viknula je mama u trenutku kada se Bero upravo spremao zadrijemati, stojeći kraj lavaboa, s četkicom za zube u jednoj, a tubom paste u drugoj ruci.

Bero se trzne.

— Molim, mama?

— Nisi valjda zaspao u toj kupaonici?!

Da je viknula samo sekundu kasnije, bila bi u pravu.

— Naravno da nisam, mama. Budan sam kao budilica!

“Kada bih barem imao četiri ruke”, razmišljao je. “Mogao bih prstima pridržavati kapke dok perem zube”.

A s tim njegovim kopcima stvarno nešto nije bilo u redu, kao da su izrađeni od kamena. Svakog jutra ista priča; morao je uložiti nadljudski napor ne bi li oči držao koliko-toliko otvorene.

— Umij se hladnom vodom da se razbudiš! — oglasila se opet mama.

“Hladnom vodom?” zgrozio se Bero. “Ne pada mi na pamet”.

— Već sam se dva puta umio! — viknuo je prema vratima kupaonice.

Istoga trena vrata se otvoriše, a kroz njih proviri mamina glava.

— Umij se još jednom i brzo za stol!

— Može s toplom?

* * *

Bero je sjedio za stolom u kuhinji, doručkovao podgrijane ostatke jučerašnje večere, i s užasom gledao oko sebe. Kuhinjski elementi, svi do jednog, bili su obojani u različite zelene nijanse, od svijetlozelenog frižidera, preko srednjezelenog sudopera, do najtamnije zelenih visećih ormarića. Čak je i bojler bio nešto kao zelen, iako je njegov limeni trbuh odbijao na sebe primiti tempere, pa ga je mama morala pošpricati lakom za automobile.

“Mamina zelena faza”, uzdahnio je u sebi. “Ta joj je do sada najgora. Sigurno gora od plave, koja barem nije dugo trajala. Gora čak i od kasnije, smeđe, barem što se umjetničkog dojma tiče. Ono drugo...”

Berine misli otploviše u jednu ljetnu večer, tamo negdje pretprošle godine, kada je mama utrčala u stan.

— Cijeloga sam dana sjedila na klupi u parku i gledala nebo! — rekla je sva ushićena.

— Je li? — javio se tata, koji je cijeloga tog istog dana bio i tata i mama umjesto mame, jer je morao otići u dućan, i na tržnicu, i skuhati ručak, i oprati suđe, i objesiti rublje da se suši, i pogledati seriju na televiziji i javljati se na telefon.

Zatim je pogledao prema mami preko gornjeg ruba novina koje je, do maločas nezamjetljiv, čitao.

— To nebo je tako golemo! — objasnila je mama šireći ruke da što bolje opiše svu njegovu veličinu. — I tako, tako plavo!

— Je li? — oglasio se tata još jednom, pa se ponovno vratio novinama, koje su bile jedini dokaz da on ipak nije mama.

— Nebo je nešto najljepše što se čovjeku može dogoditi! — zaključila je mama na kraju, i krenula prema drvenom sanduku u kojem je držala svoje boje.

Već sutradan ujutro sva prozorska stakla u stanu bila su oslikana plavo, a na svakom od njih žutilo se po jedno veliko, okruglo sunce.

— I? — pitala je mama čije je lice sjalo jače od bilo kojeg sunca. — Kako vam se čini?

— Pa — rekao je tata, a zatim krenuo prema kuhinji, koja tada još nije bila zelena, da stavi vodu za kavu.

— Meni se čini da je malo previše tih sunaca — odgovorio je Bero nakon kraćeg proučavanja svih prozora. — A i nekako je mračno u stanu.

I stvarno, zbog oslikanih prozora dnevno svjetlo nije imalo nikakve šanse da uđe u stan, pa su cijeloga dana morale gorjeti žarulje. Idućeg jutra došla je susjeda Milica sa svojim *Cento gradi* i oprala maminu plavu fazu.

Sljedeća po redu bila je ružičasta faza.

— Želim bebu — rekla je mama, jednog od tih dana, dok je tata sam glačao svoje košulje i u isto vrijeme kuhao sutrašnji ručak.

— Jednu malu, malecnu, slatku bebicu — objasnila je mama, a zatim dodala: — Ružičastu!

Tata je načas ostavio peglu u uspravnom položaju, on je uvijek pazio na takve stvari, a onda je ozbiljno pogledao mamu, pa Beru, koji je sve to slušao s pola uha, pa opet mamu.

— Slušaj, Branka. Ja već imam dvoje djece kojima sam i otac i majka — rekao je, naglasivši ono “dvoje”, tako da se Bero zbunjeno osvrnuo oko sebe.

Nekoliko dana kasnije, dok je odabirao košulju za posao, tata je s užasom ustanovio da je na svakoj naslikana po jedna ružičasta beba. Da su se te bebe nalazile na leđima, možda se ništa ne bi dogodilo, jer je tata preko košulje uvijek nosio sako, ali one su, sve do jedne, bile s prednje strane, točno u visini trbuha.

Tata je neko vrijeme samo stajao i zurio pred sebe, a zatim je bez riječi navukao sako preko potkošulje, i otišao na posao.

Sljedeće jeseni, u maminoj smeđoj fazi, tata je otišao zauvijek.

Tih dana, prisjećao se Bero, mama je slikala izorane njive smeđe boje, iznad kojih su letjele nekakve smeđe ptičurine, zatim ogoljelo drveće, naravno smeđe, smeđe kuće u daljini sa smeđim otvorima umjesto prozora i vrata, livade prepune smeđe trave po kojima su pasle, pogađate već, smeđe ovce, dok su pastiri koji su kao čuvali te ovce, i sami sasvim smeđi, dizali glave i gledali gore, u smeđe nebo prepuno tamnosmeđih oblaka.

Beri se te slike nisu nimalo sviđale. Bile su mu nekako previše — smeđe.

Otada su prošle dvije pune godine. Mama je u međuvremenu mijenjala svoje faze, ali tatu nije uspjela vratiti.

“Jedino u čemu je uspjela je to da je mene počela odgajati *onako kako treba*”, pomislio je Bero ironično.

Površina kakaa u šalici koju je držao u ruci neprestano se mreškala stvarajući različite slike u dvije nijanse. Prvo je poprimila oblik Afrike, malo kasnije Sjeverne Amerike, ili je to možda bila Južna, a još kasnije nekog kontinenta koji do sada uopće nije bio otkriven.

“Kako je ovaj svijet velik!” razmišljao je Bero, zureći u kakao. “Toliko različitih mjesta u njemu. I tajanstvenih. I opasnih. I...” Nije se mogao sjetiti što još.

— Brže jedi! — začuo se mamin glas iz dnevne sobe, pretvorene u slikarski atelier. — Zakasnit ćeš u školu!

“U svakom slučaju, bezbroj puta zanimljivijih od moje škole”, zaključio je Bero, pa otpi-je jedan veliki gutljaj svijeta.

— Jesi li spremio u torbu sve što ti treba?! — javila se opet mama.

“Nije mi jasno kako joj uspijeva pričati i slikati u isto vrijeme?” čudio se Bero.

— Jesam, mama.

— Jesi li uzeo sendvič?!

— Jesam, mama.

— I salvetu?!

— Da, mama.

— I čistu maramicu?!

— I čistu maramicu.

— Dobro. A sada požuri!

“Zaboravila je pitati za papuče”, naceri se Bero.

Trenutak kasnije mama uleti u kuhinju s kistom u ruci.

— Nisi valjda zaboravio papuče?

* * *

— Zakasnit ćeš u školu! — ponovila je mama valjda stoti put, dok se Bero mučio sa žnirancima na cipelama.

— Pa nije mi škola nakraj svijeta, već odmah tu, iza ugla. Ne treba mi više od pet minuta, čak i da hodam natraške. I na jednoj nozi. I žmirečki. I začepljenih ušiju.

— Uzmi kapu, opet pada snijeg — rekla je mama, držeći u ruci kapu koju mu je sama isplela u jednoj od svojih prijelaznih faza.

Bila je to, blago rečeno, neobična kapa. Bila je šarena, ali ne kao druge šarene kape. Ova je bila šarenija od najšarenijeg šarenog koje se uopće dalo zamisliti. Mama ju je isplela od valjda najmanje milijun različitih vuna, vunica, končića i kojekakvih špagica. Bila je to toliko šarena kapa da je Beri išlo na povraćanje svaki put kada bi je pogledao. A što je najgore od svega, imala je *dva cofleka!*

“Nisam se mogla odlučiti od čega da napravim coflek, pa sam napravila dva, od svega što sam imala. Nije li to zgodno?” objasnila je mama kada ju je završila.

Bero s gađenjem zaškilji prema kapi.

— Ja bih neku drugu — reče molećivo.

— A što ovoj nedostaje? — začudila se mama, vrteći kapu u rukama.

“Što joj nedostaje?!” zgrozi se Bero. “Ništa, osim što izgleda kao i ova vesta na meni, i košulja, i hlače, i jakna, i sve ostalo što je mama sama sašila. Izgledam točno kao njezine slikarije. Ona nema pojma da se odjeća može i *kupiti.*”

— Kada bih počeo nabrajati što sve nedostaje toj kapi, ne bih završio do prekосу- tra — odgovorio je namrgođen.

— Što time želiš reći? — upita mama, pogledavši ga na onaj specijalni način.

— Želim reći da ta kapa nije normalna! — odbrusi Bero. — Eto što želim reći! I nikada ne znam kako da okrenem te glupe cofleke! Ako ih stavim sa strane, izgledam kao šareni Miki Maus, a ako okrenem jednog naprijed, a drugog otraga, izgledam — nikako. Ta kapa je glupa!

— Molim? — mami se učinilo da nije dobro razumjela.

— Glupa je! — ponovio je Bero. — To je najgluplja kapa na cijelom svijetu! Naj-naj-naj-najgluplja!

— Berislave, ne budi prost! — prekinula ga je mama. — Ova kapa je umjetničko djelo. Unikat. Mnogi bi bili sretni da mogu imati takve stvari.

“Ubit ću se od sreće!” pomislio je Bero, pa istrgnuo kapu iz maminih ruku i brzo je ugurao u džep jakne.

— Navuci je na glavu! — zapovjedila je mama. — Samo bi mi još trebalo da dobiješ upalu pluća, ili što se već dobije kada se ide bez kape. Jesi li me razumio, Berislave?!

— Jesam, mama. Dobro, mama. Navući ću je, mama. Ne brini, mama — ponavljao je Bero, zakopčavajući jaknu.

Mama je zadovoljno klimala glavom, iako joj se činilo da bi još nešto trebala reći.

— I pazi da ne zakasniš kući! — sjetila se.

— Ali, mama, pa još nisam ni otišao!

2. Brrrrr!

— Brrrrr! — bilo je prvo što je Bero pomislio izašavši na ulicu.

Prema njegovoj procjeni temperatura zraka bila je najmanje pedeset stupnjeva ispod nule. Možda i cijelih sto!

Drugo na što je pomislio bila je ona jedinica iz matematike, koju još uvijek nije prijavio mami, jer se stalno nadao da će je ispraviti do kraja polugodišta. Ali, kako su sada stvari stajale, šanse su bile minimalne, svakim danom sve minimalnije.

— Uh — uzdahnuo je Bero. — Kada mama ugleda topa u knjižici, pošizit će skroz naskroz!

Zatim je pomislio na školski ples koji će se održati na Badnjak. Dogovor je bio da dečki pozovu cure.

— Ništa lakše, pod uvjetom da imaš curu — zaključio je Bero.

A on je nije imao.

Ni izdaleka.

Nije imao nikoga tko bi se makar i približno tome pojmu mogao nazivati. Recimo, polucuru. Ili, barem, četvrtcuru. Na žalost, ništa. A zašto je tome tako, to nitko nije znao. A najmanje Bero. Iako je ponekad za sve okrivljavao mamu i tatu. Mamu, zato što uopće nije kao sve druge mame na ovome svijetu, a tatu zato što ga više nije imao. To jest, imao ga je, ali na nekom drugom mjestu. A od tate koji je na nekom drugom mjestu nema baš neke velike koristi.

“Kada bih barem slomio nogu”, pomislio je. “Ne bih morao na taj glupi ples. S druge pak strane, još je gluplje imati gips u vrijeme zimskih praznika.”

Zabavljen takvim teškim mislima, u savršenom ritmu cvokotanja od hladnoće, Bero nije primijetio da na ulici nema uobičajene jutarnje gužve.

Doduše, ulica se nije baš najbolje ni vidjela, jer je snijeg padao gust i debeo, kao da je netko tamo gore već napravio grude. Drugim riječima, pahuljice uopće nisu sličile pahuljicama. Više bi im pristajao naziv pahuljetine. Ili, možda, pahuljčine, za slučaj da su bile muškog roda.

— Ne vidi se ni prst pred nosom — zaključio je Bero.

Zatim, za svaki slučaj, podigne ruku i ispruži kažiprst uvis. Ipak ga je mogao vidjeti.

— Ne vidi se ništa *osim* prsta pred nosom — promijenio je zaključak.

“Možda bi bilo najbolje da se ja lijepo vratim kući”, pomislio je zatim. Mami bih mogao reći da zbog ove mećave nisam mogao pronaći školu. Ili, da sam se od užasne hlad-

noće počeo lediti, pa da sam se uplašio ako nastavim dalje da bih se mogao skroz zalediti. I tako zaleden umrijeti. Pa bi me prekrilo snijeg, pa me nitko ne bi mogao pronaći sve tamo do proljeća, a tada bi bilo sasvim prekasno.”

Istina je bila da Bero nije volio školu. Još veća istina bila je da nije volio svoj razred. Zapravo, najveća istina je bila ta da nije volio ostale učenike iz svoga razreda, zato što, kako je bio uvjeren, oni nisu voljeli njega.

Stalno su ga zafrkavali. Zbog svega. Prvo, zbog njegove odjeće. Što je najgore od svega, Bero je znao da su po tom pitanju potpuno u pravu. Ni sam sebe nije mogao promatrati u ogledalu duže od dvije sekunde, a i toliko samo kada bi se skoncentrirao dovoljno jako da ga ne spopadne muka. Za to je bila kriva mama, koja je tvrdila da je kupljena odjeća sasvim nemaštovita, i da ona sama zna sašiti sve sto puta bolje od bilo koje tvornice. Tako je i sada na sebi imao ljubičastu košulju po kojoj su bile našivene zvjezdice i hlače cvjetnog uzorka. A o kapi s dva cofleka da se i ne priča.

“Izgledam kao klaun”, pomislio je Bero. “Ne, ne izgledam, ja *jesam* klaun. Moram reći mami da mi sašije i nos!”

Drugo, zafrkavali su ga zbog imena, to jest prezimena. Bilo je dovoljno jedno jedino polugodište pa da Berislav Kohn postane Berislav Konj, ili, skraćeno Bero Konj, ili još skraćenije, samo Konj. Naravno, i za to je bila kriva mama. Naime, dok je tata bio tu, svi skupa su se prezivali, sasvim obično, Mažuranić. Kada je tata otišao, mama je rekla:

— Ako nemaš oca, ne treba ti ni njegovo prezime.

Otada su se njih dvoje prezivali Kohn, mama ponovno, jer je to bilo njezino djevojačko prezime, a Bero po prvi put u životu.

— Meni se više sviđa Mažuranić — bunio se on. — Kohn, kakvo je to uopće prezime u kojem se ne izgovaraju sva slova?

Mama mu je objasnila da se tako prezivao njezin pradjed, koji je bio rođen negdje daleko, daleko, čak tamo u nekakvoj Mađarskoj. A kada je prije puno godina preselio ovamo, donio je i to svoje prezime sa sobom.

— Zar smo mi sad Mađari? — čudio se Bero.

Ruku na srce, za ono “Konj” i sam je bio pomalo kriv, jer se mjesecima uporno trudio svima iz razreda objasniti da se slovo “h” iz njegova prezimena ne izgovara. Kada je napokon uspio, bilo je samo pitanje vremena kada će se netko od učenika dosjetiti da doda jedno malo “j”.

No, najgore je bilo ono treće. Zafrkavali su ga zato što više nije imao tatu! Kao da je on tome kriv. Kao da je tata otišao zbog njega. Ili možda jest? Možda Bero nije bio onakav sin kakvog je tata htio? O tome nije volio ni razmišljati. U svakom slučaju, bio je jedini učenik u cijelom razredu kojeg je vlastiti otac *napustio*. Trpimir također nije imao tatu, ali ga zbog toga nitko nije zafrkavao, jer je njegov poginuo u ratu. A Berin je otišao živ i zdrav!

I baš kada je odlučio da krene natrag, kući, našao se pred školom.

Tu je, zbunjen, zastao.

— Što je sad ovo? — začudio se. — Gdje su svi ostali?

Pred školom nije bilo žive duše, ako se ne računa jedan zeleni kombi, nepropisno parkiran točno na pješačkom prijelazu.

— Joj, pa ja sam zakasnio! — uspaničio se Bero, pa ubrzao prema ulazu.

Usput je pogledao na svoj ručni sat. Sat je pokazivao tek pet do osam.

— Nemam ga ni mjesec dana, a već kasni. Što se drugo i moglo očekivati od sata koji se kupuje na placu “sve za deset kuna”? Najgore od svega je to da ti rođena majka poklanja škart robu — zaključio je Bero, trenutak prije no što je lupio nosom o školska vrata.

“Zaključano?! Sigurno neki novi Lopatin štos“, pomislio je, trljajući nos. “Novi ravnatelj, nove ideje. Kladam se da sad čuči s druge strane i čeka da ja pozvonim. Ha, da ne bi! Dulje sam ja u ovoj školi od njega.”

To je bila živa istina. Gospodin Eugen Lopatić je bio već šesti ravnatelj u zadnjih pet i pol godina, koliko je Bero išao u školu, a svim silama se trudio da bude najstroži do sada. Zabranio je sve što se zabraniti dalo. Zabranio je trčanje po školskim hodnicima. Čak i kad te je sila na WC, i to strašna sila, morao si *hodati*. A zabranio je i zadržavanje u WC-u duže od potrebnog. To je najviše pogodilo pušače, kojima je bio *potreban* cijeli odmor da u miru popuše cigaretu, a o mukama snifera da se i ne govori.

— Ravnatelji se mijenjaju, a ja trajem — promrmljao je Bero, pa potrčao iza ugla, oko dvorane za tjelesni, sve do kotlovnice.

Tu su bila još jedna vrata. Bero s obje ruke pritisne kvaku, trzne dvaput ramenom i vrata se otvoriše.

— Eto, nisam ni ja od jučer! — pomisli zadovoljno, pa se ušulja u školu.

3. Servis za kompjutere

— Nemoguće! Ova škola je skroz naskroz prazna!? — čudio se Bero.

U međuvremenu je obišao baš sve učionice, blagovaonicu, dvoranu za tjelesni, zahode, čak i ženske, i nigdje nikoga nije zatekao. Nije zavirio jedino u kemijski laboratorij, jer je ovaj bio zaključan, ali bilo je malo vjerojatno da bi cijela prijepodnevna smjena stala u jedan kemijski laboratorij sasvim prosječne veličine.

Sada je stajao u malom hodniku između zbornice i ravnateljeve kancelarije, i razmišljao. Dok tako razmišljaju, ljudi se obično češkaju po glavi, ili, možda, po čelu. Bero je, međutim, češkao nos. Onaj isti kojim je maloprije drmnuo u zaključana školska vrata, iza kojih definitivno nije čučao nikakav ravnatelj.

— Možda su svi skupa otišli na izlet — pade mu na pamet. — A ja zakasnio!

Onda se prisjetio da se na izlet ide jedino za Dan škole, a to će biti tek u proljeće.

Zatim se malo brže počeska po nosu.

— Možda je netko stavio bombu u školu! — razvedri se on. — Pa je to javio policiji! Pa je policija odvela učenike na sigurno! A skupa s njima i nastavnike. I ravnatelja, mada s njim nije trebala žuriti.

— Hm, u tom slučaju škola bi bila prepuna policajaca — dosjetio se. — A ja nisam vidio ni jednog jedinog.

Onda se još brže počese po nosu.

— A možda ja sve ovo samo sanjam. Možda me mama još nije probudila. Možda još uvijek ležim u svom krevetu. U svom jedinom, najdražem, predivnom, toplom krevetu i... — na ovom je mjestu Bero zijevnuo od uha do uha. — I spavam. I sanjam, sanjam, sanjam... Čekaj malo, a što to sanjam? Zar školu? Glupi snovi!

U tom trenutku začulo se jedno glasno "Pliiiiink!". I to upravo ovako:

— Pliiiiink!

— Vraga sanjam! — uplašio se Bero.

Istog je trena prestao češkati nos. Umjesto toga naćulio je uši, tako da je, gledano iz profila, pomalo postao nalik na kakvog lovačkog psa.

— Učinilo mi se da sam nešto čuo. Nešto kao...

— Pliiiiink! — začulo se ponovno.

— Pliiiiink? Što bi to moglo biti? — pitao se.

Zvuk je dopirao točno iz ravnateljeve kancelarije.

— Pliiiiink!

— Pa to je Arči! — sine mu.

Arči je bio novi školski kompjuter. Čudo tehnike, po sistemu “nema što nema”. Nabavio ga je Lopata, to jest ravnatelj, i to iz dva razloga. Prvo, radi eksperimentalnog vođenja evidencije ocjenjivanja učenika. To je učenicima bilo teško, ako ne i nemoguće, čak i izgovoriti, a kamoli shvatiti. Jedino im je bilo jasno da se svaka ocjena koju dobiješ odmah nađe u Arčiju. Baš kao ona Berina jedinica iz matematike! I drugo, premda ne i manje važno, da pokaže kako je ravnatelj, to jest Lopata, “moderan čovjek koji stupa ukorak s vremenom”, kako je pisalo ispod njegove fotografije u novinama. Samo pet škola u cijelom gradu ima takva računala.

— Pliiiiink! — oglasio se opet Arči.

Iako se Bero poprilično razumio u računala, nije trebao biti informatički guru da bi znao kako ni najmoderniji kompjuteri ne mogu raditi baš sami od sebe.

— Nekoga ipak ima u školi — zaključio je zato. — Možda Lopata tajno upisuje učenicima jedinice. To bi mu sličilo.

Iako se ravnatelja bojao kao zubarske bušilice i vađenja krvi iz vene zajedno, Berina radoznalost bila je još malo veća od tog velikog straha.

— Na kraju krajeva, Lopata će sigurno znati kamo su nestali svi ostali — pomislio je, pa prišao ravnateljskoj kancelariji i provirio unutra.

Za stolom, leđima okrenut vratima, sjedio je neki tip i lupkao po Arčijevoj tastaturi. Sve što mu je pri tome polazilo za rukom bilo je ono “Pliiiiink!”.

Bero je odmah shvatio nekoliko stvari. Pod a) da leđa u koja je virio ni u kom slučaju ne pripadaju Lopati, jer je Lopata uvijek, ali baš uvijek, bio odjeven u zastrašujuća siva odijela, a ovdje se radilo o sportskoj jakni na kojoj je pisalo “Chicago Bulls”. Pod b) da vlasnik tih leđa, i jakne, sasvim sigurno nije nitko iz njegove škole, pa čak ni domar Franjo koji također ne nosi odijela, ali zato ima dvaput manja leđa. Pod c) tip očigledno nije imao blage veze o računalima. I pod d) trebalo je bježati!

— Brišem ja odavde — odlučio je Bero, ali u istom trenutku kada je to odlučio, zagolicalo ga je nešto u nosu i on kihnu na sav glas. To jest, na sav nos.

— Apciha! — ili možda: — Apcihu!

U svakom slučaju, tip koji je do tada proizvodio ono “Pliiiiink!” srušio se sa stolice kao pokošen.

— Uuuu! — zaprepastio se Bero. — Nisam znao da imam tako snažan kihac.

Od oduševljenja je zaboravio da je maloprije odlučio pobjeći.

Nakon nekog vremena tip u Chicago Bulls jakni oprezno je provirio ispod stola.

— K-ko si t-ti? — upitao je dječaka.

Preko lica je imao dugačak ožiljak koji Beri nikako nije bio po volji. Zapravo ga je prilično plašio. Toliko da je odjednom počeo zamuckivati.

— Op-prost-tite — promućao je Bero. — J-ja s-sam d-do-došao, a u š-školi n-n-nema n-n-nikoga, pa sam... — tu je ostao bez glasa, jer je tip s ožiljkom u međuvremenu ustao s poda, pri čemu su obojica shvatili da je barem dvaput krupniji od dječaka.

Ožiljku je to povratilo maloprije izgubljeno samopouzdanje, a Beri su se odsjekle noge i da nije bilo zida iza njega teško da bi ostao uspravan.

— A kog vruga ti, klinac, radiš u školi? — upitao je Ožiljak, virkajući prema hodniku iza Berinih leđa. — Da nemate slučajno neku produžnu nedjeljom?

— Nedjeljom? Nedjeljom?! — zinuo je Bero. — Zar je danas nedjelja?!

— Cijeli dan — potvrdio je tip.

— Nemoguće! — uzviknuo je Bero.

“Moguće”, pomislio je sekundu iza toga. “Pa to objašnjava zašto je škola prazna. Isusebože, mama me je probudila bez veze! I što ću sad?”

— Ja sam Bero — rekao je zatim, jer se ničega pametnijeg nije mogao dosjetiti. — A vi? Tko ste vi?

— Ja sam... — zaustio je tip, pa naglo ušutio.

“Koji mi je vrug?”, sigurno je pomislio. “Pa zamalo sam ovom klinцу rekao svoje ime!”

— Ja sam iz servisa za popravak kompjutera! — rekao je.

Onda se nasmiješio, ako se to tako moglo nazvati, pri čemu se onaj ožiljak iskrivio u deltu Nila. Beri od toga nije bilo nimalo lakše.

— Z-zar s Arčijem n-nešto nije u redu? — promućao je s pomalo nade, jer se sjetio da je među ostalim podacima u memoriji računala pohranjena i ona njegova jedinica iz matematike.

— S Arčijem? — ponovio je tip, dok mu je ožiljak poprimalo izgled upitnika. — S kojim Arčijem?!

On skoči prema vratima i kraj skamenjenog dječaka pogleda niz hodnik. Hodnik je, naravno, bio prazan.

“Srećom, nema nikoga osim ovog klinca”, odahnuo je tip.

“Na žalost, nema nikoga osim mene”, uzdahnuo je Bero.

— Ko je Arči?!

Bero pokaže glavom.

— Aaa, ti misliš na ovu spravicu, ha?

Bero klimne. Taj ožiljak ga je strašno nervirao.

— Zgodna spravica ovaj kompač, kaj ne? — nacerio se Ožiljak. — I skupa. Prilično skupa. Znaš ti, klinac, koliko košta jedna ovakva igračkica? Ne znaš, ha? Pojma nemaš, kaj ne da nemaš?

Beri nije bilo jasno zašto se tip toliko oduševljava visokom cijenom njihovog školskog računala, ali mu ni u kom slučaju nije htio pokvariti dobro raspoloženje.

— Pa, koliko košta? — upitao je, pokušavajući se i sam na silu nasmiješiti.

Ožiljak se odjednom uozbiljio, a čelo mu se namrštilo. Razmišljao je!

Sekunde su prolazile sporo. Strašno sporo. Toliko sporo koliko je to već uobičajeno u sličnim prilikama.

“Tako mi i treba kad postavljam glupa pitanja”, naljutio se Bero na samoga sebe, promatrajući kako se Ožiljkovo čelo mršti i mršti, sve više i više, dok se napokon nije moglo jače namrštititi.

— Puno! — izvalio je Ožiljak napokon, a Bero s olakšanjem otpuhne.

— I već se pokvario? — začudio se on, jer su računalo dobili prije samo mjesec dana. — A što mu je?

— E — reče tip — to bumo tek videli, mislim, kad ga otfuramo u, ovaj, servis.

— Zar vi radite nedjeljom? — znatiželjno će Bero.

— Hm, pa ovaj, da. Dapače, mi radimo isključivo nedjeljom! Ponekad i subotom! A i blagdanima, kad se ukaže prilika, to jest posao — objasni tip. — Znaš, servis se mora obaviti na vreme, tako da je već u ponedjeljak sve rešeno, kužiš?

— Aha — složio se Bero.

Nije baš *kužio*, ali što da se radi.

— Čuj, klinac, a kaj ćeš ti nedjeljom u školi? — upitao je Ožiljak. — Nisi valjda i ti nekakav, ovaj, majstor? Ha?

— Ma, ne — odgovorio je Bero. — Za sve je kriva moja mama.

— Aha — složio se tip.

Nije mu baš bilo jasno, ali što da se radi.

Bero se još jednom pokuša nasmiješiti, ali mu opet nije pošlo za ustima. Jedino što mu je uspjelo bilo je da rastegne usnice najviše što može, i da ih zatim zadrži neko vrijeme u tom položaju. No, kad se i Ožiljak nacerio, koncentracija mu je iznenada splasnula, i više nije bilo te sile koja bi razvukla njegove usnice makar za jedan jedini milimetar.

— E, pa idem ja — reče on. — Bilo mi je drago da smo se upoznali. Do viđenja!

— Ček, ček, čekaj malo! — Ožiljak mu prepriječi put. — Ti se, klinac, kužiš u kompače, ha?

Bero je s nelagodom promatrao veliku ruku, koja je bila uprta u zid točno ispred njegova nosa.

— Pa da, pomalo — odgovorio je.

— Odlično! Izvrsno! Super! — oduševio se Ožiljak. — Onda buš mi pomogel da ovog otfuram do auta, vredi?

- Pa...
- Dogovoreno! Ti furaš ekran i klavijaturu, a ja bum kištru i ovaj visuljak.
- Miša — rekao je Bero. — Visuljak se zove miš.
- Miš? Ma nemoj? Kaj se mene tiče, može i mačka. Ili pas. Ili krokodil. Ha, ha, ha!
- Ajde sad, kreni!

4. Ožiljak i Brada

Bero nije bio glup. Tip radi u servisu za popravak kompjutera, a ne zna što je miš. Ma nemoj. Uz to, iz škole su izašli na ista ona vrata od kotlovnice, kroz koja je Bero ušao.

— To nam je bliži put — rekao je Ožiljak, iako su morali obići oko cijele škole.

Vani je padao snijeg, koji će kasnije pokriti sve tragove, a kraj škole je čekao parkirani zeleni kombi sa zamagljenim staklima.

Tip s ožiljkom drmnuo je dvaput nogom u stražnja vrata, koja se trenutak kasnije škripeći otvoriše.

— Pa dobro, gde si ti?! — začuo se glas iznutra, a zatim proviriše dvije ruke, goleme i skroz dlakave, koje dograbiše kućište kompjutera i miša, pa nestadoše unutra, pa se opet pojaviše, a sve to takvom brzinom da se Bero uopće nije snašao nego je ostao stajati izvan njihova domašaja. Ruke su mlatarale prazne po zraku otprilike dvije sekunde, a onda je iz unutrašnjosti kombija provirila i jedna glava. Bradata.

— A gde si ovog našel? — upitala je glava gledajući Beru, koji je u naručju još uvijek držao svoju polovicu Arčija.

— Mamica je greškom poslala klinca u školicu — objasnio je Ožiljak. — Povelj bumo ga sa sobom. U servis.

— Kakav sad servis? — začudio se Brada.

— Naš, za popravak kompjutera. Objasnij bum ti usput. — odgovorio mu je Ožiljak, pa se okrenuo prema uplašenom dječaku.

— Kaj je, klinac, čekaš pismenu molbu? Hajde, stavi te stvari nutra i upadaj!

— Da upadam? A kamo to?

— A kaj misliš? U kombi. I daj požuri!

— Ja, ovaj, ako može neki drugi put — oglasio se Bero. — Znate, moram doma. Sutra putujemo na more, pa se moram spakirati. Kupaće gaćice, ručnik, peraje, i sve to.

— Na more? Pred Božić?!

— Zapravo, u planine, na skijanje i sanjkanje. I planinarenje.

Ožiljak i Brada se pogledaše, pa bez riječi zgrabiše Beru i ubaciše ga u kombi, zajedno s dijelovima Arčija.

Brada je zatim sjeo za volan, a Ožiljak na mjesto suvozača, iako uopće nije izgledalo da će pomagati u vožnji, ili bilo što takvo, jer je odmah rasklopio novine i zadubio se u čitanje.

* * *

— A da mu stavimo nekaj prek glave? — predložio je Brada kada je kombi krenuo.

— Kome? Kaj? Zakaj? — javio se Ožiljak.

— Klincu. Neki rupčić. Da ne vidi kam idemo — objasnio je Brada. — To sam videl da rade u jednom filmu. Sad se nemrem setit kak se zval, al ima jedan tip kaj ga zarobe, tak kak smo mi klinca, pa ga vode gore kod glavnog, kod šefa, kužiš. I dok ga vode, vide da on sve vidi, pa se splaše da bi ih mogel cinkat, iako nije mogel jer su ga pred kraj filma ukokali, al to tad u autu još nisu znali, to da ga buju pred kraj filma koknuli, pa se onda jedan od njih setil da mu stave nekaj na oči, pa su mu stavili rupčić, a ja sam pomislil: bog s njima, valjda nije šmrkljav, taj rupčić mislim. Al sad se nemrem setit kak se zval taj film. Nemrem i bog.

— Bez brige — umirio ga je Ožiljak. — Klinac je tak splašen da ionak niš ne vidi.

Zatim se okrenuo prema natrag i pogledao Beru koji je šćučuren sjedio na podu kombija.

— Je li, klinac, jel tak da si splašen?

O, da. Ožiljak je bio potpuno u pravu. Bero je bio uplašen više nego ikad prije u cijelom životu. Čak i više nego onda kad je s tatom išao u šumu. Tada mu je tata rekao da zažmiri i ispruži ruku, kao da će mu dati nekakvu bobicu ili šumsku jagodu ili tako nešto. A kad je Bero zažmirio, u ruku mu je stavio puža golaća! Puža koji je bio toliko jezivo *gol*, i još k tome slinav, da je Bero vrištao i vrištao, i nije mogao prestati. Vrištao je tako jako da su se svi planinari skupili oko njih. A kasnije je cijelim putem do kuće morao držati tu svoju ruku što dalje od sebe.

— Hoću kući — zacvilio je Bero.

— Trebal si tam ostat — odbrusio mu je Ožiljak, pa se ponovno zadubio u čitanje novina.

— Si pročitao da su Ameri klonirali ovcu? — upitao je Brada nakon nekog vremena. — Zeli su komadić mesa s jedne ovce, i to mali, malecni komadić, tolko mali da ga nemaš kaj ni videt, i onda su od njega napravili ceelu drugu ovcu. I to živu!

— Nemaju pametnijeg posla, ha? — promrmljao je Ožiljak. — Bolje da su došli sim popraviti lift u onoj našoj zgradurini.

— Ja bih kući — javio se opet Bero, ali ga nitko nije slušao.

— Ameri su pravi majstori — nastavio je Brada. — Osim kaj su se prvi popeli skroz tam gore, na Mesec, oni su zmislili sve kaj se dalo zmislit. Znaš, mi im moramo bit zahvalni, ti i ja skupa, jer da nisu zmislili svu tu silnu tehniku, kaj bi mi, ti i ja, sad delali, kužiš? Da nije bilo Amera ni ti ni ja ne bi imali posel, kužiš?

— Kužim — promrmlja Ožiljak tek da nešto kaže.

Bio je zadubljen u novine i tek je s pola jednog uha slušao što Brada govori.

— Čuj ovo — Brada je podigao desnu ruku s volana i počeo nabrajati.

— Televizore — podigao je jedan prst u zrak.

— Videorekordere — podigao je i drugi prst.

— Frižidere — treći prst.

— Brijaće aparate — četvrti.

— Mikrovalne pećnice — peti prst.

Tu je stao s nabranjem.

— Pustite me kući — zamolio je Bero.

— Je, je. I kaj još? — odbrusio mu je Ožiljak ne dižući nos iz novina.

“Kaj još?” Brada je pogledao u onih pet raširenih prstiju, počeo se po bradi, pa ih opet raširio. Onda je u sebi ponovio sve što je maloprije nabrojao, i tu je opet stao.

“Kaj još?” grozničavo je razmišljao. “Kaj još? Kaj još? Kaj još?”

A onda se dosjetio.

— Komputere! — viknuo je, pa istovremeno maknuo i lijevu ruku s volana kako bi mogao podići šesti prst u zrak.

Kombi se iznenada zanio. Lijevo. Pa desno. Pa opet lijevo, točno prema kontejneru za smeće postavljenom uz rub pločnika. Brada je brzo zgrabio volan, ali ne dovoljno brzo da bi izbjegao sudar. *Dum!* Kontejner se prevrnuo na pločnik, smeće se razletjelo preko cijele ulice, a kombi je odjurio dalje.

— Koji je idiot parkirao to smeće nasred ceste?! — ljutio se Brada dodajući gas. — Trebalo bi ga u zatvor! Na električnu stolicu!

Zatim se okrenuo prema zadnjem dijelu kombija, gdje su ispremješani ležali dijelovi Arčija, dijelovi Ožiljka i dijelovi Bere, prekriveni dijelovima novina.

— E! — reče im Brada. — Jel znate da su i električnu stolicu izmislili Ameri?!

— Znaš kaj?! — javio se Ožiljak, dok su mu iz očiju sijevale munje, a i kiša samo što nije počela.

— Kaj? — upitao je Brada.

— Začepi i vozi!!!

“Hoću kući”, reče Bero još jednom, ali ovaj put u sebi.

Zato što je sjedio na podu, kroz prozore kombija mogao je vidjeti samo nebo i ništa više. Zapravo, ni to nebo nije izgledalo kao nebo, jer je padao snijeg, pa mu se činilo da se s druge strane stakla nalazi samo velika praznina, bez početka i bez kraja. Nimalo lijep prizor za gledanje.

Zavukao je ruku u džep na jakni i odande izvukao onu svoju šarenu kapu s dva cofleka. Neko vrijeme ju je vrtio u rukama i mislio na mamu.

“Kada bih se samo mogao vratiti kući”, pomislio je. “Sve bih joj oprostio”. Zatim je kapu nabio na glavu, uopće ne razmišljajući kako da okrene cofleke. Pogledao je još jednom u onu strašnu prazninu s druge strane stakla, a onda kapu navukao preko očiju.

5. Zatočenik

— Hoću kući! — zavapio je Bero četrnaesti put u posljednjih pola sata, otkako su ga Ožiljak i Brada dovukli u ovaj nepoznati stan, u kojem nije bilo ničega osim gomile informatičke opreme.

Odmah je uočio četiri ekrana, četiri tipkovnice, četiri kućišta i tri miša. Tri? A onda je otkrio i četvrtog. Bili su to dijelovi četiri kompletna računala.

“Četiri kompletna Arčija!” zaključio je Bero.

Kada su mu zapovjedili da sjedne, Bero se osvrnuo oko sebe, tražeći nekakvu fotelju, ili barem stolicu, ali u stanu nije bilo baš nikakvog namještaja. Jedino što je moglo poslužiti za sjedenje bila je WC školjka u kupaonici, no taj mu se izbor nije sviđao. Na kraju je izabrao jedan kut u jednoj sobi i spustio se na parket, oslonovši se leđima o zid.

“Cijelog dana sjedim po kojekakvim podovima”, pobunio se u sebi. “Kao da sam nekakav siromašni Indijac.”

Zatim se sjetio onih Indijaca koje je vidio na fotografiji u udžbeniku iz zemljopisa. Nazivali su se fakiri, a sjedili su na čavlima!

Nakon kraćeg razmišljanja Bero je zaključio da je parket ipak udobniji.

Brada je odnekud izvukao pivo, koje je pio velikim gutljajima, naravno ravno iz boce, i povremeno glasno podrigivao, a Ožiljak je i dalje čitao novine, prateći redove prstom.

— Hoću kući! — zavapio je Bero petnaesti put u posljednjih pola sata i dvije minute.

— Slušaj, klinac, ak ne umukneš iščupal bum ti jezik! — proderao se Ožiljak, izgubivši pri tome red u novinama.

— A ja bum ti iskopal oči! — dodao je Brada jednako glasno.

Ožiljak je odustao od traženja izgubljenog reda.

— Zakaj bi mu iskopal oči? — začudio se iskreno.

— Kak to misliš, zakaj? — Brada se čudio čemu se ovaj čudi.

— Mislim da moraš imat neki razlog — objasnio mu je Ožiljak, iznenada opsjednut željom za podučavanjem — Za sve kaj čovek dela mora imat neki razlog. Kužiš? Razlog zakaj ideš spavat je da ti se spava. Razlog zakaj jedeš je da si gladan. Razlog zakaj ideš na WC je... Kužiš? Nemreš nekom kopat oči bez razloga, kužiš?

— Kužim — potvrdio je Brada.

— I, zakaj bi mu onda iskopal oči?

Brada je neko vrijeme razmišljao, češkajući se po bradi.

— Tak — odgovorio je na kraju.

— Tak?! — raspalio se sada Ožiljak. — Kak tak?! Misliš, tek tak?! Ili, samo tak?!

— Pa da — slegnuo je Brada ramenima.

Ožiljak je, rumen poput ružice, zinuo da još nešto kaže, ali se predomislio. Zatvorio je usta natrag i otišao u kupaonicu, vrteći pri tome glavom i nešto ne baš pristojno mumljajući. No, kako ni Bradu njegov vlastiti odgovor nije pretjerano zadovoljio, pokušao je na brzinu smisliti neki bolji.

— Da nas ne izda! — doviknuo je za Ožiljkom, pa zadovoljan samim sobom gromoglasno podrignuo.

Bero je, za svaki slučaj, ušutio.

* * *

— Kaj bumo onda s njim? — pitao je Brada, kada se Ožiljak vratio u sobu.

Ožiljak je zaškiljio prema Beri, koji je upravo razmišljao kako bi za njega najbolje bilo da se rodio nevidljiv. Ali, budući da nije, sada se trudio biti barem što manje vidljiv. Zato je skvrčio koljena i obuhvatio ih rukama, sagnuvši glavu najviše što je mogao, tako da su mu samo uplašene oči virile prema ovoj dvojici.

— Zaključali bumo ga tu, obavili još taj zadnji poslić, a posle mi se živo fućka — rekao je Ožiljak.

— A kaj ak nam zbriše? — zabrinuo se Brada.

— A kak?

— Pa, kroz prozor, na primer.

— S petnaestog kata?! — Ožiljak zakoluta očima. — Čuj, klinac — okrenu se prema dječaku. — Da ne znaš ti slučajno leteti? Onak ko Supermen, Betmen i slični, ha?

Pritom je zamahnuo nekoliko puta rukama, ali, ruku na srce, nije sličio nikome od spomenutih.

Bero je odmahnuo glavom.

— Ne znaš, ha? Ma naravno da ne znaš. No, si ga čul? — Ožiljak se okrenuo natrag k Bradi. — Ne zna leteti, dakle, ne bu nam zbrisal.

— A da ga mi frknemo kroz prozor, onak, za svaki slučaj! — predložio je Brada.

— E jesi pametan! Kaj misliš da ovakvi klinci svaki dan padaju s neba, pa su se ljudi već navikli? Ti si baš zapel da nam navučeš muriju na vrat. Nego, ajmo mi na posel.

Ožiljak krene prema vratima.

— Jesam ti rekel da su Ameri klonirali ovcu? — upita ga Brada, krećući za njim.

— Danas barem sto puta — glasio je odgovor.

— Pitam se jel mogu to isto i s ljudima?

— Ne daj bože — zarežao je Ožiljak. — Meni si previše i ti jedan.

Zatim su izašli, zaključavši za sobom vrata.

6. Sam u kući

Bero je stajao kraj prozora i gledao zeleni kombi s bijelom kapom od snijega, kako se polako udaljava, sitan u dubini nebodera, više sličan bezazlenoj dječjoj igrački nego autu punom opasnih lopova.

Bio je ostao sam u stanu. Ako se ne računaju četiri ukradena Arčija. I jedna prazna pivska boca.

“I ja sam ukraden”, pomislio je sasvim ispravno.

Pretpostavljao je da su lopovi provalili upravo u one škole koje su dobile ta nova računala, a za njih su doznali iz novina.

— A sada su otišli po preostali, peti kompjuter — zaključio je.

Bio je siguran da će lopovi računala prodati, ali ga je mučilo što će uraditi s njim. Hoće li i njega prodati? I kome? Zamislio je oglas: “Jeftino se prodaje klinac sa smiješnim prezimenom i smiješnom odjećom, a dajemo i popust od deset posto jer ga je i vlastiti otac napustio!”

“Gluposti!” pomislio je zatim. “Postoji li uopće netko na ovome svijetu tko bi želio kupiti jednog ukradenog dječaka?”

Bero pogleda na sat. Pokazivao je deset sati i pedeset devet minuta. On pričekava dok najtanja kazaljka nije prošetala još jedan krug, za što joj je bila potrebna otprilike cijela minuta.

— Jedanaest — promrmljao je, a onda se prisjetio porijekla svog sata.

— A možda i nije — ispravi se kiselo.

Sad, svejedno, bilo jedanaest ili ne, trebalo je uraditi nešto. Ali što?

Bero još jednom pogleda kroz prozor. Vani je padao snijeg i... I? I padao je snijeg. Osim toga ništa se drugo nije događalo. Baš ništa. Zatim ponovno pogleda na sat. Najtanja kazaljka i dalje je uporno slagala krugove.

— Pa, barem radi — zaključi.

Ali, kakve koristi od gledanja na sat ili kroz prozor? Trebalo je nešto smisliti.

— Moram se izvući odavde — pokuša Bero.

Tako je. To je već bilo bolje.

— Moram se izvući odavde *prije* nego se ona dvojica vrate — nastavio je dalje razmišljati.

To je bilo dobro. Čak, vrlo dobro!

— A budući da nemam pojma kad će se ta dvojica vratiti, moram se izvući odavde što prije. To jest, sada. I to odmah!

Odlično! Izvrsno! Genijalno!

Ali, kako to izvesti?

— Pa da, lakše je reći nego učiniti — splasne Bero kao rastopljeni puding.

Ponovno pogleda kroz prozor. Vani je i dalje bila nedjelja.

— A možda su me zaboravili zaključati! — ponada se iznenada, pa potrči prema ulaznim vratima, pazeći ipak da na vrijeme zakoči. Zbog nosa.

Prije nego što je uhvatio kvaku dvaput je duboko udahnuo, i isto toliko puta duboko izdahnuo, radi koncentracije. Tada je primio kvaku s obje ruke i povukao.

Brus!

Da su Ožiljak i Brada bili baš toliko glupi da zaborave zaključati vrata, baš toliko *ja-ko* glupi, sigurno ne bi krali kompjutere. Krali bi krumpir na placu. Ili kovanice iz automata za parkiranje. Ili dječja kolica ostavljena ispred supermarketa. I to prazna.

“Mogao bih ih nečim razvaliti”, Bero je, naravno, mislio na vrata, a ne na lopove. “Samo kada bih imao čime.”

“Mogao bih vrištati”, pomislio je zatim. “Netko bi me sigurno čuo.”

U svakom slučaju, ovu posljednju zamisao bilo je najjednostavnije izvesti!

Približio je glavu tik do vrata, a onda se na tren zamislio.

— Da li bi bilo bolje vrištati na špijunku ili na ključanicu? — zapitao se u nedoumici.

Dilemu je riješio vrlo jednostavno. Naime, špijunka mu je bila previsoko i za gledanje, a kamoli za vikanje, pa mu nije preostalo ništa drugo nego se sagnuti do ključanice. Istina, malo ga je zbunilo što cilindar-brava nije imala rupicu, kao što to cilindar-brave već nemaju, ali, razmišljao je Bero, ako ključ može unutra, onda i vrisak može van.

Savio je ruke oko usta, tako da zvuk što bolje usmjeri na pravo mjesto, prema nevidljivoj rupici na cilindar-bravi, a onda je razmislio koji će vrisak upotrijebiti. Odlučivši se na kraju za “Aaaaaaa!”, jer mu se činio moćnijim i od “Eeeeeee!”, a i od “Iiiiiii!” (koji bi uz to zvučao i nekako previše ženski), namjestio je usta u najpogodniju grimasu, napunio pluća do daske, i zatim...

Zatim se predomislio.

— Nekako me sram. Muškarci nikad ne vrište — zaključio je, i vratio se natrag u sobu.

Ovog puta nije pogledao kroz prozor. Nije pogledao ni na sat. Umjesto toga sjeo je u onaj svoj kut i zaplakao. Zaplakao? On? Bero, zvani Konj? Nikada! To nije istina! Možda mu je nešto bilo upalo u oko, neka mušica na primjer.

Mušica? Usred zime?

No dobro, nekakav trun, komadić prašine, jedva vidljiv, zapravo nevidljiv, pa je morao protrljati oko, pa je od tog trljanja iz oka kanula suza, jedna sasvim mala suza. Točnije rečeno — suzica. Možda su bile i dvije, ali kliznule su niz obraze same od sebe. I to je sve. O nekakvom plakanju ovdje zaista ne može biti ni govora.

* * *

Bero duboko uzdahne, zagledan u telefonsku utičnicu koja se nalazila pri dnu suprotnog zida. Od telefona nije bilo ni T.

— Dajem kraljevstvo za telefon! — rekao je u sebi. — Ili, još bolje, mijenjam četiri najpametnija kompjutera na svijetu za jedan sasvim obični, glupi telefončić. “Onaj tko ima ovakvo rečunalo povezan je s cijelim svijetom”, rekao je Lopata, a ja ih imam četiri, pa ne mogu izaći ni iz običnog stana. Samo kada bih imao telefon. Mogao bih nazvati policiju. Ili barem mamu!

Opet ga je zasvrbjelo nešto u oku.

Situacija je izgledala sasvim bezizlazna i tko zna što bi bilo da se u jednom trenutku nije upalila jedna lampica. Jedna sasvim mala lampica u Berinoj glavi.

— Modem! — uzviknuo je. — Arči ima ugrađen telefonski modem!

Dok je spajao dijelove računala, Bero je zahvaljivao nebesima što je početkom školske godine novi ravnatelj, između ostalog, propisao i takozvane “obavezne slobodne aktivnosti”. Štos je bio u tome da je svaki učenik dva puta tjedno nakon nastave, slobodno *mora* ostati u školi i baviti se nečim po vlastitom izboru. Od slobodnih aktivnosti nudila se ritmika, slikanje, kuhanje i informatika. Bero je izabrao informatiku. Ne zato što je bio lud za računalima, već zato što nitko iz njegovog razreda to nije izabrao, pa ga nitko neće moći zafrkavati. Cure su se, naravno, bez razmišljanja odlučile za ritmiku, dok su se dečki u nedostatku nogometa dvoumili, sve dok nisu saznali da je ritmika mješovita i da muški ne moraju nositi štrample već mogu biti u trenirkama. Jedino je Martin Knjaz, zvani Salo, izabrao kuhanje, no i on se prebacio na ritmiku čim je shvatio da se kuha samo teoretski, a da se ne jede uopće.

Sve u svemu, Bero se dva puta tjedno dosađivao gledajući genijalce iz sedmih i osmih razreda kako uzduž i poprijeko švrljaju Internetom, sve dok mu gospođica Katarina Schlauf, voditeljica slobodnih aktivnosti, nije pod nos gurnula popis kojekakvih *foruma*, uz opasku “ili će se uključiti u rad ili će biti prebačen na ritmiku”.

Posljednji forum s popisa, “Klub ljubitelja izumrlih ptica neletačica”, imao je svega dvije stranice uvijek istih informacija, a Bero je ubrzo ustanovio da skoro uopće nema drugih korisnika.

— Barem se neću morati dopisivati s nekakvim bezveznim krepanim pticama — razveselio se i upisao u Klub.

* * *

Sada je sjedio na podu, u pozi Indijanca, razmišljajući je li Bik Koji Sjedi ikada stajao, i ako jest da li se u tim trenucima i dalje zvao Bik Koji Sjedi ili je privremeno mijenjao ime u Bik Koji Stoji?

— Pliiiiink! — oglasio se oživljeni Arči veselo, i uskoro na ekranu zabljeskaše slova, kao rezultat Lopatinog pjesničkog nadahnuća.

PRED VAMA JE CIJELI SVIJET, DOBRO DOŠLI NA INTERNET.

Bero brzo utipka adresu jedine grupe koju je znao.

WWW.IZUMRLE-PTICE.COM

Zatim brzo potraži adrese svih članova kluba, s namjerom da od njih zatraži pomoć. Mogao je ostaviti poruku koju bi pročitao svatko tko bi se uključio. Ali, to je moglo biti za Beru prekasno. Njemu je pomoć trebala odmah, a tu je postojao jedan *mali* problem — morao je pronaći nekoga tko je upravo sada, u ovom trenutku, na forumu.

“Moram požuriti!” pomislio je. “I moram imati sreće.”

Zatim upiše prvu adresu i otipka:

HALO, IMA LI KOGA?

7. Stela i Mirela

— Misliš li se ti danas skinut' s tog kompjutera? — upitala je Mirela, pomalo nerazumljivo, jer je upravo žvakala sendvič. Treći za redom.

Stela ju je dobro razumjela, kao što je to već uobičajeno među sestrama, naročito blizankama, ali svejedno nije ništa odgovorila. Od šetnje Internetom boljeli su je prsti na rukama, a posljednjih sat vremena čučala je u Klubu ljubitelja izumrlih ptica neletačica, čekajući da joj netko odgovori na postavljeno pitanje.

TKO JE POJEO PTICU DODO?

— Znaš, ti si najobičniji ovisnik — javila se ponovno Mirela, ali ovaj put između dva zalogaja. — To jest, ovisnica — dodala je.

Stela nije rekla ni "a".

Već je dva puta prevrtjela adrese svih članova Kluba, ali nitko od njih nije bio uključen.

— Nabit ćeš telefonski račun do neba — rekla je Mirela.

Rasklopila je sendvič da provjeri koliko je još onoga unutra ostalo, usput je gricnula jedan kolutić kiselog krastavca i malo ementalera (kojeg je voljela manje od trapista, ali ipak više od gaude), pa ga zadovoljna ponovno sklopila.

— Starci će se onesvijestit' kad stigne račun — promrmljala je.

Stela ni "be".

Buljila je u ekran kao hipnotizirana, a s ekrana je u nju buljila slika ptice dodo. Od silnog zurenja u jednom joj se trenutku učini da je dodo mrdnuo glavom i namignuo na lijevo oko. Stela trepne očima, pa brzo otipka još jedno pitanje: ZAŠTO JE DODO DOPUSTIO DA GA POJEDU?

Odgovora nije bilo.

— Starci će poludit' kad se vrate — bila je uporna Mirela.

— Zašto su onda nabavili telefonski modem? — oglasi se napokon Stela.

— Sigurno ne zato da bi ti preko kompjutera okretala koječije brojeve — prokomentirala je Mirela.

— Ako te baš zanima, te brojeve uopće ne okrećem, nego ih utipkavam — ispravi je Stela. — U stvari, uopće ih ne utipkavam, jer su već utipkani, nego samo kliknem mišem — ispravi onda i samu sebe. Zatim još malo razmisli pa doda: — U stvari, to uopće nisu brojevi, nego adrese. I, ako te baš zanima, još nikoga nisam uspjela dobiti.

— A kad ćeš ne zna se, je l' da? — dobaci Mirela, krećući prema kuhinji po sljedeći sendvič.

— Na žalost — složi se Stela. — Izgleda da svi živi u ovom gradu još spavaju. Ili su svi otišli na nedjeljnu misu. Ili na zimske radosti. Ili su im se svima u isti tren pokvarili kompači.

— Starci će naprosto poludit' kad se vrate! — dovikne Mirela svoj najjači argument.

Mama i tata su se trebali vratiti tek navečer, razmišljala je Stela, a do tada je preostala još gomila vremena. I za čišćenje Krokinog akvarija, i za brisanje prašine s milijun listova onog glupog filodendrona, i za domaću zadaću iz lektire (a možda još nagovori Mirelu da joj dopusti da prepíše iz njezine bilježnice). Što se tiče tuširanja, ako ga i preskoči nitko neće primijetiti.

— Starci se vraćaju tek navečer — reče ona mirno.

Mirela se vratila u sobu sa samo pola četvrtog sendviča u ruci. Prva polovica se već nalazila u njezinim ustima.

— Svejedno će poludit' — promrmljala je.

Stela je sa zgražanjem pogleda.

— U što trpaš toliku hranu? Da nemaš možda četiri želuca kao krava? Ili možda uopće nemaš želudac, pa ti sve odmah prođe? A možda imaš gliste, i to od neke strašno gladne vrste?

— Skrećeš s teme — reče mirno Mirela. — Uostalom, ti nisi ni jedan jedini milimetar mršavija od mene, bez obzira što od hrane *jedeš* samo vodu. A ovi sendviči uopće nisu veliki kao normalni sendviči. Zapravo su nenormalno mali. Evo vidiš — reče, pa drugu polovicu sendviča cijelu ugura u usta.

— Ti imaš nenormalno velika usta — zaključí Stela, pa se ponovno okrene prema računalu.

Odgovora na njezina pitanja i dalje nije bilo.

Mirela je za to vrijeme iz svoje školske torbe krišom uzela trokut, okrenula se prema zidu, stavila ga ispred usta i zinula koliko god je mogla. Mjerenje je pokazalo sljedeći rezultat: vodoravno — šest centimetara, okomito — šest centimetara.

“Imam savršeno okrugla usta”, pomislila je s olakšanjem. “Kao stvorena za ljubljenje”.

— Znaš da Renata već ima dečka? — upitala je zatim.

“Renata je najobičnija guska”, pomisli Stela. “Svi dečki iz razreda su ljudi za njom samo zato što nosi *crni* grudnjak ispod *bijele* košulje. A nemaju pojma da u grudnjaku nosi vatu, jer je ravna k'o daska!”

— Sigurno misliš na Nosonju — reče Stela.

— Njegovo pravo ime je Petar — objasnila je Mirela.

— Je, al' ga svi zovu Nosonja. Pogodi zašto — rekla je Stela, prisjetivši se Vesninog rođendana kad su cure birale, i kad je ona izabrala Nosonju, a on se samo kretenski nacerio i rekao da s cvikerašicama iz principa ne pleše.

“Ja svoje naočale mogu uvijek skinuti i sakriti u džep, a on tu svoju nosinu mora cijeloga života tegliti na sebi”, razmišljala je Stela, a zatim zaključila: “Nosonja je neodgojeni kreten.”

— I znaš što mi je Renata ispričala? — nastavila je Mirela. — Ispričala mi je da su se prošlog utorka poslije škole ljubili u njenom haustoru. Sigurno laže.

— Zašto bi lagala? Haustori su sasvim u redu.

— Laže da se ljubila!

— A, to — Stela je gledala u pticu dodo na ekranu računala i sve više dolazila do uvjerenja da su dodo i Nosonja međusobno nevjerojatno slični.

“Osim što je dodo izumro, a Nosonja još nije”, pomisli ona. “Možda bi bilo bolje da je obrnuto”.

— I to s jezikom — nastavila je Mirela.

— Molim?

— Renata kaže da se ljubila s jezikom. Tada, u tom njezinom haustoru.

— S čijim jezikom? — začudila se Stela.

— Pa sa svojim valjda — objasnila joj je Mirela. — I s Petrovim.

— Aha — izgovori Stela.

Nije joj bilo baš sasvim jasno to s jezicima, ali nije bilo teorije da pred Mirelom prizna kako joj nešto, bilo što, nije jasno.

— Je l' od toga možeš ostati trudna? — pitala je zato Mirela, koja očigledno nije patila zbog svog neznanja.

— Od ljubljenja s jezicima? — zaprepasti se Stela. — Ti nisi normalna!

— A Sanja? — sjeti se Mirela.

— Koja sad Sanja?

— Pa, ona Sanja, znaš, najstarija kći tete Dragice, ona koja je nedavno rodila bebu iako uopće nije bila vjenčana. Mislim, Sanja, a ne beba — objasnila je Mirela.

— I kakve veze ima Sanja i ljubljenje s jezicima? — Steli ništa nije bilo jasno.

— Pa ima — reče Mirela. — Teta Dragica je pričala mami da je Sanja, kada je ostala trudna, ili možda malo kasnije kada joj se već vidio trbuh i sve, rekla da uopće ne zna kako je ostala trudna kad se samo ljubila. Kužiš? Rekla je da se *samo* ljubila!

— Ta Sanja priča gluposti — reče Stela. — Ne možeš ostati trudna ako se *samo* ljubiš. Ni s jezikom, ni bilo kako.

— Ma nemoj! A otkud ti to znaš?

— E, pa znam! — odbrusi Stela.

— Da se nisi možda i ti ljubila?

— Nisam, nego sam pročitala u “Modroj lasti”. Ako te baš zanima!

Iako je čak nekoliko sekundi duboko razmišljala, Mirela na tu sestrinu izjavu nije mogla baš ništa dodati. Zato je otišla po peti nenormalno mali sendvič. Kada se vratila u sobu, stala je iza sestrih leđa, isplazila joj jezik, a zatim ponovno rekla:

— Starci će stvarno poludit’ kad se vrate.

Stela je uzdahnula.

— Ja ću im reći da si ti radila na kompaču — zacvrkutala je.

— Ja?! — začudila se Mirela. — Pa ja se uopće ne razumijem u kompače! Neće ti povjerovati.

— Ha! — naceri se Stela. — To ćemo tek vidjeti. Starci nas ionako stalno brkaju. Sjeti se samo prošlog ljeta u Crikvenici, kad si *ti* stala na ježa, a *mene* odveli na hitnu, pa se tata posvađao s doktorom, jer je ovaj tvrdio da u mojoj nozi nema ni “j” od ježevih bodlji, i još mi je poslije rekao: “Mirela, od tebe to stvarno nisam očekivao”. Starci nas brkaju još od rođenja! Pitam se, a što ako su nas stvarno pobrkali? Još onda čim smo se rodile?

Tada se i Mirela zamislila. Onda je brzo otišla do ormara i otvorila ga. S unutarnje strane vrata nalazilo se ogledalo. Zabuljila se u svoj odraz u njemu. No, kako su joj usta bila prepuna sendviča, nije bila baš sasvim zadovoljna onim što je mogla vidjeti. Zato je na trenutak prestala žvakati, zgurala je jezikom svu tu hranu na lijevu stranu, a prema ogledalu okrenula desnu. To je već bilo bolje. Onda je isprobala isto i s drugom stranom lica.

“Ovo sam sasvim sigurno ja”, zaključila je zadovoljno.

— Nema šanse da su nas pobrkali — rekla je zatim glasno. — Uostalom, ja sam se rodila *prva*.

— Otkud znaš? — okrene se Stela prema sestri.

— Čula sam mamu kada je pričala teti Dragici. Rekla joj je: “Prvo sam rodila Mirelu.” I još je rekla: “Kad sam već pomislila da je sve gotovo ponovno su mi krenuli trudovi, pa sam malo kasnije rodila i Stelu.” Samo mi nije jasno što su to trudovi? I kamo su krenuli? Ali mama je rekla upravo tako: *prvo* Mirelu, a tek *onda* Stelu.

— Glupačo! Rekla je Mirelu, a ne tebe! Ako su nas pobrkali, onda sam ja Mirela, a ti Stela. Kužiš!?

— Joj! — uzviknu Mirela.

— No, dobro, smiri se, nije to baš toliko strašno — reče Stela, ugledavši zaprepašteno sestrih lice. — Ako sam *ja* bila Stela sve ove godine, uspjeh ćeš i ti. Doduše, tebi će trebati malo više truda, i malo manje sendviča, ali...

— Ma, nije to! — prekine je Mirela. — Pogledaj monitor!

Stela se okrene prema računalu.

- Joj! — uzvikne tada i ona. — Netko zove!
- Netko zove *nas?! — upita Mirela s nevjericom*
- Netko zove *nas!* — potvrdi Stela jednako uzbuđena.
- A tko je to?

8. Halo, ima li koga?

Stela i Mirela su zurile u ekran računala. Iako su im usta bila širom razjapljena, Mirelina šest centimetara vodoravno i šest centimetara uspravno, a i Stelina tu negdje, kroz njih se već pola minute nije uspjela progurati ni jedna jedina riječ. *Pola minute!*? Cijelih *trideset* sekundi!? To je bio njihov osobni rekord u zajedničkom nepričanju. U sobi je vladala tišina. Takva tišina da se mogla muha čuti da kojim slučajem nije bila zima kada muhe spavaju zimski san, ili što već zimi rade. Ovako, nije se čula ni muha.

Na ekranu je pisalo:

HALO, IMA LI KOGA? HALO, IMA LI KOGA? HALO, IMA LI KOGA? i tako još dvadeset sedam puta.

Slova su nečujno žmirkala.

Iz stanja očigledne hipnoze prva se probudila Mirela. (Ili je to možda bila Stela? Ne, ipak Mirela). Zgrabila je sestru za rame i rekla, zapravo, to je prošaptala, kao da se uplašila kako bi je taj tko je to napisao, mogao čuti; dakle, prošaptala je:

— Kaži da nema nikoga!

Sada se i Stela trgnula. Prvo je žmirnula očima, pa zatvorila usta, a onda ih opet otvorila, jer je morala nešto reći.

— Kako to misliš da *kažem*? — upitala je jednako tiho. — Pa nije ovo telefon.

Nacerila se od uha do uha, pa i šire, ali Mireli u ovakvoj situaciji nije bilo do šale. Uopće.

— Onda otkucaj! — prosiktala je. — Ili otipkaj! Što se mene tiče možeš i nogama!

— Da nema nikoga? — upitala je Stela.

— Da, da! — navaljivala je sestra. — Hajde, požuri!

Stela se zamislila.

— Ti hoćeš da slažemo? — pitala je, polako izgovarajući riječ po riječ.

— Da! — ispalila je Mirela bez razmišljanja.

— Ne! — rekla je odmah zatim.

— Ne znam — zbunila se na kraju.

U međuvremenu ekranom je HALO, IMA LI KOGA? proletjelo još dvadeset sedam puta.

— A zašto stalno šapćeš? — šapnula je Stela sestri, a onda je dodala glasno: — Tko god bio da bio ne može nas čuti. Ni vidjeti.

Zatim je otipkala:

IMA.

Nije se dogodilo ništa.

— Što je sad? — začudila se.

— Zaboravila si “enter” — primijetila je Mirela.

Onda su se začuđeno pogledale, jer se Mirela stvarno uopće nije razumjela u računala.

Onda je Stela lupila “enter”.

Onda su ekranom počela letjeti slova.

JA SM BERISLAV. UKRLI SUME LOP VI. MMOŽD ĆE ME ODRZAT JEZIK A MOŽ DA
BA C TII KRZ PRZOR. J N EZNAM LETJJTI. MOLIM P POMĆ!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Stela i Mirela se još jednom pogledaše.

— U, al’ je ovaj brz! — reče Stela.

— I nepismen — primijeti Mirela.

— Ili je uplašen — dosjeti se Stela.

— Ili nas zafrkava — reče Mirela. — Daj ti to ugasi.

Stela razrogači oči.

— Ti nisi normalna! — reče. — Pa, napokon mi se netko javio!

— Je. I to seksualni manijak.

— Kak’ znaš da je?

— A kak’ ti znaš da nije?

— E, pa saznat ću — reče Stela, pa otipka:

JESI LI TI SEKSUALNI MANIJAK?

Iako je odmah lupila “enter”, ekran je ostao prazan.

— Eto vidiš! — likovala je Mirela.

— Ne vidim ja ništa — odbrusi joj Stela.

Tada se ipak pojaviše slova, ovaj put sasvim polako, jedno za drugim, poput pingvina kada sa sante leda skaču u more.

MISLIM DA NISAM. JA SAM BERISLAV.

Stela se brzinom munje okrene prema sestri i isplazi joj jezik, moglo bi se slobodno reći — jezičinu.

— Bleeee!

Na ekranu je još pisalo:

IMAM 11 I 1/2 GODINA. A TI????

Stela otkuca:

I JA IMAM 11 I 1/2 GODINA, SKORO, ALI NISAM BERISLAV.

Enter.

DUHOVITO — glasio je odgovor.

Stela doda:

MOJA SESTRA TAKOĐER IMA 11 I 1/2 GODINA, SKORO, IAKO NISMO ROĐENE BAŠ U ISTO VRIJEME, NO NI ONA NIJE BERISLAV.

Enter.

JAKO DUHOVITO.

Stela nastavi:

AKO TE BAŠ ZANIMA JEDNA OD NAS JE STELA A DRUGA MIRELA, ALI NISMO SIGURNE KOJA JE KOJA.

Enter.

STRAŠNO DUHOVITO.

— Ovaj očigledno nema smisla za humor — razočarano će Stela. — Kladim se da je štreber. I da nosi naočale.

— Pa i nas dvije nosimo naočale! — primijeti Mirela.

— Ali nismo štreberice — odreže Stela, zatim se na trenutak zamisli, pa dometne: — To jest, barem *ja* nisam.

— Što želiš time reći?! — skoči Mirela.

— Znaš ti dobro — mirno će Stela.

— Ali, uopće nemam sve petice! — pobuni se Mirela. — Znaš i sama da sam iz zadnjeg kontrolnog iz biologije dobila četvorku.

— Četiri *plus!* — ispravi je sestra.

— Dobro, ali ipak nisam dobila pet — nije se predavala Mirela.

— Nisi — složi se Stela, a onda će neumoljivo: — Ali nitko drugi iz cijelog razreda nije dobio ni četvorku.

Bila je to živa istina.

— Pa eto — Mirela raširi ruke. — Što mogu kad sam prirodno nadarena.

— Za žderanje — ubaci odmah Stela.

— A što je s tobom!? — razljutila se Mirela. — Već si dva mjeseca učlanjena u taj blesavi Klub ptica pokojnica, a još ne znaš tko je pojeo tu tvoju pticu dodo!

To je također bila živa istina, tako da je Stela na trenutak ostala bez teksta. Kad se malo pribrala otkucala je:

BERISLAVE, MOŽE LI JEDNO PITANJE?

Enter.

MOŽE, ALI BRZO!!!!

— A kud mu se sad toliko žuri? — mrmljala je, tipkajući:

ZNAŠ LI TI TKO JE POJEO PTICU DODO?

Enter.

NE ZNAM. JA NISAM — pisalo je na ekranu.

— Pa on nas zafrkava! — uzviknula je Stela ljutito.

— Ne nas, nego tebe — ispravi je Mirela. — Uostalom, tako ti i treba kad postavljaš glupa pitanja.

— Ti si glupa!

— A što si ti?!

— Što te briga, glupačo!

— Budalo!

— Kravo!

— Kobilo!

— Kretenu!

— Ne kaže se “kretenu” nego “kretenico”, kretenico!

— Idiotico!

— Majmunico!

— Vekerico!

— Što je to vekerica?

— Ne znam.

— Izmišljatorico!

— Štreberico!

— To si već rekla!

— Nisam sad!

— Jesi!

— Nisam!

— Jesi, jesi!

— Nisam, nisam, nisam i nisam!

— Bleeeeeee!

— Blee tebi... Hej! Njega smo zaboravile!

Blizanke se zabljuje u računalo.

Na ekranu je blještalo:

HALO! HALO! HALO! HALO! MENI STVARNO TREBA POMOĆ!!!!

Stela brzo otkuca:

SLUŠAMO TE, BERISLAVE.

Enter.

9. Sumnja

Klik!

Bero je ugasio računalo.

“Eto, to je to”, pomislio je s olakšanjem.

Zatim je duboko, duboko uzdahnuo. Zatim se počeo nositi, koji ga je još sasvim malo bolio. Stvari su se počele kretati nabolje.

Poslao je poruku. Objasnio gdje se nalazi, barem otprilike: stan na petnaestom katu nebodera s pokvarenim liftom, s čijeg se prozora vidi plavi, limeni krov nekakve tvornice. Kada su ga pitali izlazi li iz tvorničkog dimnjaka dim, odgovorio je da ne izlazi jer tvornica nema dimnjak. Onda su ga pitali je li baš siguran da se radi o tvornici, a on je odgovorio da je sasvim siguran, jer samo tvornice mogu imati plavi limeni krov.

Za svaki slučaj opisao im je i svoje otmičare, Bradu i Ožiljka, i to vrlo precizno: objasnio je da Brada ima bradu na bradi, a Ožiljak ožiljak preko lica. Opisao je i njihov zeleni kombi, najbolje što je mogao; objasnio je, naime, da se radi o kombiju, i to *zelene* boje.

Htio je još opisati i samoga sebe, ali su mu poručili da to uopće nije potrebno. I još su mu poručili da ništa ne brine, da će oni odmah krenuti i da će ga sigurno pronaći.

Bero uzdahne još jednom. Sada mu je preostalo samo čekati.

— Isuse! — sine mu iznenada. — A tko su oni!? S kim je to, zapravo, bio u vezi!? I kako to da su od svih mogućih i nemogućih foruma na Internetu ovi bili baš u Klubu ljubitelja izumrlih ptica neletačica?

Bero se na brzinu pokuša prisjetiti svega što su napisali.

Kako su ono rekli da se zovu? Stela i Mirela? Ma nemoj. Kako to uopće zvuči? Kao Lolek i Bolek, kao Tom i Jerry, kao Asterix i Obelix, kao... I imaju samo jedanaest i pol godina!? Jedanaest i pol godina, a bave se spašavanjem kojekakvih zatočenika i ukradenih dječaka? I zašto su ga prvo upitali je li seksualni manijak? Što uopće *znači* “seksualni manijak”? I što im je značilo ono “tko je pojeo pticu dodo”? U kakvoj su to vezi seksualni manijaci i izumrle ptice neletačice?

— Isuse! — sine mu još jednom. — Pa to su bile šifre! Nekakvi tajni znaci! Poruke za raspoznavanje!

Ono njihovo “slušamo te Berislave” na kraju, zvučalo je tako ozbiljno. Vraški ozbiljno! A i oni, uopće nisu imali smisla za humor. Zvučali su točno kao, kao...

— Pa ja sam naletio na nekakvu tajnu službu! — sledio se Bero, dok mu je srce u grudima ubrzalo ravno dvostruko. — Možda na vojnu kontrašpijunsku organizaciju! Ili na protumafijašku specijalnu policiju! Ili na CIA-u! Ili KGB! Ili Mosad! Ili Jaserarafat! Ili... A što ako sam... Ako sam slučajno stupio u kontakt s mafijom? Pravom pravcatom mafijom?!!

Čuo je on već za takve slučajeve. O da. Gledao je barem tri filma u kojima glavni junak, misleći da je našao spas, upada u ruke najgorih kriminalaca, prema kakvima su Ožiljak i Brada pravi amateri. Takvi mu neće samo jezik odrezati, o ne, nipošto, takvi će ga izrezati cijelog. Napraviti će od njega rezance za juhu. Ili špagete. Ili raviole. Ili lazanje. Ili...

“Što mi je trebalo da bilo koga pozivam?” razmišljao je. “Što mi je uopće sve ovo trebalo? I što ću sad? Što ću sad!?”

Dok je tako razmišljao Bero je bez prestanka hodao od vrata do prozora, od prozora do vrata, pa od vrata do prozora, pa od prozora do vrata, pa opet natrag. Baš kao lav u kavezu. S tim što se Bero uopće nije osjećao kao lav. Osjećao se više kao... kao... kao Bero! Drugim riječima, osjećao se uplašeno. I usamljeno. I jadno. I nemoćno. I svakako.

“Možda ću ipak vrištati”, pomislio je zatim, hodajući od vrata do prozora. “Da, da, sve mi se više čini da hoću”, od prozora do vrata. “Možda ne odmah sada, nego kasnije, kada malo bolje proučim situaciju, ali sigurno ću vrištati”, od vrata do prozora. “Barem mislim da hoću”, od prozora do vrata. “Ili, možda ipak neću?” od vrata do prozora.

Kod prozora se Bero zaustavi. Snijeg je i dalje padao kao lud.

“Kada bi napadao do četrnaestog kata mogao bih pobjeći kroz prozor”, pomislio je. “Ili barem do trinaestog, pa da skočim. A što ako bih propao sve tamo do sedmog ili čak šestog kata? Kako bih se onda izvukao van? Može li se kroz snijeg disati?”

Dolje, na ulici, ugleda nekog čovjeka u sivom kaputu i sa šeširom na glavi koji ga podsjeti na tatu. Istina, njegov tata nikada nije nosio sive kapute, jer je mama tvrdila da izgledaju *grobljanski*, a nije nosio ni šešire; samo je jednom na glavu bio stavio kapu načinjenu od novina, dok je, poslije jedne od maminih slikarskih faza, farbao kuhinju natrag u bijelo. Svejedno, Bero je pomislio da bi to mogao biti tata, koji je nekako, nije važno kako, saznao što se s Berom dogodilo, pa ga sada dolazi spasiti.

Kada je čovjek, trenutak kasnije, zamakao u stubište, Bero je požurio u predsoblje, prisionio uho na vrata i s nadom čekao da začuje korake koji donose spas. Negdje, u dubini nebodera, zalupila su se vrata. Onda je prošlo pet minuta, pa još pet, a nikakvih koraka nije bilo.

Bero se leđima oslonio na vrata, a onda je skliznuo na pod. Iz džepa je opet izvadio svoju šarenu kapu s dva cofleka.

“Sad sam stvarno gotov”, pomislio je sav očajan. “Sasvim je svejedno tko će doći prvi, mafijaši ili ona dvojica. Da sam se barem upisao na karate. Ili u mađioničare pa da smislim neki trik. Ili u padobrance.”

Bero je pogledao na sat. Bilo je pola jedan. Da nije bila nedjelja sada bi se vraćao iz škole. Dečki bi pravili grude, ali one mekane, i njima gađali cure, a cure bi vrištale i bježale, ali ne prebrzo, jer bi svaka od njih htjela da se baš nju najviše gađa. Nepisano pravilo je glasilo: najzgodnija cura je ona koja dobije najviše pogodaka!

Onda se Bero sjetio prošle zime kad je glupi Zoran Pogačić napravio ledenjaču, koje su bile zabranjene u ovakvim okršajima, i njome pogodio Alenku ravno u glavu, i to iz blizine, tako da joj je išla krv iz nosa. Na opće iznenađenje, Alenka uopće nije zaplakala, niti bilo što slično, nego je prišla Pogači i rekla mu da joj se ispriča ili će ga prebiti. Pogačić je najveći dečko među sedmašima i osmašima zajedno, a bio je velik otprilike kao tri Alenke, pa mu nije padalo na pamet da joj se ispriča, nego se počeo smijati na sav glas. Onda su se i svi ostali počeli smijati. Svi osim Alenke. I što se tada dogodilo? Alenka se digla na prste i zviznula Pogači takvu šamarčinu da se čulo valjda pola kilometra u krug. Poslije toga je nastala takva tišina da si mogao čuti svaki njezin korak kad se okrenula i pošla kući.

“A ni Alenka ne ide na karate”, prisjetio se Bero.

“I ja moram nešto učiniti. Moram se boriti!” pomislio je zatim i nabio kapu na glavu.

Pogledao je oko sebe, ali osim prazne pivske boce, u stanu nije bilo ničega što bi sličilo oružju. Uzeo je bocu u ruke i za probu par puta zamahnuo lijevo i desno. Od toga se nije osjećao nimalo bolje.

— Mama je kriva za sve — progundao je, pa stao iza vrata iščekujući svoju sudbinu.

10. Na stepenicama

Pred jednim vratima, na petnaestom katu jednog nebodera, stajale su dvije djevojčice, iako bi se slučajnom prolazniku u prvi tren sasvim sigurno pričinilo da se radi o samo jednoj djevojčici koja stoji ispred velikog ogledala. Slučajnom prolazniku pričinilo bi se isto i u drugi tren, jer bi pred sobom vidio dva para potpuno jednakih narančastih gojzerica, dvoje na isti način izlizane traperice, dvije potpuno jednake kričavocrvene zimske jakne, iz kojih su izvirivala dva potpuno jednaka lica rumenih obraza, s po jednim potpuno jednakim naočalama na svakom od dva potpuno jednaka rumena nosa.

Zapravo je prava sreća da na petnaestom katu nebodera uglavnom nema slučajnih prolaznika, jer da ima, taj bi se sasvim sigurno zbunio, prenerazio, zaprepastio, unezvjerio, a možda i izbezumio, i tko zna što bi sve o sebi pomislio kada bi se malo kasnije otvorila samo jedna od dvojih potpuno jednakih usta i samo jedna bi djevojčica progovorila, dok bi druga šutjela.

— Uf! — rekla je Mirela teško dišući. — Crkla sam.

Stela je klimala glavom u znak slaganja, jednako teško dišući.

— Dvjesto pedeset četiri stepenice! — nastavila je Mirela. — I sve do jedne pješice. I sve uzbrdo.

— Dvjesto pedeset tri — ispravi je sestra.

— Što si rekla? — upitala je Mirela, jer zbog svog glasnog disanja nije baš najbolje čula.

— Kažem, bile su dvjesto pedeset tri stepenice — objasni Stela.

Mirela je kratko razmislila.

— Nisu — rekla je zatim odlučno. — Ja sam izbrojala dvjesto pedeset četiri. *Točno* dvjesto pedeset četiri. Ni više ni manje.

— E pa, krivo si brojala — odvrati Stela.

— Ti si krivo brojala — na isti način će Mirela.

— Da se kladimo! — predloži Stela, pa ispruži ruku prema sestri.

I Mirela ispruži ruku, ali je onda brzo povuče.

— A u što da se kladimo? — upita sumnjičavo, gledajući sestru preko ruba svojih naočala.

Stela slegne ramenima.

— Smislit ćemo kasnije — reče.

— Da ne bi! — pobuni se Mirela. — Pa da poslije kažeš da smo se kladile u ovo i ono, a nismo. Znam ja tebe.

— Aha, sad si se prepala, jer znaš da sam *ja* u pravu! — reče Stela.

— Nisam se ja ništa prepala, nego samo kažem da, kad se čovjek kladi, mora točno znati u što se kladi. Inače ne vrijedi.

— Ipak si se prepala — uporno će Stela.

— Nek' ti bude! — Mirela ponovno pruži ruku. — Ali, samo da znaš, ako izgubiš okladu, to jest *kad* izgubiš okladu, jer ćeš *sigurno* izgubiti, ja ću smisliti neku strašnu stvar, neku naaajgoru stvar na svijetu, koju ćeš morati uraditi.

— Dogovoreno — prekinu je Stela.

Sestre se svečano rukovaše i time je oklada bila potvrđena.

— A kako ćemo saznati tko je u pravu? — upita Mirela trenutak kasnije.

— Kako, kako? Pa lijepo. Izbrojat ćemo te stepenice još jednom!

— Da se penjem još jednom? Ti nisi normalna! Jedva sam se i sada popela. Umorna sam kao konj. Kao dva konja.

— Možemo brojati unatrag — predloži Stela.

Mireli nije bilo baš najjasnije.

— Kako to misliš, unatrag? — upita ona. — Da hodamo natraške?

— Ma neee. Da brojimo dok se spuštamo, kužiš? — objasni Stela. — Silazimo i brojimo. I to zajedno, naglas, da ne bude prijekare. Vrijedi?

— Ne vrijedi — rekla je Mirela kao iz puške.

— Zašto? — začudila se Stela, uvjerenjena da je njena ideja savršena, baš kao i sve druge njezine ideje.

— Zato što smo prvi put brojale odozdo — odgovorila joj je sestra.

— Ali, to je svejedno!

— Naravno da nije.

— Kako nije?

— Tako što nije. Zar je tebi svejedno ideš li *u* školu ili *iz* škole? — lukavo će Mirela. — Ili ti je možda svejedno ideš li *kod* zubara ili *od* zubara? Je li ti to svejedno, ha? Je li ti svejedno?!

— Nije — priznala je Stela.

Mirela nije mogla povjerovati vlastitim ušima.

— Što si rekla?

— Rekla sam da mi nije svejedno — ponovila je Stela. — Ali mi je isto tako glupo da prvo silazimo, pa da se opet penjemo dok brojimo, a onda ponovno silazimo. Mogle bismo cijeli život provesti na tim blesavim stepenicama!

Mirela se zagleda u sestru, pa u stepenice, pa opet u sestru, pa u stepenice, i tako nekoliko puta.

— Imaš pravo. I meni je glupo — rekla je napokon, a onda se potapšala po trbuhu, pa dodala: — A nešto sam pomalo i gladna.

— Kad prije? — začudila se Stela.

— To je zbog hladnoće, znaš. Kad je čovjeku hladno onda troši više kalorija nego obično, a ja se smrzavam!

— Dobro, dobro — pomirljivo će Stela. — Ali, što ćemo s okladom?

— Ništa lakše — odgovorila joj je sestra. — Raskladit ćemo se!

Sestre se po drugi put svečano rukovaše i time je oklada bila poništena.

— A sad možemo doma — reče Mirela, pa krene niz stepenice.

— Da, sad možemo doma — složi se Stela, pa krene za sestrom.

Dva para narančastih gojzerica složno zatambura stubištem u veselom ritmu. Dum-dum, dum-dum! Dum-dum, dum-dum! Dum-dum, dum-dum! Dum-dum, dum-dum!

Iznenada, otprilike jedanaest i pol katova niže, Stela se zaustavi.

— Hej, stani! Ne možemo doma! — uzviknula je tako jako, da se Mirela skoro srušila od straha.

— Isuse, kak' si me prepala — promucala je, okrenuvši se prema sestri. — Srce mi je stalo. Krv mi se sledila. Kosa mi se na glavi digla. Sva sam se naježila. Kog se vruga toliko dereš?!

— Sjetila sam se da ne možemo doma — rekla je Stela, ovaj put tiše.

— A zašto, ako smijem znati? — upitala je Mirela, još uvijek izvan sebe.

— A zašto smo uopće dolazile ovamo, ha? — uzvratila joj je sestra pitanjem.

Sada se i Mireli upali lampica.

— Berislav?! — dosjeti se ona.

— Berislav — potvrdi Stela. — Haj'mo natrag.

— Natrag? Gore? — zakuka Mirela. — Opet?!

No, Stela je već krenula uza stube, pa je nije mogla čuti.

— Cijeli život na stepenicama, ha? — progundala Mirela, pa polako krene za sestrom.

11. Kad misli odlutaju

Jedan zeleni kombi probijao se kroz rojeve pahuljica, po snijegom prekrivenim ulicama, ne obazirući se na semafore koji su mijenjali svoje boje u nekom, samo njima razumljivom ritmu.

Brada, koji je sjedio za volanom, upravo je zamišljao da vozi brzi svemirski brod, a jedini semafori u svemiru su zvijezde. Kroz kišu bijelih meteora upravo je provezao brod pokraj Marsa, Jupitera, Saturna i Urana, i još malo, pa će biti izvan Sunčevog sustava, daleko od Zemlje, daleko od svega, na Mliječnoj Stazi.

I baš negdje na skretanju kod Neptuna, putanju mu neočekivano presiječe svemirski tegljač, koji je za sobom vukao veliku, plavu prikolicu, na kojoj je žutim neonom svjetlucala brojka "14". Kapetan Brada je munjevito reagirao, u zadnji tren promijenio kurs svoga broda i na taj način izbjegao strašni svemirski sudar.

— Hej, kaj to delaš?! Jesi poludel?! — proderao se Ožiljak koji je sjedio na mjestu suvozača, iako uopće nije pomagao u vožnji. — Skoro si nas zabil u tramvaj!

— U tramvaj? Kakav tramvaj? — Kapetan Brada se polako vraćao na Zemlju.

— U četrnajsticu, idijote! Ovak je malo falilo — Ožiljak pokaže palcem i kažiprstom. — I još si prošel kroz crveno! Ti si baš zapel da nam navučesh muriju na vrat. I to sad, kad smo obavili i ovaj zadnji poslić.

Kapetan Brada je u međuvremenu sretno spustio svoj svemirski brod i sada je ponovno bio samo Brada — vozač zelenog kombija, u čijem se zadnjem dijelu sada nalazilo i peto ukradeno računalo.

— Zadnji poslić, ha? — javio se on. — I prošli put si rekel da je zadnji, pa nije bil. I pretprošli put si rekel da je zadnji, pa opet nije bil. Znaš ti kaj uopće znači *zadnji*, ha? To ti je ono kad iza nema više ni jedan jedini, kužiš? A tebi su, izgleda, *svi* poslići zadnji!

— Ne, ovaj put stvarno, kad ti velim — pravdao se Ožiljak. — Sutra bum nazval ti-pa, znaš onog koji je naručil sve te kompače, nek donese lovu i kvit.

— I kaj bumo onda? — upitao je Brada sumnjičavo.

— Kad onda?

— Kad tip donese lovu.

— Znaš kaj bumo onda? Istresli bumo svu tu silnu lovu na stol, pa bumo je prvo samo gledali, kužiš, ne bumo je opće dirali, ni brojali, ni nikaj, neg bumo uživali u pejzažu. Sve dok nam ne dosadi.

— Bojim se da to ne bumo mogli.

— Zakaj?!

— Zato kaj nemamo stol! — tužno će Brada.

Ožiljak zakoluta očima.

— E, znaš kaj? — reče on, pocrvenjeviši od muke.

— Kaj? — upita Brada, okrenuvši se znatizeljno prema njemu.

Kombi se istog trena zanio u stranu, a Ožiljak je poput kameleona, u sekundi promijenio boju lica iz ljutocrvene u prestrašenobijelu.

— Nikaj, nikaj — brzo je rekao. — Sam ti gledaj kam voziš. Posle bumo tu lovu podilili, kužiš, svakom pola.

Neko vrijeme su se vozili u tišini, koju su remetili tek Bradini neuspjeli zviždački pokušaji. Ožiljak, koji je sav napet motrio ulice kojima su prolazili, sasvim je ispravno zaključio da mu partner ima sluha koliko i krepani dalmatinski magarac.

— Čuj — javio se Brada kad su stali pred crvenim na semaforu. — A kaj buš ti sa svojim delom love?

— Kupil bum si slikarski atelje — ispalio je Ožiljak kao iz puške.

Brada je zinuo toliko da bi mu i prosječni nilski konj na tome pozavidio.

— Kog vraga?! — začudio se on.

— A kaj si zinul ko da imaš izložbu mandula? — odvratio mu je Ožiljak.

Brada je prasnuo u smijeh. Toliko se smijao da su na istom semaforu dočekali i drugo crveno svjetlo. U isto vrijeme i Ožiljkovo je lice isprobalo čitav spektar. Na kraju su i semafor i Ožiljak pozelenjeli u isti tren, pa je kombi mogao krenuti dalje.

— A kaj bu ti, ak smem pitat, taj slikarski kaksevečzove? — upitao je Brada i dalje se smijuckajući. — Pa ti ne bi znal nacrtat ni najobičniju točku na praznom papiru.

Sada je Ožiljak zinuo.

— Kaj? — viknuo je. — Ja ne znam crtat?! — Zatim je ispružio kažiprst i podigao ga visoko u zrak. — A znaš ti da sam ja u osnovnjaku bil u likovnoj grupi, ha?! — mahao je kažiprstom Bradi ispred nosa. — Znaš ti da su pred svaki Božić uzimali mene da okitim školski bor?! Znaš ti da sam ja za akvarel “Seljačka buna” dobil nagradni izlet u muzej? Znaš ti...

— Kaj ima u tom muzeju? — prekinu ga Brada, koji nikad, ali baš nikad u životu nije posjetio niti jedan jedini muzej.

Kažiprst je ostao kao zamrznut stršati u zraku.

— Nemam pojma — mrzovoljno će Ožiljak. — Ulaznicu sam menjal s jednom štrebericom za domaću svinju iz “Životinjskog carstva” — spustio je kažiprst i sakrio ga među ostale prste na ruci. — Samo mi je još ta sličica falila, kužiš, a svinja je imala tu svinju u duplicu, al mi nije htela dat, jer je bila ljubomorna na moju nagradu.

— Aha — razočarano će Brada. — Znači nisi bil u tom muzeju, i nisi videl kaj unutra ima.

— A kaj ti misliš da ima u muzeju? Imaju slike, kužiš — rekao je Ožiljak. — Da sam ja ostal u likovnoj grupi, možda bi i moje slike sad visile u nekom muzeju.

— A zakaj nisi? — zainteresirao se Brada.

— Eh, zakaj nisam? — uzdahnuo je Ožiljak, pa se zagledao kroz staklo van. — Zbog mog starog, eto zakaj. Stari je počel pit, kaj pit, počel je lokat ko životinja, i onda onak nalokan mlatit sve oko sebe. Tak je jednom i mene zviznul, zahvatil me s prstenom. Znaš, tad je još imal taj prsten, venčani, koji je kasnije prodal za cugu. Od njega mi je ostalo ovo — Ožiljak se počeška po licu. — Da ga je bar prodal prije neg me zviznul, al kaj ti je suđeno, to ti je suđeno, kužiš.

— Kužim — rekao je Brada. — Al' kakve to veze ima s tvojim slikanjem.

— Pa, eto — nastavio je Ožiljak. — Kak me stari zviznul s tim prstenom, tak mi se u tintari nekaj poremetilo, kužiš, pa otad ne vidim boje, to jest vidim ih, al ne onak kak stvarno zgledaju. Zato nisam mogel ni vozački polagat, kužiš?

— Ne — odgovorio je Brada iskreno.

Ožiljak je odmahnuo rukom.

— Nema veze — rekao je. — U svakom slučaju, bil sam dugo u bolnici, pa mi se posle nije dalo prepisivat sve ono kaj se za to vreme učilo u školi i tak... Kužiš?

Brada je šutio, pa Ožiljak nastavi.

— Zato bum si kupil slikarski atelje — rekao je. — Onda bum fino oblekel čistu belu kutu, belu baš kao ovaj sneg, a onda bum ju zaflekal sa bojama, onak kak to slikari rade, a to rade namerno, kužiš, da se odmah skuži da su slikari, kužiš, i onda bum žvrljal kaj mi padne na pamet. I baš bu me briga jel buju boje bile baš onakve kak trebaju bit, jer te slike ionak ne bum trebal prodavat, ni bilo kaj drugo. Kužiš?

Brada je neko vrijeme duboko razmišljao. Barem se činilo da duboko razmišlja, jer je bez prestanka čupkao bradu i pri tome kimao glavom.

— A kaj je to akvarel? — pitao je zatim.

— Isuse, s kim se ja moram družit — promrmljao je Ožiljak, a onda se opet sjetio da Brada drži volan u rukama i da ga zbog toga ni u kom slučaju ne treba uzrujavati.

Zato je tri puta duboko udahnuo i izdahnuo, onako, da se malo smiri.

— A ti? — rekao je zatim. — Kaj buš ti sa svojom lovom?

Brada nije odmah odgovorio. Umjesto toga, počeo je ponovno čupkati bradu i klimati glavom. I kad je Ožiljak već pomislio da ništa i neće reći, Brada je iznenada pucnuo prstima, što je bio znak da se dosjetio.

— Znaš — počeo je polako. — Razmišljaj sam o tim Amerima koji su klonirali ovcu, pa sam se zapital kak bi to bilo da imaš tak nekog kloniranog sebe. Ono, skroz isti ti, ni rođena majčica nemre skužit koji si ti, a koji si taj drugi ti, mislim, klonirani, kužiš?

— I? — upitao je Ožiljak u čudu.

— I mislim da bum se ja dal klonirat! — rekao je Brada odlučno. — Otišiel bum do tih Amera i rekel: “Gospodo Ameri, tu vam je lova, molim lepo jedno kloniranje!”

Ožiljak se zgrozio. Ideja da na jednom svijetu, u isto vrijeme, postoje dva Brade, nikako mu se nije svidjela.

— Ali, zakaj? — bilo je sve što je uspio promrmljati.

Brada se namrštio.

— Zato kaj sam celi život bil sam, eto zakaj — rekao je tužno. — Stalno su me trpali u kojekakve domove i popravne ustanove i kajtigajaznam, a tamo nisam imal nikog s kim bih mogel normalno razgovarat, kužiš.

Ušutio je prisjetivši se svega toga, a onda mu je odjednom cijelo lice zasjalo od sreće.

— A sad bum imal još jednog istog kao ja — nastavio je sa smiješkom. — Koji bu uvek s menom, i koji bu me uvek najbolje razumel!

Tada je dodao gas i kombi je veselo poskočilo.

Dok je oko njih snijeg jednako padao, misli dvojice lopova bile su na nekim sasvim drugim mjestima. I sve je izgledalo lijepo i krasno dok se Ožiljak nije dosjetio.

— A kaj bumo s kincem?!

12. Spasilačka služba

— Stela, jesi li ti sigurna da je ovo *pravi* neboder? — prodahtala je Mirela, kada su se po drugi put popele na petnaesti kat i zaustavile pred onim istim vratima.

Stela nije rekla ništa. Umjesto toga raskopčala je jaknu i skljojala se na najgornju stepenicu.

— Hoću reći, jesi li baš *sasvim* sigurna? — nastavila je Mirela. — Jer ako nije, ako je ovo, kojim slučajem, *krivi* neboder, i ako ćemo se, kojim slučajem, morati penjati na neki drugi petnaesti kat, ja ću se ubiti! Razumiješ?!

Stela je razjapila usta gutajući zrak u velikim zalogajima, i da je kojim slučajem bila pas, a ne djevojčica, sigurno bi isplazila jezičinu najmanje do koljena.

— Ubit ću se i gotovo! — odlučno će Mirela. — Nema šanse da se penjem na još *neki* petnaesti kat, pa makar me gore čekao i Petar Grašo osobno!

— Daj se smiri — rekla je Stela kada je napokon povratila dah. — Zar nisi primijetila da smo prošle pokraj tvornice s plavim krovom, baš kako je Berislav rekao?

— Primijetila sam da smo prošle pokraj nečega nalik na tvornicu, ali je to nešto bilo prekriveno tonama snijega tako da se uopće nije vidio krov. Ni plavi, niti bilo kakav. Tebi se, izgleda, plavi u glavi — odgovorila je Mirela.

— A tebi treba obrisat' naočale — vrati joj Stela istom mjerom. — Uostalom, kao što *jesi* primijetila, na petnaesti kat smo se popele pješice, zahvaljujuć' tebi dvaput, dakle, neboder s pokvarenim liftom. Je l' tako?

— Nije tako! Dvaput smo se penjale zbog toga što ti ne znaš brojati! — pobuni se Mirela.

Stela se pravila da je nije čula.

— Na kraju krajeva — rekla je — Ovo je jedini neboder u ovom kvartu, pa je samim time i *pravi*. Nema ni jednog drugog na kilometar u krug, kužiš?

Protiv ovakvog argumenta ni Mirela nije mogla ništa. A onda se ipak nečemu dosjetila.

— A kako znaš da su to prava vrata kada na njima baš ništa ne piše? — nacerila se prema sestri.

Ali, ni Stela se nije dala tako lako zbuniti.

— A što bi po tvome trebalo pisati? — upitala je. — “Ovdje stanuju lopovi”? Ili, možda, “Iza ovih vrata nalazi se ukradeni Berislav”? Uostalom, odmah ćemo saznati — rekla je i odlučno pritisnula gumbić na kojem je bilo nacrtano zvonce.

— Driing!

Mireli je u tom trenutku nešto iznenada palo na pamet. Nešto ne baš osobito veselo.

— Čuj, Stela! — rekla je tiho. — A što ako su se lopovi vratili i ubili Berislava?

Stela se nije obazirala. Ponovno je pritisnula zvonce.

— Driiiiing!

— Ili su ga mučili! — nastavila je Mirela, zadrhtavši po cijelom tijelu. — Možda su mu čupali nokte! Kliještima! I na rukama i na nogama! I kosu! Na glavi! Ili su mu bušili zube! Onim *najdebljim* svrdlom!

Stela je pozvonila još jednom.

— Driiiiiing!

Mirela se nervozno premjestila s noge na noge.

— A što ako im je sve priznao? Pa sad čekaju da se pojavimo i nas dvije? Pa da i *nas* muče? Pa da nas onda ubiju skupa? Sve zajedno!?

— Driiiiiiiiiiiiiiiiiing!

— Ma, vidiš da nema nikoga! — zaključila je Mirela. — Haj'mo doma! — reče, pa brzinom munje krenu prema stepenicama.

— Što je sad? — Stelin glas je presječe u pola koraka. — Uхватила nas je trta, ha?

Mirela se nevoljko zaustavila.

— Pa neću valjda cijeli život provesti pred nečijim zatvorenim vratima — rekla je. — Ja sam razumno biće.

— Ti si najobičnija kukavica! — odbrusi joj Stela.

Bila je to teška optužba.

— Sad se prava javila! — razgoropadila se Mirela. — A tko jede trešnje žmirečki, jer se plaši crvića, ha?

— A tko se u Crikvenici onesvijestio od straha kad je ugledao guštera na ručniku?

— A tko se boji gledati "Dossier X"?

— Ne sviđaju mi se glumci.

— Ma nemoj.

— A tko si navlači jastuk preko glave da ne čuje grmljavinu?

— A tko se ne usudi pogledati ispod bakinog ormara, jer misli da tamo stanuju patuljci?

— To nije istina! Pogledala sam prošli put.

— I što si vidjela?

— Pa, ništa.

— Naravno, kad uopće nisi gledala, nego si samo sagnula glavi i zažmirila.

— Lažeš!

— Ti lažeš!

— Ti lažeš!

— Ne, nego ti!

— T-tko j-je?! — začulo se tada s druge strane vrata.

Stela i Mirela istog trena zamuknuše. Mirela je još, valjda za svaki slučaj, stavila ruku preko usta.

— T-tko je tamo?! — začulo se još jednom.

Mirela nije mogla baš toliko dugo šutjeti.

— N-netko je unu-nutra! — prošaptala je zamuckujući, ili je, možda, promucala šapćući između prstiju na ruci.

— Č-čula sam. N-nisam valja-ljda gluha — odvrati joj Stela. — To bi morao biti Berislav.

— A što ako nije? — zapita Mirela.

Stela tada hrabro zakorači prema vratima. Zaustavila se tek na otprilike metar udaljenosti. Tu je malo razmislila, pa se vratila jedan korak.

— Tko je tamo?! — upitala je, a zatim se iz sigurnosnih razloga vratila još pola koraka natrag.

— Ja sam pitao prvi! — začulo se kroz vrata.

Stela pogleda sestru, a ova samo slegnu ramenima.

— U pravu je — reče u pola glasa. — On je pitao prvi.

— Dobro, za koga ti navijaš? — namršti se Stela, priđe tik do vrata, pa upita: — Berislave, jesi li to ti?

— Jesam — čulo se nakon kraće stanke.

Stela se slavodobitno okrene.

— Jesam ti rekla, ha? — naceri se ona.

No, Mirelu je uvijek nešto mučilo, pa ni sada nije bilo razloga da ne bude tako.

— A što ako je on ipak seksualni manijak? — upitala je.

— Nas smo dvije, pa ćemo se braniti — odgovorila je Stela.

— A tko ste vi?! — začulo se opet s one strane.

— Spasilačka služba! — odgovori Stela veselo.

13. Imam ideju!

U dva i petnaest po Berinom satu marke “Sve po deset kuna”, ili, točnije rečeno, između dva i pola tri, stvari su stajale ovako: prvo, Stela i Mirela su pronašle pravi neboder i popele se na petnaesti kat do pravih vrata, drugo, s druge strane vrata nalazio se ukradeni Berislav Kohn skupa s četiri super-računala i jednom praznom pivskom bocom. Treće, uspjele su stići prije nego što su se lopovi vratili, i četvrto, vrata su bila zaključana, a ključ su lopovi odnijeli sa sobom. Dakle, Bero je bio uspješno pronađen, ali ne i spašen. Ne još.

Nakon što su mu po treći put objasnile da ih ne šalje ni mafija ni CIA, Stela i Mirela su se mogle posvetiti spašavanju.

— Što ćemo sada? — upitala je Mirela, preduhitrivi sestrinu koja je upravo namjeravala postaviti isto pitanje.

Stela nikada u svom životu nije rekla “ne znam”, a pogotovo ne pred Mirelom. Prije bi si jezik pregrizla, nego da ispadne manje pametna od svoje pametne sestre. Zato je, umjesto odgovora, promrmljala jedan nerazumljivi “mhmh”, ili možda “hmhm”, ili nešto slično, a možda i sasvim različito, ali u svakom slučaju nije izgovorila “ne znam”.

— Nešto si rekla? — upitala ju je Mirela.

— Mmhh — promrmljala je Stela, zaklimavši glavom prvo lijevo-desno, a odmah zatim gore-dolje.

Mirela je, naravno, nije mogla razumjeti.

— Ništa te ja ne razumijem — priznala je. — Daj reci još jednom, ali normalno.

— Hhmm — promrmljala je Stela ovaj put.

Mirela se zablujala u sestru, ali kako se činilo da ova ne namjerava više ništa reći, ponudila joj je odgovor.

— Znači, ne znaš? — rekla je.

Stela se trglala kao da ju je netko ubo iglom, i to onom velikom, za pletenje.

— Nisam to rekla! — odgovorila je, zapravo viknula.

Mirela je odmah uzvratila.

— Znači, znaš? — kao začudila se ona.

Stela ju je pogledala onako, znate već kako, i da je pogledom mogla paliti, od Mirele bi u sekundi ostao samo pepeo, i možda naočale.

— Ni to nisam rekla — procijedila je kroz stisnute zube.

— Nego što? — nije se dala Mirela.

Stela više nije imala kamo. Podigla je obrve, razrogačila oči i još čvršće stisnula usne. Drugim riječima, napravila je facu kao da istog trena mora na WC, jer bi inače moglo biti svega.

— Rekla sam... — pokušala je, dok joj se čelo mrštilo — Rekla sam... Da moram malo promozgati! Eto, što sam rekla!

— Aahaa — Mirela je ozbiljno zaklimala glavom. A onda su joj se usne razvukle u najpodliji smiješak na svijetu.

— Znači, ipak ne znaš — zaključila je pobjedonosno.

Stela je pokunjeno pognula glavu, osjećajući kako se težak teret sramote spušta na njezina nejakna ramena. Ne usuđujući se ni pogledati sestru, jedva je uspjela progovoriti.

— Dobro — rekla je tiho. — *Ti* kaži što ćemo sada.

Najpodliji smiješak na svijetu istog je trena nestao s Mirelina lica, *puff!*, a umjesto njega tamo se smjestila ista onakva pokunjenost. To vam je uvijek tako s jednojajčanim blizankama.

— I ja moram malo promozgati — mrmljnula je Mirela, a onda je nastupila gluha tišina, jer mozak nije sat pa da se čuje tika-tak.

— Hej! Što se tamo zbiva? — oglasio se Bero iza zaključanih vrata. — Ništa ne čujem.

No, sestre su bile previše zauzete mozganjem da bi mu mogle bilo što odgovoriti. Stajale su klonulo oslonjene na zid, svaka s jedne strane vrata iza kojih se nalazio Bero, nalik marionetama kojima je lutkar popustio konce. Oči su im bile čvrsto stisnute, dok su im se usne nečujno pomicala. Vrijeme je prolazilo.

A onda, kao da ih je netko priključio na struju, *klik!*, glave su im se istovremeno podigle, oči u istom trenu otvorile, a lica zasjala na isti način.

— Ja imam ideju! — prošaptala je Stela.

— I ja imam ideju! — prošaptala je Mirela.

To vam je uvijek tako s jednojajčanim blizankama.

— Ja ništa ne čujem — rekao je Bero s druge strane vrata.

Za nekoliko trenutaka stvoren je plan. S razrađenim detaljima i svime ostalim što jedan plan mora imati.

— Dogovoreno — složila se Mirela.

— Dogovoreno — potvrdila je Stela.

— Ja ništa ne čujem! — ponovio je Bero.

— Ako naiđu lopovi, ti pozvoni odozdo, i to jedan dugi “ciiiin” i dva kratka “cin cin” — objasnila je Stela sestri.

— Ali, kako ću znati na koje zvonce? — sjetila se Mirela, jer, kao što smo već rekli, na vratima stana u kojem se nalazio Bero nije pisalo ništa.

Izgleda da svaki plan mora imati i propuste.

— Smisli nešto — odgovorila joj je Stela.

— Ja ništa ne čujem! — javio se opet Bero.

— Ti sad šuti! — zapovjedi mu Stela. — Jesi čuo?!

— To jesam — potvrdi Bero.

Mirela, koja je već bila krenula prema stepenicama, iznenada se zaustavila i okrenula prema sestri.

— Stela, moram te nešto pitati — rekla je.

— Baš sada? — začudila se Stela.

— To mi je jako važno — objasnila joj je sestra.

— Pa dobro, onda pitaj.

— Voliš li te mene?

— Mmm?! — zbunila se Stela

— Barem malo? Barem ponekad? — pitala je Mirela.

Stela ju je zamišljeno pogledala. I to dvaput, prvo od glave do pete, a onda i obratno. Iako bi se svakom drugom činilo da je sve što može vidjeti tek vlastiti odraz u ogledalu, Stela je očigledno gledala drugačije.

— Ne — rekla je zatim. — Ne volim te.

— Uh, sad mi je lakše! — odahnula je Mirela. — Znaš, već sam se bila zabrinula, jer ni ja tebe ne volim, pa mi se činilo da ne bi bilo fer ako ti mene ipak voliš. Baš je dobro što me ne voliš. Super!

— Da, super — složila se Stela, klimajući glavom. — A sad idi dolje i čuvaj stražu.

Mirela se spustila još nekoliko stepenica, kada je zaustavi sestrin glas.

— Znaš, to ti moram reći, ponekad mi se ipak dogodi da nemam ništa protiv tebe.

Mirela je klimnula glavom u znak razumijevanja.

— I meni se ponekad dogodi isto — uzvratila je.

— Ali samo ponekad — dodala je odmah Stela. — Da si ne umišliš da je to češće nego što zapravo jest.

— Naravno, samo ponekad. Isto je i sa mnom — složila se Mirela, a zatim je upitala: — A kada ti se to zadnji put dogodilo, mislim to, da nemaš ništa protiv mene?

— Sada — odgovorila joj je sestra.

Mirela je krenula dalje i već je bila strčala skoro čitav kat niže, kada se iznenada dosjetila još nečemu. Zato se brzo vratila do odmorišta odakle je opet mogla vidjeti sestru.

— A kad bih ja na primjer umrla, ili nešto slično, bi li tada ipak plakala za mnom?
— upitala je.

Stela se zamislila.

— Barem ponekad? Barem malo? — zanimalo je Mirelu.

— Pa, valjda bih — odgovorila je Stela. — Valjda.

— I što još? — htjela je znati Mirela.

— I uzela bih onu tvoju kaubojsku košulju — rekla je Stela bez imalo oklijevanja.

— Kaubojsku košulju? — začudila se Mirela. — Ja nemam nikakvu kaubojsku košulju.

— Imaš, imaš. Onu s resicama. Onu što ju je kupila baka Frida, koja nema pojma da nas ima dvije, a koju si dobila *ti* a ne *ja* samo zato što si se tog dana vratila kući pet minuta prije mene — objasnila joj je sestra.

— Aha — dosjetila se Mirela. — Ti misliš na moju *indijansku* košulju?!

— Svejedno — zaključila je Stela. — Nju bih ti uzela.

— Ali to ne bi smjela! — pobunila se Mirela.

— A zašto?

— Zato što je to moja *najdraža* košulja. Eto zašto.

— Pa što? Ti bi ionako bila mrtva, a kad si mrtav ne treba ti ništa. Ni košulja, niti bilo što drugo. Nije li tako? — nacerila se Stela, pa odmah dodala: — I preselila bih se na tvoj krevet, jer je gornji pa se ne vidi kad je neuredan. — A zatim se sjetila još nečeg, jako važnog, ako ne i najvažnijeg od svega: — I pročitala bih što piše u onoj tvojoj bilježnici.

— Kojoj bilježnici?

— Hajde, što se praviš? Znaš ti dobro kojoj bilježnici. Onoj koju skrivaš ispod jastuka, a vadiš je samo kad misliš da te nitko ne vidi, eto kojoj. Baš me zanima što to stalno zapisuješ.

— Ti znaš za moju bilježnicu? Moju *tajnu* bilježnicu?

Stela je zadovoljno potvrdila glavom.

— I ti bi je čitala? Poslije moje smrti? Ti bi se usudila?! — zaprepastila se Mirela.

— A zašto ne? — odvratila joj je Stela mirno.

Mirela se tada stvarno razljutila.

— Znaš li što si ti?! Ti si... Ti si... Ti si jedan najobičniji lešinar! I da znaš, ne pada mi na pamet da umrem! Nikada! — viknula je i sjurila se niza stube.

14. Akcija

Kada je Mirela otišla, Stela je izvela svoju vježbu za prikupljanje hrabrosti, kakvu je obično koristila prije nego što bi od mame ili tate tražila novac za nešto za što joj ni u ludilu nisu htjeli dati, na primjer za onu narančastu periku koja joj je trebala za proslavu Nove godine. Dakle, prvo je duboko, duboko udahнула, toliko duboko da joj je jakna postala pretijesna, zatim je, ne ispuštajući zrak iz pluća, brojala koliko je najdalje mogla (ovaj put nije mogla dalje od četrnaest), a onda je polako, polako izdahнула. Zatim je sve to ponovila još dvaput, i tek je tada pozvonila na susjedna vrata.

Na vratima je pisalo KRANJEC — BEDEKOVIĆ, ali kada su se otvorila u njima je stajao samo *jedan* gospodin. No, Stela se nije dala smesti.

— Dobar dan, striček Kranjec Bedeković! — pozdravi ga ona naljubaznije što je mogla.

Gospodin je izgledao kao da se upravo probudio, što znači da baš i nije izgledao kao *gospodin*. Frizura mu je bila na sve strane i stalno se češao. Na sebi je imao nešto što je sličilo donjem dijelu pidžame, dok je gore bio navukao potkošulju bez rukava, koja mu je očigledno bila nekoliko brojeva premalena, jer uopće nije dosegala do onog donjeg dijela pidžame. Ili je to bilo stoga što je imao ogroman trbuh, otprilike kao da je u drugom, ili još bolje, u *trećem* stanju.

Kako bilo da bilo, gospodin je otvorio usta da nešto kaže, ali je Stela bila prebrza za njega.

— Imate li šrafciğer? — odmah ga je upitala. — Znate, naš televizor je pokvaren, pa su mama i tata otišli kod tete Dragice i tetka Drageca, skroz tamo u Špansko, da gledaju “Marisol” ili tako nešto, a ja sam ostala sama doma, jer ne volim te glupe serije za odrasle, pa sam izašla samo da bacim smeće, a onda su se zalupila vrata, a ključ mi je ostao s druge strane, pa...

Na tome je mjestu Stela morala uzeti zrak, što je gospodin odmah iskoristio.

— Ja ne znam popravljati televizore — rekao je sporim, dubokim glasom, češkajući se prvo po dlakama na trbuhu, pa onda po dlakama na grudima, pa po neobrijanom licu, pa opet po trbuhu, pa po grudima, i tako u krug.

Stela je bila uvjerena da ima svrab ili alergiju ili neku sličnu zaraznu bolest, ali kada se počeo okretati da uđe u svoj stan odlučila je riskirati.

— Šrafciğer mi treba za vrata! — brže-bolje mu je objasnila.

Nekoliko minuta kasnije šrafčiger je obavio svoje. Vrata su bila otvorena, a Stela je dobro pazila da se ne otvore ni milimetar više nego što bi trebalo. I dobro da je pazila, jer je Bero bio točno iza njih.

Gospodin Šrafčiger je već bio krenuo natrag, kada se neočekivano zaustavio i rekao:

— Ja sam mislio da u ovom stanu nitko ne živi.

Glas mu je sada bio još dublji. I još sporiji.

Stela se sledila.

Do sada je sve išlo točno po planu, razmišljala je, a onda se nađe netko pametan da se igra detektiva. Što se koga tiče stanuje li netko u nekom stanu ili ne stanuje? Kog su vruga ti odrasli uvijek tako radoznali? Gori su od male djece. I to sto puta! I što ona sada da mu kaže? Kada bi barem imala vremena da još jednom odvjeha prikupljanje hrabrosti.

Onda se sjetila da joj je mama jednom prilikom rekla kako se mnogo toga može riješiti ljubaznim osmijehom, pa se brzo okrenula prema gospodinu Šrafčigeru i nacerila najljubavnije što je mogla. Bila je uvjerenjena da izgleda točno kao ona djevojka u reklami za pastu za zube.

Ali, brus! Šrafčiger, čini se, nije gledao reklame.

— Ja sam mislio da u ovom stanu nitko ne živi — rekao je još jednom.

Stela se cerila još par sekundi, samo zato što nije znala što bi sa sobom, a onda se dosjetila.

— Mi smo tek nedavno doselili! — ispalila je.

— Nedavno? — ponovio je Šrafčiger.

— Pa da, prije svega par dana — reče Stela.

— Par dana?

— U stvari, bilo je to jučer. Popodne. Takoreći navečer. Vidite, još nismo stavili ni natpis na vrata.

Gospodin Šrafčiger je skupio svoje guste crne obrve.

— Ja nisam čuo nikoga da useljava — reče onim svojim dubokim i sporim glasom, koji nije dopuštao ni najmanju sumnju.

— Pa, ovaj, mi nemamo puno stvari — objasni Stela. — Zapravo, moji mama i tata su strašno siromašni i nikako im ne uspijeva uštedjeti dovoljno novca da bi kupili namještaj i sve ostalo. A sada još moraju štedjeti i za novi televizor.

— A ni kroz zid nisam nikoga čuo, a zidovi su tanki — nastavio je Šrafčiger.

No, Stela je bila u svom elementu.

— Moji mama i tata su gluhonijemi — reče ona ni ne trepnuvši. — I nepokretni. I skoro skroz slijepi!

Gospodin Šrafčiger je s nevjericom razrogačio oči. Čak se od čuđenja prestao i češkati.

— To nisam znao — zabrundao je.

— Eto! Tako vam je to u životu — Stela je slegnula ramenima, napravivši pritome tužnu facu. — Što se tu može?

Šrafčiger je stajao bez riječi, klimajući svojom velikom glavom. Čak mu se i jedno oko malo ovlažilo.

— Ja bih njih volio upoznati — rekao je zatim.

— O!?! — reče Stela. — Naravno! Čim se vrate, to jest, kada ih tetak Dragec doveze, i donese gore, a sada još ni lift ne radi, pa će morati jedno po jedno, ali ja ću im to svakako reći, u stvari, napisat ću im na komadu papira, jer su gluhonijemi, i to velikim slovima da vide pročitati. Kladim se da će im biti neobično drago da vas upoznaju.

— I meni će biti drago — promumljao je gospodin Šrafčiger sada već sasvim ganut. — I ako treba još nešto... — dodao je vrteći rukom u kojoj je držao onaj svoj šrafčiger.

— Hvala, hvala — zbrzala je Stela. — Ako će trebati još nešto... — zavrtila je rukom na isti način. — Računamo na vas.

— Svakako, svakako. Ljudi se trebaju međusobno pomagati. A kamoli ne susjedi, i to prvi, vrata do vrata — razbrbljao se gospodin Šrafčiger. — Kada to ne bi bilo tako, tko zna kako bi onda bilo — zaključio je filozofski, pa se ponovno počeo češkati.

Stela se sada već ozbiljno zabrinula da će se lopovi vratiti prije nego li ovaj uđe na-
trag u svoj stan. A što bi tada moglo biti nije smjela ni pomisliti.

— Joj! — viknula je zato, toliko glasno da je gospodinu susjedu ispao šrafčiger iz ruke. — Zaboravila sam maknuti peglu s tatine košulje! S tatine *jedine* košulje!

Zatim je brzo podigla šrafčiger s poda, ugurala ga zbunjenom susjedu u ruke, o-
nda ih oboje, i susjeda i njegovu alatku, pavela prema njihovom stanu.

— Do viđenja, striček prvi susjed! Ništa vi ne brinite. Do viđenja i puno vam hvala!

Kada su se napokon zatvorila vrata na kojima je pisalo KRANJEC — BEDEKOVIĆ, Stela je mogla odahnuti.

— Phiiii! Gnjavator! — promrmljala je, a onda se zapitala nije li možda i on jedan od onih ljudi koji, poput njihove susjede tete Barice, cijeli cjelcati dan vire kroz špijunku i gledaju što se zbiva na stubištu.

— Špijun jedan najobičniji! — dobacila je prema njegovim vratima, a zatim je, za svaki slučaj, isplazila jezik koliko god je najviše mogla, što ni u kom slučaju nije bilo baš tako malo:

— Bleeeeeeeeee!

15. Na straži

Za to vrijeme Mirela se smrzavala pred neboderom. Usput je čuvala stražu.

Po njezinoj procjeni temperatura zraka je bila barem pedeset stupnjeva ispod nule, ako ne i cijelih sto.

“Mene uvijek zapadne najteži dio posla”, pomislila je mrzovoljno.

Zatim je razmislila o onome “uvijek”, jer je ovo ipak bio prvi put da ona i njezina sestra spašavaju nekog kidnapiranog dječaka. Zapravo, prvi put da uopće nekoga spašavaju. Zatim se sjetila prošlogodišnjeg školskog izleta u Krapinu kada su njih dvije odlučile ponijeti samo jedan, zajednički ruksak, kojega će jedna od njih nositi do tamo, a druga natrag. Stela je odmah predložila da ga do Krapine nosi ona, što je Mirela, uzevši u obzir količinu hrane koja se u ruksaku nalazila, sa zadovoljstvom prihvatila. Hranu će na izletu pojesti, razmišljala je, pa će ruksak za natrag biti prazan. No, na njezinu žalost, u Krapini se razrednica dosjetila kako bi bilo zgodno da učenici za potrebe nastave prikupe nekoliko plodova jeseni, tako da je Mirela natrag teglila ruksak bez hrane, ali s otprilike pola tone kukuruza, krumpira i jabuka, a Stela je predlagala da ponesu i barem jednu bundevu, koju srećom nisu uspjele pronaći.

— Mene *uvijek* zapadne teži dio posla — zaključila je Mirela još mrzovoljnije nego prije. — I odgovorniji.

U tome trenutku nalet vjetra rastvori krajeve njezine jakne, a hladnoća joj protrese svaku, i najmanju koščicu u tijelu.

— I nadasve hladniji! — doda Mirela cvokoćući.

Onda se pokušala zagrijati tako što je mahala rukama, poskakujući pritom na mjestu. Izgledalo je kao da pokušava poletjeti i da je mahala samo malo jače, tko zna? No, uskoro su je zaboljele ruke, a malo kasnije i noge, pa je odustala.

Zatim je pokušala misliti na nešto toplo. Prvo što joj je palo na pamet bila je stara peć na drva bake Fride, ali kada se dosjetila koliko su teške bile cjepanice koje je svakodnevno trebalo dovlačiti skroz odande, iz šupe, odlučila je misliti na nešto drugo.

Zažmirila je i zamislila Gradsku plažu u Crikvenici. Zamislila je sebe kako se sunča. Zamislila je šum morskih valova i kliktanje galebova u daljini. Zamislila je veliko žuto sunce koje je prekrilo pola neba nemilosrdno pržeći sve pod sobom. Vrućina postaje nesnošljiva, pa Mirela ustaje i jedva povlačeći noge preko užarenog pijeska, odlazi do kamp-prikolice u kojoj se prodaje sladoled. Pred njom stoji gomila ljudi i kada napokon dolazi na red, grlo joj je toliko suho da uopće ne može glasno govoriti. Zato rukom poziva prodavačicu da se sagne.

— Molim vas, prvo jednu kuglu čokolade, pa punč, pa jagodu i bananu, jednu kuglicu vanilije i odozgo još jednu čokoladu — šapće Mirela, zatvorenih očiju, dok joj pahuljice snijega padaju na lice.

U tome trenutku pred neboderom se zaustavio jedan kombi. Bio je to onaj isti zeleni kombi, ali je u međuvremenu po njemu napadalo toliko snijega da se boja uopće nije vidjela. Uz to, Mireline su se naočale od hladnoće skroz naskroz zamaglile, pa ionako nije mogla baš ništa vidjeti.

Kada ih je obrisala i promrzlim prstima vratila na nos, pred sobom je ugledala dvojicu tipova kojima su ruke bile zauzete nekakvim kutijama. Odmah je zaključila da im je neophodno potrebna njezina pomoć.

— Dobar dan, stričeki! — pozdravila ih je. — Da vam pridržim vrata?

I tako su dvojica lopova, jer to su bili upravo oni, uz malu Mirelinu pomoć ušli u neboder, a ona se ponovno okrenula prema ulici da čuva stražu. Tada su se vrata iza njezinih leđa uz tresak zalupila, *bum!*, a od tog udarca otpao je snijeg s kombija.

— Zeleni kombi! — zaprepasti se Mirela. — Pa to su bili lopovi! — Kao što smo maloprije rekli. — A ja im pridržavam vrata. Ajme, što ću sad?! Što je ono Stela rekla? Jedan kratki “cin”, pa dva duga “ciiiiin ciiiiin”, ili dva kratka “cin cin”, a onda jedan dugi “ciiiiin”? Ne, ne, prvo idu dva duga, a onda dva kratka. Ili, možda ipak prvo dva kratka, a tek zatim dva duga! Ili možda tri, a možda i kratka... Ajme, a na koje zvono da pozvonim?!

* * *

— Slatka klinka — rekao je Brada Ožiljku, kada su se našli na stubištu. — Danas je sve manje tak lepo odgojene dece, kaj ne?

— Je, je — promrmljao je Ožiljak. — Al, kog vruga već jednom ne poprave ovaj lift?

16. Drugi put po nosu

Za to vrijeme, Stela je ušla u “svoj” stan. Pri tome je vratima drmnula po Berinom nosu.

— Joj! — viknuo je Bero, jer dobiti dva puta po jednom te istom nosu u jednom te istom danu bilo je ipak malo previše. I za njega i za njegov jadni nos.

— Ti si sigurno Berislav! — rekla je Stela, pošto je, zatvorivši za sobom vrata, ugledala dječaka koji je u jednoj ruci držao praznu pivsku bocu, a u drugoj svoj vlastiti nos.

— Kako ni namo pogodila? — odvratio je Bero suznih očiju, trudeći se da ne zaplače. Bolilo ga je vraški, čak je pomišljao da mu od nosa više ništa nije ostalo, ili u najbolju ruku, da će izgledati kao Michael Jackson kad je bio dijete, ali nije bilo teorije da plače pred nekom curom. — A ti ni nigunno Ntela — uspio je promumljati.

— Pa, da, iako se to ime malko drukčije izgovara — rekla je Stela, a odmah zatim veselo dodala: — Uauuu, ta kapa ti je baš cool! Kladim se da si je nabavio vani, ha? A možda je i unikat?

Bero nije mogao vjerovati svojim ušima. Zar je moguće da se nekome sviđa njegova blesava kapa? Sreća da mama ovo nije mogla čuti.

— I znaš što? — nastavila je Stela. — Nećeš mi vjerovati, ali znala sam da nosiš naočale!

— Naotale? — zbunio se Bero, ljut na samoga sebe što ih je zaboravio skinuti i sakriti u džep. A najviše se ljutio zato što ova cura uopće nije loše izgledala. Naprotiv.

— Aaa, to ja namo onako, iz fone — dosjeti se. — Inate mi uopte ne tnečaju. Na zadnjem nintematnkom pnegledu u tkoli nu mi nekli da imam oko nokolovo! A ti nvoje nonit ntalno?

Stela mu nije baš sasvim povjerovala, no, pomislila je, možda dečko stvarno govori istinu. Nikad se ne zna. Uz to, čak i s naočalama nije loše izgledao. A ako laže, nema veze, jer i ona zna izmisliti priču.

— To su, u stvari, Mireline. Ja joj ih samo čuvam — slagala je i Stela, a onda pokazala na bocu u Berinoj ruci. — A ti piješ pivo?! Ja sam probala jednom, ali mi je bilo bez veze. Gorko i nikakvo. Kasnije mi je bila muka od pjene. Hej, kladim se da ti već i pušiš, ha?

— Pa, ovaj, zapnavo... — Bero nije bio siguran što bi bilo najbolje odgovoriti. Pogledao je Stelu, koja je s nestrpljenjem iščekivala odgovor, i tada, u jednom kratkom trenutku, vidio je nešto na njezinom licu. Nije točno mogao odrediti gdje se to *nešto* nalazilo, da li ispod njezinih naočala, na čelu, ili možda oko nosa; nije mogao reći ni kako je to *nešto* izgledalo, kao pogled ili više kao osmijeh; ali je zato mogao osjetiti kako to isto *nešto* žari njegovo lice i tjera njegovo srce da lupa *dum-dum, dum-dum*.

— Znači ne pušiš? — Stela je izgledala razočarano.

— Ne, nego ne pijem pivo! — brzo će Bero. Sada je znao što se od njega očekuje, pa je hrabro nastavio: — Ali zato putim, itekako putim! Jako puno putim! Monda bih tnebao malo nmanjiti, pnije nego dobijem nak na plutima.

Stela ga je pogledala nekako sumnjičavo.

— A jesi li se ikad ljubio u usta? — upitala ga je iznenada.

Bero se zaprepastio. Nije očekivao da će se stvari baš ovako brzo razvijati.

— Onda? — Stela je bila nestrpljiva.

— To nu intimne ntvani — jedva je promućao Bero, crven poput crvenog svjetla na semaforu.

Učinilo mu se da se i Stela pomalo zacrvenjela, ali u to nije mogao biti sasvim siguran, jer se više nije usuđivao pogledati je u lice. Naime, bilo ga je strah da mu srce ne iskoči i pobjegne nekamo daleko, daleko.

— Znači, nisi se ljubio u usta? — čuo je Stelu kako govori, iako mu je u ušima poprilično šumilo.

— Nanavno da jenam! — odvratio je ljutito. — I to nto puta!

— Sto puta?! — zaprepastila se Stela. — Baš toliko?

— Pa, dobno, možda jednom manje. Ninam bat totno bnojao — rekao je Bero skromno. — A ti?

— Ja? — Stela je razrogačila oči ispod svojih naočala i usput se ugrizla za usnicu.

— Pa, da, jeni li ne i ti ljubila u, ovaj, u ta unta?

— Phiiii, *najmanje* sto puta. A sigurno i više — rekla je Stela. — Nego, hoćemo li mi ovako cijeli dan samo brbljati ili da bježimo odavde, ha?

— Da bjenimo! — složio se Bero, a onda se nečega sjetio. — Ponijet nemo i Antija na nobom!

— Molim?! — Stela ga ovaj put nije baš ništa razumjela.

— Kažem, ponijet nemo i Antija. Kompjuten koji nu lopovi uknali iz moje tkole! — objasnio joj je Bero.

— Imam jedan prijedlog — rekla je tada Stela.

— Da tujem? — Bero se pretvorio u uho.

— Pusti već jednom taj svoj glupi nos, jer te ništa ne razumijem!!!

U tome trenutku cijeli neboder zazveči, zazvrnda i zatrese se od silne zvonjave. Mirela je pronašla idealno rješenje — pozvonila je na sva zvona!

— Mirela javlja da stižu lopovi! — viknu Stela.

— Jao, mene će prepoznati! — zavapi Bero.

17. Muke lopovske struke

Brada i Ožiljak su se penjali stubištem objašnjavajući stanarima, koji su uznemireni zvonjavom nahrupili na svoja vrata, da njih dvojica s time nemaju ama baš nikakve veze. Što nije bilo baš sasvim točno.

— Mi s time nemamo ama baš nikakve veze — pravdao se Ožiljak, a zatim je nosom pokazao na kutije koje su on i Brada nosili. — Uostalom, kaj ne vidite da su nam ruke zauzete?

Što je bilo sasvim točno.

Uz to, Ožiljak je bio bijesan zbog neočekivanog publiciteta. Prvo i osnovno pravilo struke glasilo je: *“Nemoj da te netko vidi dok radiš”*, i u njegovoj ne baš kratkoj lopovskoj karijeri nikada ga nitko nije zatekao s plijenom u rukama. A sada ga je promatralo pola nebodera!

“Gle kak su svi zinuli”, razmišljao je, ljut kao dva risa. “Kladim se da ih strašno zanima kaj je to u kutijama. I kaj bi bilo da im velim: znate, ljudi, nutra vam je kompač koji smo drpili iz jedne školice, u dlaku isti kak i ona četiri kaj su nam već gore u gajbi? Pozvali bi muriju dok si rekal Asteriks! Ti bokca, a kaj ak sami skuže?!”

Ožiljak se strese od nelagode.

— Znaite, kupili smo novi telkač — rekao je glasno, da ga svi mogu čuti.

— Kakav je to televizor u dijelovima? — primijetio je, čudeći se, jedan stariji gospodin.

Ožiljak je zaškrgutao zubima tako da su mu skoro sve plombe poispadale.

— To vam je, gospon, najnoviji model. S četiri ekrana! Tak da ga možete gledat u krug, sa svih strana, kužite?

— Ahaaaa — rekao je radoznali gospodin i mudro zaklimao glavom.

I kad je već izgledalo da su se izvukli iz ove, za njih neugodne situacije, otvorila su se jedna do tada zatvorena vrata, a kroz njih je provirila neka sićušna baka, moglo bi se reći — bakica.

Neko vrijeme je samo stajala i preko naočala začuđeno promatrala što se to na stubištu zbiva, kad su baš svi njezini susjedi izašli. Zatim je zapitala samu sebe zašto je uopće otvorila svoja vrata? No, nije se mogla dosjetiti. I kada se već spremala ući u stan primijetila je dvojicu njoj nepoznate mlade gospode koji su se mučili s nekakvim velikim kutijama. To joj je pomoglo da se sjeti.

— Jeste li vi zvonili? — upitala je ljubazno bližega od njih, onoga bez brade.

“Odakle je sad ova zronila?!” zaprepastio se Ožiljak, pa je brzo odgovorio: — Nismo — i nastavio dalje.

Na njegovu žalost, baka ga nije baš najbolje čula, a i ono što je čula krivo je razumjela.

— A koga ste trebali? — doviknula je za njim.

Ožiljak je od zbunjenosti zastao, ali kako mu se nije dalo objašnjavati samo je kratko dobacio: — Nikog! — misleći da će se s time izvući.

— A zašto ste onda zvonili? — zanimalo je baku.

Ožiljak je zinuo da nešto kaže, ali je baka bila brža.

— Slušajte, mladiću — rekla mu je strogim glasom. — Kada netko pozvoni na vrata, to onda znači da je nekoga trebao, zar ne? A vi ste pozvonili, a sada kažete da ne trebate nikoga. Znaite, nije u redu ovako uznemiravati ljude, pogotovo nas starije. Znaite li vi, mladiću, koliki je meni trud potreban da dođem do vrata?

Ožiljak je zblenut šutio, što je baka protumačila kao da nema pojma o kolikom se trudu radi, pa mu je morala objasniti. I tako je počela držati predavanje, na Ožiljkovo zaprepaštenje, a na opću radost i veselje njezinih susjeda.

— Prvo moram ustati iz fotelje, a u mojim godinama to nije tako jednostavno kako se vama možda čini — rekla je baka dok je Ožiljak već lagano kipio, pa nastavila: — Onda moram pogoditi papuče, pa uzeti svoj štap, bez kojega uopće ne mogu hodati otkako sam ljetos pala niz stepenice, jer je nekome ispaao sladoled, a nije se potrudio da ga počisti — na tome je mjestu baka uzela malo zraka. — Pa moram staviti naočale da se ne zabijem u zid dok hodam, jer ja vam više ne vidim kao nekada, a onda još moram otključati. A ako ključ slučajno nije u bravi moram ga prvo potražiti, a za to su mi potrebne druge naočale po koje se moram vratiti u sobu, a onda sve ispočetka. I vi sada kažete da ne trebate nikoga. Kako to, molit ću lijepo?

Ožiljak je sada bio već sasvim crven u licu, što zbog bakine propovijedi, što zbog težine onih kutija, no kako je okolo bilo podosta stanara morao je biti ljubazan. U stvari, morao se praviti ljubaznim.

— Draga gospođo — nacerio se zato prema baki. — To nismo bili mi.

— Molim? — baka ga ponovno nije čula.

— A kaj ste vi gluhi? — upitao je Ožiljak.

— Čujte, mladiću — rekla mu je baka. — Ja vam ne čujem baš najbolje, pa ako možete malo glasnije, molit ću lijepo.

— A kak ste čuli zvono? — zanimalo je Ožiljka.

— Što ste rekli?

— Rekal sam da vam nismo mi zvonili, ni ja ni ovaj moj kompić. Pozvonil vam je neko drugi, kužite?

— Čula sam zvono, čula. Pa to vam cijelo vrijeme pričam — rekla je baka. — Ali me zanima zašto ste zvonili ako nikoga ne trebate, razumijete?

Za jadnog Ožiljka to je bilo previše. Uostalom, već je otprije poznato da nije nimalo lako biti ljubazan s nagluhim bakama.

— Znae kaj, draga gospođo? Ojte vi lepo v rit! — odbrusio joj je on.

— Kakav sada kit? — začudila se baka.

No, Ožiljak je već žurio uz stepenice, po stoti put proklinjući pokvareni lift. A dok su zgroženi stanari vikali za njim koristeći pritom svakojake imenice, glagole i ukrasne pridjeve, bakica se, vrteći glavom, neprimjetno ušuljala natrag u svoj stan.

18. Policija trenira strogoću

Za to vrijeme, dolje pred neboderom, jedna velika ruka u plavoj odori spustila se na Mirelino malo rame.

— Aha! Sad sam te, dakle, ulovio!

Bio je to policajac. Jedan od onih ne pretjerano visokih, ali zato itekako širokih. Bio je širok kao trokrilni ormar, u stvari, da ne pretjerujemo, kao dvokrilni. Uz to, majčica priroda podarila ga je strašnim, crnim obrvama, koje su se međusobno spajale točno između njegovih neumoljivih očiju, a te su obrve bile toliko guste da, kada bi mu kojim slučajem glavu okrenuli naopačke, izgledalo bi da ima brkove.

— Joj, striček policajac, kak ste me uplašili! — uzviknula je Mirela. — Zamalo sam umrla od straha!

Policajac ju je neumoljivo pogledao.

— Tko nije kriv nema razloga za strah — rekao je svojim neumoljivim glasom.

— Ali, ja nisam baš ništa skrivila! — brzo je uzvratila Mirela.

Policajac je zavrtio glavom, prvo na jednu, a onda i na drugu stranu. Učinio je to savim polako, ali neumoljivo.

— Aaaa, sve sam ja vidio — rekao je. — Imam ja oči za takve stvari. Ti, dakle, bezrazložno zvoniš pučanstvu koje uživa u zasluženom nedjeljnom odmoru. Ne dopuštaš obiteljima da u tišini objeduju. Prekidaš ih u blagdanskoj molitvi, kao i u praćenju zanimljivog televizijskog programa.

Mirela je ostala bez teksta. Usta su joj, doduše, bila otvorena, ali badava. Iz njih je izlazila jedino para. Pa se u zraku brzo raspršivala.

— Ti, dakle, remetiš javni red, a i mir! — neumoljivo je dovršio policajac. — Dakle, sad ćeš ti lijepo sa mnom u postaju.

— A... Ali, unutra su lopovi! — uspjela je promucati Mirela.

* * *

Za to vrijeme Brada i Ožiljak su se penjali stubištem na petnaesti kat.

— E, da mi je samo saznat ko je to zazvonil, zazvonil bi ja njemu — mrmljao je Ožiljak.

Zatim se sjetio koliko su teške kutije u njegovim rukama, pa se okrenuo prema Bradi.

— Na kojem smo katu? — upitao ga je.

— Nemam pojma — prostenjao je Brada pod teretom svojih kutija. — Prije nekoliko katova sam zgubio računicu, al mislim da smo nekak na pola.

— Zgubio si računicu, ha? Pazi ti samo da ne zgubiš neku kutiju! Zakaj već jednom ne popravi taj lift?

* * *

Za to vrijeme, Bero i Stela su silazili dolje.

Hm, naravno da su silazili *dolje*, kad drukčije nisu ni mogli. Pokušajte vi silaziti *gore*, ako se usudite!

Dakle, za to vrijeme, Bero i Stela su silazili.

— Mene će prepoznati — kukao je Bero sa svakim svojim korakom.

— Daj ne budi dosadan! — pobunila se Stela. — Stalno tupiš jedno te isto: “Mene će prepoznat’, mene će prepoznat’.” Ako te budem morala slušati sve do prizemlja, otpast će mi mozak!

— Vidio bih ja tebe na mom mjestu — odbrusio joj je Bero, no ona je tako nešto je-dva dočekala.

— Znaš ti što? — rekla je i zastala.

No, Bero joj ni u kom slučaju nije htio pričiniti zadovoljstvo time što bi sada naivno pitao “što?”. Odlučio je šutjeti kao zaliven, praveći se da je uopće nije čuo.

Stela ga je neko vrijeme s iščekivanjem promatrala, ali kada je shvatila da on neće odigrati ulogu onako kako ju je ona zamislila, nije se dala smesti. Kada ona odluči nešto reći, nema te sile na kugli zemaljskoj...

— Kao prvo — nastavila je zato. — Da sam ja bila na tvom mjestu ne bih se dala tako lako zarobit’, je l’ ti to jasno? Ja bih se borila na život i smrt, ako treba. A kao drugo, da sam ja bila na tvom mjestu ne bi mi palo na pamet da u školu idem — *nedjeljom!*

— Za sve je kriva moja mama — izletjelo je Beri samo od sebe.

— I tu sam pjesmicu već čula — nacerila se Stela.

— Ali, to je živa istina! — Bero se sada morao opravdati. — Da me nije probudila...

— A zašto te ona mora buditi? — prekinula ga je Stela. — Ne znaš sam navit’ budilicu? Ili možda ne znaš gledati na sat? Neee, nego sve mora mamica. Ha, zlato mamino malo, jesam pogodila? Kaži, srećice mamina. Kladam se da te ona još uvijek i kupa!

Bero je osjetio kako mu vrućina nadire u obraze. Nije mu bilo potrebno ogledalo da bi znao kako trenutno sliči zreloom paradajzu s naočalama. Bio je posramljen.

— A što si ti?! — viknuo je, jer mu ništa bolje nije palo na pamet.

— Ja sam cijela na tatu — ponosno je odgovorila Stela, i tu se više nije imalo što dodati.

— Kad ga imaš — promrmljao je Bero sebi u bradu, a onda se dosjetio gdje je.

— Jao, mene će prepoznati — zakukao je ponovno, a tada uzviknuo: — Evo ih!

Brada i Ožiljak izroniše pred njima, kao dva kita-ubojice pred pingvinima.

— Zabij glavu iza tog monitora i šuti! — zapovjedi Stela Beri, a onda u prolazu pogleda lopove ravno u oči.

— Dobar dan, stričeki! — zacvrkutala je najljupkije što je mogla, smješkajući se pri tome od uha do uha, i usput požurujući Beru ispred sebe.

— Dobar... Hej! Si videl?! — zapanjeno će Brada. — To je ona ista klinka odozdola. Ti bokca, Ameri su klonirali ovcu, a naši već i decu kloniraju!

— Ja sam videl nekaj drugo — zareži Ožiljak. — Videl sam kompač koji mi je odnekud strašno poznat.

* * *

Za to vrijeme, pred neboderom.

— Kažem vam da su unutra lopovi! — objašnjavala je Mirela policajcu.

— Lopovi?! — policajac je naćulio uši, tako da mu se kapa odigla s glave. — Aha, a ti im, dakle, čuvaš stražu, je li?

— Da, da! To jest ne! Ne njima. Oni krađu kompjutere!

Policajac ju je gledao neumoljivo mrko, čak sve mrkije i mrkije, što je bilo sasvim uobičajeno za ovakve prilike.

— Kompjutere, dakle? — upitao je.

Mirela je sada već bila na rubu živčanog sloma.

— Da, da — potvrdila je, klimajući glavom kao luda. — Baš su sad ušli s jednim.

— S kompjuterom, je li? A s kakvim to, dakle?

U tom trenutku na vrata haustora banuše Bero i Stela, sa spašenim Arčijem u rukama.

— S istim ovakvim — promuca Mirela.

* * *

Za to vrijeme, petnaest katova iznad, Brada i Ožiljak su zatekli otvoren stan, ali u stanu nisu zatekli jedno računalo i jednog dječaka. Brada je za svaki slučaj pogledao i kroz prozor. Sve im je bilo jasno.

— Sam ti rekel da mi je kompač odnekud poznat. Brzo za njima! — viknuo je Ožiljak.

— Lopovi jedni! — dodao je Brada.

Tada se otvoriše vrata na kojima je pisalo KRANJEC-BEDEKOVIĆ.

— Nismo mi zvonili! — povikaše u jedan glas dvojica lopova, pa se sjuriše niz stepenice.

— Ali, zar ni jedan od vas nije gluhonijem? — čudio se gospodin susjed. — Ni nepokretan? Čak ni slijep?!

19. Zavrzlama

— Tako mali, a već, dakle, krađu — mrmljao je jedan ne pretjerano visok, ali zato itekako širok policajac, mrko pogledavajući sad Stelu, sad Beru, sad Arčija, sad Mirelu, sad Beru, sad itd..., a onda je sve više pogledavao samo Stelu i Mirelu.

— Vas dvije, da niste možda nešto u rodu, dakle, jedna s drugom? — upitao je, podigavši svoje obrve toliko visoko da su mu nestale ispod kape.

— Jesmo nešto možda — odgovorila je Stela i tko zna što bi još dodala da je Mirela nije brzo gurnula laktom u rebra, tako da je ostala bez zraka.

— Mi smo sestre blizanke — objasnila je zatim policajcu.

— Sestre, dakle, i još k tome blizanke — ponovio je policajac. — Sestre blizanke — ponovio je još jednom, a zatim dodao: — I kradljivice, naravno! Skupa s njim — vrhom brade je pokazao prema Beri koji se sada bezuspješno skrivao iza Arčijeva monitora.

— Nismo mi nikakve kradljivice! — pobunila se odmah Stela, koja je u međuvremenu opet normalno prodisala.

— Nismo — potvrdila je Mirela.

— Nisam ni ja — zacvilio je Bero, za tu priliku provirivši malo sa strane monitora.

Tada je policajac brzinom munje podigao kažiprst u zrak, što je trebalo značiti nešto kao "tišina, neću više riječ da čujem!" I bi tišina. Neko su vrijeme svi skupa zurili u taj visoko podignut kažiprst, sve dok se ovaj nije počeo spuštati i okretati prema Arčiju.

— To čudo je, dakle, vaše? — upitao je policajac, upirući kažiprstom prema računalu.

— Nije! — zbrzao je Bero, koji je svakako želio reći još puno toga, ali mu se kao u inat u tome trenutku stegnulo grlo, pa jadan nije mogao.

— To je školski kompjuter — objasnila je Stela umjesto njega.

— Školski — potvrdila je Mirela.

— Aha, dakle, ukrali ste ga iz škole — zaključio je policajac.

— Ma neee — rekla je Stela. — Uzeli smo ga iz jednog stana na petnaestom katu.

— Iz stana — potvrdila je Mirela.

— Aha, dakle, kradete već i po stanovima — zaključio je opet policajac, koji je, čini se, strašno volio zaključivati, pa makar i pogrešno. A sada je bio spreman i na konačni zaključak. Prije toga, obrve je spustio natrag, čak i malo previše, pa ih je sada, kako se to kaže, motrio ispod oka.

- Vi ste, dakle, pravi pravcati lopovi! — zaključio je neumoljivo.
- Ma, nismo mi! — uzviknula je Stela.
- Nismo, nismo — potvrdila je odmah Mirela.
- Stvarno nismo — rekao je naposljetku i Bero.
- Nego tko je?! — viknuo je ljutito, sada već sasvim smrknuti policajac.
- I baš u tome trenutku na vrata nebodera banuše Brada i Ožiljak.
- Oni su! — uzviknuše Stela, Bero i Mirela, ugledavši prave lopove.
- Evo ih! — uzviknuše Brada i Ožiljak istovremeno, ugledavši Beru i... dvije potpuno jednake djevojčice?
- Dve potpuno iste klinke! — oduševljeno će Brada odmah. — Sam ti rekel da su klonirane! I pogle kak su dobro ispale, čak imaju iste cvikere! E, jesu naši majstori, ha?
- To su blizanke, dakle, sestre — javio se tada policajac, koji je kao predstavnik zakona morao izreći pravu istinu. — A tko ste vas dvojica?
- Lopovi ga tek tada primijetiše.
- Murija!!! — zaurla Brada, pa pokuša pobjeći natrag u haustor, ali ga Ožiljak zgrabi za kaput.
- Murija, to jest policija, hvala bogu! — reče Ožiljak, pa se nasmiješi policajcu ravno u lice. — Gospon mur..., to jest policajac, stigli ste u pravi čas. Ovi ovde su nam drpili kompač.
- Aha — klimnuo je policajac glavom. — Dakle, oni su vam drp..., ovaj, otuđili kompjuter, je li?
- Je, je — potvrdio je Ožiljak, pokazujući na ukradeno, pa opet ukradeno računalo. — Evo vidite, to je taj kompač. Znae, ja i ovaj moj kompić, to jest, prijatelj — Ožiljak privuče Bradu bliže k sebi. — Mi smo vam godinama šparali lovu i svega se odricali samo da si kupimo ovakav kompač. Nismo išli ni u kino, ni na more.
- Tak je! — oglasio se i Brada. — Čak ni u školu nismo išli, jer nismo imali love za knjige. Au!
- Ožiljak ga je uštupnuo straga, znate već za što, i nastavio: — A onda su se pojavili ovi mali lopovi i...
- To nije istina! — prekinula ga je Stela.
- Pokušala je Ožiljka dohvatiti nogom, ali se ovaj na vrijeme izmaknuo, što nije zasmetalo Mirelu da mu isplazi jezik koliko je god najviše mogla, a mogla je poprilično.
- Oni su lopovi! — nastavila je Stela. — Oni su ukrali kompjuter iz Berislavove škole! Pitajte njega — predložila je policajcu, pokazujući na Beru, to jest na monitor iza kojeg se Bero sve vrijeme skrivao.
- Zapravo, uzeo ga je samo ovaj s ožiljkom, a ovaj s bradom je čekao u kombiju — promucio je Bero, tako da je Stela zakolutala očima.

— Ipak smo klinca trebali frknut kroz prozor — promrmljao je Ožiljak, a onda se okrenuo k policajcu. — Gospon murjak, to je čista kleveta! Ja protestiram!

— I ja protestiram! — javio se Brada.

— Lopovi jedni! — viknula je Stela.

— Vi ste lopovi! — vratio joj je Ožiljak.

— Ne, nego vi!

— Nije istina!

— Je!

— Nije!

— Je!

— Tišina!!! — zagrmio je policajac, pa ih sve skupa namrgođeno pogledao. Bolje reći, prostrijelio svojim neumoljivim pogledom predstavnika zakona.

— Ako bih ja mogao nešto kazati — začulo se tada, a iz haustora je izvirio susjed s petnaestog kata, gospodin Šrafciger, odnosno gospodin Kranjec-Bedeković.

— A tko ste, dakle, sad vi, molim lijepo? — upitao je policajac, koji je bivao sve manje neumoljiv, a sve više zbunjen.

— Zovem se Fahrudin Hadžisulejmanomerpašić — predstavio se Šrafciger.

— Uuuu, ovo je još gore od Kranjec-Bedeković — šapne Stela sestri.

— Ja sam gladna — odvrati joj Mirela.

— Ali me svi zovu Franjo — nastavio je gospodin susjed. — Ja sam vam, znate, izbjego, i sad sam podstanar kod gospođe Mare. Ona vam je jedna jako fina žena, iako ima, da prostite, dva prezimena! Ali, ja sam vam htio kazati nešto drugo. Htio sam kazati da su vam svi ovi ovdje, koliko ih god ima da ima, najobičniji prevaranti. I još sam htio kazati da ja nisam kriv što sam provaljivao u taj stan, jer...

— Polako, polako — policajac je podigao ruke kao da se od nečega brani. — O čemu vi, zapravo, pričate? U čiji ste to stan provalili?

— U susjedni, znate, prva vrata do moga, to jest do stana gospođe Mare u kojem sam ja samo podstanar.

— Vi ste, dakle, provalnik?! — pitao je policajac oprezno, jer se više nije usuđivao bilo što zaključiti.

— To me ona nagovorila! — Šrafciger je pokazao na Mirelu.

— Ali, ja nikada u životu nisam vidjela ovog gospodina, časna riječ! — zavapila je Mirela.

— Ili je to možda bila ova ovdje — sada je Šrafciger pokazao na Stelu. — Nekako su mi slične. Kao da su jedna, a opet su dvije. Hja, izgledaju ko dva jajeta.

— Ti si jaje, i to mućak, špijunu jedan špijunski! — prosiktala je Stela tiho, ali ljutito.

— To je zato što su sestre, a još k tome i blizanke — pojasnio mu je policajac.

— Svejedno — nastavio je gospodin Šrafciger. — Ova mala ovdje, ta vam laže čim zine... Ili je to možda ova ovdje, hmm, vrag će ga znati. Ma, sigurno lažu obadvije! A ovi ovdje — okrenuo se prema Bradi i Ožiljku. — Oni vam uopće nisu ni gluhi ni slijepi. Da vidite samo kako trče! Jedino za ovoga maloga na mogu ništa kazati, jer ga do sada nisam ni vidio. Ali, ovi ostali...

— Čekajte malo! — prekinuo ga je policajac, koji je u međuvremenu odnekud izvađio jedan sasvim mali blokić, pa je pokušavao nešto zapisati i pri tome puhao u promrzle prste. — Kako ste ono rekli da vam je, dakle, prezime?

— Hadžisulejmanomerpašić.

— Kak može to tak brzo izgovorit? — začudio se Brada.

— Začepi! — rekao mu je Ožiljak.

Policajac je zapisivao čitajući na glas slovo po slovo: — H, A, D — a onda je zastao. — Je li dž tvrdo ili meko? — upitao je vlasnika.

— Hja — slegnuo je ovaj ramenima. — Pišite vi kako vam je lakše, meni je svejedno.

Policajac je klimnuo glavom, pa je ponovno zagnjurio u svoj blokić, ali nikako se nije mogao odlučiti da li da na "D" povuče crticu ili da pokraj dopiše "Ž". S druge strane, opet, ni u kom slučaju nije si mogao dopusti propust da nečije prezime napiše krivo.

— Dakle, neće to moći ovako — promrmljao je malo kasnije, pa pospremio blokić u džep, s tvrdim dž, a onda se okrenuo prema okupljenom društvu.

— Morat ćemo mi to u postaji — zaključio je, popravio svoju kapu i zapovjedio: — Dakle, kreni!

20. Vincent nije rekao ništa

Mama je spustila telefonsku slušalicu i drhtavom rukom sklonila kosu s čela. Kako su joj prsti bili zamrljani bojom, sada je na čelu imala tri zelene crte, od kojih je ona najgornja vukla pomalo na plavo. Kada je malo kasnije, na trenutak zagnjurila glavu u dlanove, lice joj je postalo oslikano prekrasnim ratničkim bojama na kojima bi joj pozavidio baš svaki Indijanac na svijetu.

No, umjesto na ratni pohod, mama se teška koraka uputila u dnevnu sobu, pretvorenu u slikarski atelier, ravno prema trosjedu na kojem je bilo upravo toliko slobodnog mjesta da je mogla sjesti. Kauboja i Indijanaca ionako više nema, a njezin sin, Berislav...

“Ne, ne smijem o tome razmišljati, jer će me uhvatiti panika”, pomislila je mama, odmahnuvši glavom.

Odmah poslije toga odmahнула je još jednom, pa još jednom, ali to nije bilo dovoljno da crne misli ispadnu van. U nju se polako počeo uvlačiti strah. Osjetila ga je prvo u trbuhu, pa u grudima, a onda po cijelom tijelu.

“Ne smijem dopustiti da me uhvati panika”, brzo je pomislila mama.

“Moram se smiriti”, pomislila je zatim, iako je, kao što smo već rekli, sjedila na trosjedu.

— Moram se smiriti — rekla je naglas.

— Moram se smiriti! — viknula je.

Od njezina uzvika zazveckalo je posuđe u kuhinji, a stari zidni sat je umjesto “tik-tak” otkucao dvaput “tak”.

— Jao, što će pomisliti susjedi, ako me čuju kako vičem? — zapitala se s nelagodnom.

Odšunjala se na prstima do ulaznih vrata, pa prislonila uho na njih. S druge strane nije čulo ništa. Mama je s olakšanjem odahnula i vratila se u sobu. No, čim je sjela natrag na trosjed, ponovno je osjetila paniku.

Pokušala je se riješiti tako što je počela brzo i duboko disati.

— Uu-huuuu, uu-huuu, uu-huuu — disala je mama.

— Aa-haaa, aa-ahhh, aa-haaa — disala je.

— Oo-hooo, oo-hooo, oo-hooo — disala je još.

Toliko je brzo i duboko disala da joj je zamalo uspjelo. Ali, onda joj se zavrtjelo u glavi i zamaglilo pred očima, pa je pomislila da će se onesvijestiti, a od te joj se pomisli panika samo još pojačala.

— Morala bih uzeti nešto za smirenje — sjetila se, ali problem je bio u tome što nikad, ali baš nikad, nije imala običaj gutati kojekakve tablete, ili slične stvari, pa je sada za smirenje morala pronaći nešto drugo. Ali što?

Neko vrijeme mama je grozničavo razmišljala. Prvo je pomislila na čokoladu, ali je odmah zatim pomislila i na kilograme, pa je čokolada kao sredstvo za smirenje otpala. Pomislila je na spavanje, ali nije bilo teorije da zaspe dok je tako uznemirena. Pomislila je na Berine hlače koje je trebalo zakrpati na lijevom koljenu, ili možda desnom, nije se mogla sjetiti, ali čim je pomislila na Berine hlače, pomislila je i na Beru, pa je opet sve bilo badava.

Mamu je, uz paniku, sada uhvatio i očaj.

I tko zna što bi je još sve uhvatilo, da se nije dosjetila, a zapravo i nije se dosjetila nego joj je samo od sebe palo na pamet, kako je “knjiga najbolji čovjekov prijatelj”!

— A prijatelji se valjda mogu koristiti i za smirenje — zaključila je.

Pogledala je oko sebe i zgrabila prvu knjigu koja joj se našla pod rukom. Bila je to jedna debela knjiga, drugim riječima — veliki prijatelj. Na knjižurini je pisalo “Likovna enciklopedija, četvrti svezak”. Doduše, da je kojim slučajem dograbila bilo koju drugu knjigu, opet bi to bila “Likovna enciklopedija”, samo neki drugi svezak, jer sve što je od knjiga imala, bila je ta ista enciklopedija, u dvanaest svezaka.

Kako bilo da bilo, s omota knjige promatrao ju je čovjek žute kose i brade, s lulom zataknutom među usne.

— Vincent van Gogh — prošaptala je mama, jer to je bio upravo on.

— Zbog njega sam i počela slikati — uzdahnula je zatim, i dlanom blago pomilovala korice knjige. — Mislila sam da ću i ja jednom ... — nije dovršila misao, već je pogledom zaokružila po sobi.

Posvuda su stajale njezine slike. Zelene i velike.

— Bože, koliko mi je samo vremena bilo potrebno da ih dovršim — pomislila je mama. — A sada mi se čini kao da im nešto nedostaje, nešto što ranije nisam primjećivala.

— Možda bi bilo bolje da slikam razglednice — uzdahnula je razočarano. — Ako ništa drugo, s njima bih bila brže gotova. — A zatim se još malo zamislila. — I vjerojatno bismo imali više novaca, pa bih Berislavu mogla odjeću kupovati, a ne sama šivati.

— Berislav — izgovorila je u mislima.

Ustala je i s Van Goghom pod rukom prišla prozoru. Na ulici nije bilo nikoga. Padao je snijeg i sve je bilo bijelo.

— Bijelo je najljepša boja — zaključila je mama.

Zaneseno je gledala van sve dok se od njezina daha staklo nije zamaglilo. Kada je podigla ruku da ga obriše, na prozor je sletio vrabac. Bio je to jedan sasvim običan sivi vrapčić, kakvi već vrapci jesu, ali se mami iz nekog razloga učinio neobično drag i mio.

— Možda je gladan — sažalila se i otišla u kuhinju donijeti malo kruha.

No, kada se vratila, vrabac je već bio odletio.

Mama je ostala stajati kraj prozora i gledati tragove sitnih ptičjih nogu, u snijegu na prozorskoj dasci.

— Sigurno je bio usamljen — razmišljala je, nesvjesno grickajući onaj komad kruha kojeg je držala u ruci. — Usamljen kao ja dok Berislava nema kod kuće. Ili, možda, kao Berislav otkad je tata otišao. — Na tom je mjestu malo zastala, a zatim pomislila: “A možda je i tata sada usamljen bez nas?”

Dok se zbrkanih osjećaja vraćala prema trosjedu, ugledala se u ogledalu na suprotnom zidu. Vidjevši svoje zamrljano lice, zastala je kao ukopana.

“Kako sam smiješna”, pomislila je i zaplakala.

Istoga trena na obrazima su joj se pojavila dva bijela traga, jer su suze jače od svih ratničkih boja.

Zatim je sjela natrag na trosjed i vlažnih se očiju zagledala u knjigu s Van Goghom na koricama.

— Htjela sam postati slikarica i postala sam — rekla je mama, gledajući čovjeka s lulom. — A onda sam htjela postati majka, pa sam rodila Berislava. Sjećam se, kad sam ga prvi put ugledala, tamo u rodilištu, pomislila sam: Bože, to je moje dijete, to je nešto najvrjednije što imam i što ću ikada u životu imati.

Šmrcnula je, a onda nastavila.

— I htjela sam ga samo odgajati onako kako treba — rekla je. — A sada mi se čini da sam sve krivo uradila.

Ponovno je šmrcnula, ovaj put dvaput, pa se obratila čovjeku s lulom.

— Znaš — rekla mu je stisnuta grla. — Nitko mi nikada nije objasnio kako se to pravo radi. Kako treba odgajati djecu? Kako?!

No, Vincent nije rekao ništa. Možda mu je smetala lula?

21. Sve je dobro što se dobro svrši

Sat vremena kasnije, Stela i Mirela su se vraćale kući. Hodale su pognutih glava, s rukama duboko zabijenim u džepove, vukući noge kroz snijeg svaka svojom stranom ulice, kao da se uopće ne poznaju. Da kojim slučajem nisu bile jednako odjevene, nitko živ ne bi ni pomislio da su sestre, a pogotovo blizanke. I tko zna dokle bi tako da na jednom mjestu ulica nije bila prekopana, pa su se silom prilika našle pred semaforom na istoj strani.

Na semaforu je bilo upaljeno crveno svjetlo. Sestre su se zaustavile i podigle glave pretvarajući se da čekaju zeleno, a zapravo su krišom pogledavale jedna drugu.

— S tobom više ne razgovaram! — rekla je Mirela iznenada, ne okrećući glavu.

— Ni ja s tobom ne razgovaram! — odvrtila joj je Stela istom mjerom.

— Samo da znaš — dodala je Mirela. — Neću ti više reći ni jednu jedinu riječ, pa makar živjele još tisuću godina.

— Neću ni ja tebi — odvrati joj Stela. — Pa makar bile jedina živa bića na cijelom svijetu.

— A ja s tobom više ne bih razgovarala čak i da me na koljenima moliš — rekla je Mirela.

— Ja tebe da molim? — Stela je začuđeno pogleda, pa brzo okrene glavu natrag. — Ne pada mi na pamet.

— Baš dobro! — zaključila je Mirela.

— I je, da znaš! — složila se Stela.

Zatim se upalilo zeleno.

Kada su prešle na drugu stranu ulice, Mirela je zgrabila sestru za rukav.

— Kako si mu samo mogla reći da su naočale koje nosiš moje?! — upitala ju je.

— Pa, i ti si mu rekla to isto za svoje — odgovorila je Stela.

— Ali, ti si to učinila prva! A mene je pred svima nazvao lažljivicom. Pred svim onim policajcima i lopovima zajedno.

— Pa si mu onda rekla da ti nisi Mirela nego Stela!

— A što mi je drugo preostalo?

— Tako da se, jadan, sav zbunio i otišao kući.

— Da — složila se Mirela. — A nije nam rekao ni gdje stanuje.

— Ni u koju školu ide.

- Ni kako se preziva.
- Niti koja mu se od nas dvije više sviđa.
- Ako mu se uopće sviđa.
- Misliš da ne?
- Ne znam.

Sestre su na trenutak ušutjele. Ali samo na trenutak.

- To si ti kriva! — uzviknula je Stela. — Mogla si lijepo šutjeti i priznati poraz.
  - Kakav sad poraz?! Čiji poraz?! — Mireli nije bilo jasno. — O čemu ti to govoriš?
- Stela je zaustila da joj objasni, ali je umjesto toga samo odmahнула rukom.
- No, dobro — rekla je pomirljivo. — To sada više ionako nije važno.
  - Pa i nije — složila se Mirela.

Nastavile su dalje u tišini, jednako pognutih glava i ruku zabijenih duboko u džepove, jednako vukući noge kroz snijeg sporo da sporije nisu mogle, ali sada ipak jedna pokraj druge.

- Heeej! — začule su tada iza svojih leđa.

Stale su na mjestu kao ukopane, ili kao gromom pogođene, ili kao sleđene, ili kao sve to skupa.

- Hej, cureee! — začulo se opet.
  - Berislav!!! — uzviknule su sestre u jedan glas.
- Bero je trčao prema njima.

* * *

A što se, zapravo, zbilo s Berom?

Iz policijske postaje bio je krenuo ravno kući, uvjeren da su ga Stela i Mirela sve vrijeme samo zafrkavale, i usput se dobro zabavljale. U cijeloj toj gunguli nije stigao ni o čemu razmisliti kako treba, a onda, kada se sve dobro svršilo, odjednom mu se razbistri-
lo. Prvo se prisjetio svojih srčanih tegoba koje su se pojavile kada je prvi put ugledao Stelu, a ponovile se kada je vidio Mirelu, a zatim se sjetio kako je ostajao bez zraka, dok mu je, unatoč hladnoći, postajalo užasno vruće svaki put kada bi im se pogledi slučajno sreli. Na kraju mu nije bilo teško zbrojiti dva i dva, bez obzira na onog topa iz matema-
tike.

Bero je shvatio da se zaljubio!

— Ne, to nije moguće! — uvjeravao je samoga sebe. — To je glupo! To je beskrajno glupo! To je protiv moje volje. Ja to uopće ne želim, ni u kom slučaju! Uostalom, tko se još

danas zaljubljuje? Samo kreteni, eto tko, a ja nisam kreten! Sasvim sigurno nisam. Ili možda jesam?

Zatim je i o tome malo razmislio.

— O, da, ja jesam kreten — zaključio je naizgled teška srca. — Naravno da sam kreten. Itekakav!

Onda se nasmijao i potrčao natrag.

Činilo mu su da nikada u životu nije tako lako trčao. On, koji je vječno dobivao je-dva trojku iz tjelesnog, i to poklonjenu, sada je imao osjećaj da bi ovako mogao cijeli grad oprčati. Ma što grad, mogao bi oprčati kuglu zemaljsku. I to nekoliko puta. Bez zaustavljanja! Čak je protrčao kroz crveno na semaforu, ne gledajući ni lijevo ni desno, dokazujući na taj način istinitost poslovice da bog čuva kretene i zaljubljene.

Dok je trčao, Bero je razmišljao što će im reći kada ih sustigne. I bio je sve smislio. Ali, kada je stigao do njih njegovo je srce, koje nije razlikovalo Stelu od Mirele, kao ni Mirelu od Stele, zalupalo *dum-dum dum-dum!* i od svega što je smislio, uspio je izreći samo jedno ne baš preglasno: "Bok!"

* * *

— Bok!

— Mislile smo da si otišao kući — rekla je Stela kada im je prišao. Ili je to bila Mirela?

— Htio sam — rekao je Bero.

— Ali nisi — javila se sada ona druga.

— Nisam.

— A zašto?

Bero je gledao u zemlju, zapravo u snijegom prekriveni asfalt, dok mu je pod kaputom tutnjala filharmonija.

— Nisam mogao — priznao je.

— Ne razumijem — rekla je Stela.

— Ni ja ne razumijem — rekla je Mirela.

— Hm, ako vas baš zanima, ni meni nije baš sasvim jasno. Možda sam mislio da bih želio, ovaj, da bih mogao, ako želite, da otpratim vas dvije kući, to jest vašoj, ili da vas dvije otpratite mene, mojoj, to jest barem dio puta...

— Vrijedi! — složile su se sestre ne čekajući da Bero dovrši rečenicu.

— Prvo ti možeš otpratiti nas, a onda ćemo nas dvije otpratiti tebe — odmah je predložila Mirela.

— A poslije opet ti možeš nas — odmah je dodala Stela.

— Ako se slažeš — rekla je Mirela.

Što mislite, što je Bero odgovorio?

22. Poziv na ples

— Uf, dobro smo prošli — uzdahnula je Mirela malo kasnije, dok su u troje išli prema Berinoj zgradi. — Kad samo pomislim što se sve moglo dogoditi, sva se naježim. Mogli su nas strpati u zatvor. Ili na električnu stolicu. Ili u plinsku komoru. Ili...

— Meni je bilo baš uzbudljivo! — uzviknula je Stela ushićeno. — Naročito kada je onaj bradati počeo vikati: “Trebali smo ga frknut kroz prozor! Trebali smo ga frknut kroz prozor!”. Na koga li je to samo mislio? A poslije se rasplakao i sve priznao. Takva grdosija od čovjeka, a raspekmezio se kao bebica.

— A onaj s ožiljkom preko lica, majko moja, čemu taj slič! — dosjetila se Mirela. — Brrrr, stvarno je grozan. Kvazimodo je za njega Claudia Shiffer. Daj zamisli da se s takvim moraš vozit' noću do posljednje tramvajske stanice. Ja bi umrla od straha!

— A možda će o nama pisati i u novinama?! — palo je Steli na pamet.

— U novinama? Ti stvarno nisi normalna! Pa da nam starci polude, ha? — rekla je Mirela.

— Možda će nas i fotografirati — maštala je Stela dalje. — Obući ću onu haljinu na tufne, ili još bolje, onaj jednodjelni badić koji mi tak dobro stoji. I nalakirat ću nokte u zeleno!

— I nabij si mrkvu na nos — savjetovala joj je sestra.

— Ti si ljubomorna.

— A ti si idiot! Isuse, pa da te starci vide takvu dobili bi nervni napad! A tati bi opet proradio čir, pa bi morao uzeti bolovanje, a onda zaboravi igrice na kompjuteru. Kraj njega ne bi došla na red ni za sto godina.

— Kad budem o ovome pričala u razredu, nitko mi neće vjerovati! — rekla je Stela.

— Pa i neće. Zato ti je bolje da ne pričaš — savjetovala joj je Mirela.

— E baš hoću! Uostalom, zar nam se nije i glavni inspektor zahvalio što smo pomogli u hvatanju lopova?

— Lijepo od njega što nas je ponudio keksima. Baš sam bila gladna — sjetila se Mirela.

— Svejedno nisi morala pojest' cijelu kutiju — javila se Stela. — Navalila si kao da nisi ništa jela još od rođenja!

— A što mogu kad su bili tako fini, a inspektor je bio tako ljubazan.

— I tako zgodan — uzdahnula je Stela.

— Je, i cijelo vrijeme je gledao u mene — rekla je Mirela.

— Nije u tebe, nego u mene! — pobunila se odmah Stela.

— Aha, ak' si to nacrtáš.

— A ti si operi naočale da bolje vidiš.

— Tko mi kaže?!

— Ja ti kažem!

— Ma nemoj!

— Ma damoj!

Bero je sve to vrijeme šutke pogledavao sad jednu, a sad drugu sestru, neizmijerno uživajući u njihovom društvu, ali sada se morao umiješati, jer mu razgovor o zgodnom inspektoru baš i nije bio po volji.

— Sreća je da su već od ranije u kartoteci imali otiske prstiju od one dvojice — rekao je.

— Da, ali su ih pronašli tek pošto sam ja već umočila prste u onu odvratnu tintu — požalila se Mirela.

— A tko ti je kriv kad se uvijek guraš da budeš prva? — dobacila joj je Stela.

— Mene uvijek zapadne najteži dio posla — promrmljala je Mirela, s gađenjem gledajući prste na svojoj desnoj ruci. — I čime se to uopće skida?

— Nešto mi ipak nije bilo jasno — dosjetila se Mirela. — Kada je u policiju stigao tvoj ravnatelj — obratila se Beri. — Onaj sa smiješnim imenom...

— Eugen Lopatić, zvani Lopata — pomogao joj je Bero.

— E da, taj. I kada je uključio kompjuter da ga prekontrolira, rekao je da je sve u redu osim što su se izbrisale nekakve ocjene iz fizike.

— Matematike — ispravio ju je Bero.

— Da, iz matematike — složila se Stela, a onda se dosjetila: — Otkud *ti* to znaš kad si tada bio u drugoj sobi, na razgovoru kod inspektora?

— Slučajno — odgovorio je Bero.

Stela je zaškiljila prema njemu.

— E sad, koliko se ja razumijem u kompjutere — rekla je, — ocjene se nisu mogle izbrisati same od sebe, je l' tako?

Bero je kimnuo glavom.

— Tako je — potvrdio je.

— S druge strane opet — nastavila je Stela — meni se čini da sve što ona dvojica lopova znaju o kompjuterima jest da ih ukradu. Oni to nisu mogli učiniti, zar ne?

— Nisu — rekao je Bero i lukavo se nasmiješio.

Sestre su ga tada ozbiljno pogledale.

— Pitam se, pitam, tko je još čačkao po tom kompaču?! — uzviknula je Mirela.

Onda su sve troje prasnuli u smijeh.

U dobrom raspoloženju stigli su i do Berine zgrade. Tu su stali i kao da odjednom nisu znali o čemu bi još mogli razgovarati. Trebalo se pozdraviti, ali ni jedno od njih troje nije žurilo s time.

— Nego, cure — prvi je progovorio Bero. — Ja vam se još nisam zahvalio. Stvarno ste super. Da nije bilo vas...

— Ali mi smo bile tu — prekinula ga je Stela. — Zar ne?

— Bile smo — potvrdila je Mirela.

— Htio sam vas nešto pitati — zamucuo je Bero, pa ponovno spustio pogled.

— Je l' ti to govoriš nama ili svojim cipelama? — zakikotala je Stela, ali kako Bero nije reagirao na njezinu šalu, brzo se uozbiljila.

— Pitaj — rekla mu je zatim. — Pitaj sve što hoćeš.

— Da, da, samo ti pitaj — dodala je Mirela.

— Pa dobro — poče Bero. — U mojoj školi će se na Badnjak održati ples, pa sam mislio ako bi ti... Ili možda ti, ako ti ne možeš... Ili ako ti ne možeš, onda ti... Mislio sam... — zatim duboko udahne, skupi svu hrabrost koju je u sebi mogao pronaći, pa ispali: — Bi li neka od vas dvije išla sa mnom na taj ples?!

Stela i Mirela se značajno pogledaše.

— Mogu ja! — povikaše zatim u isti glas.

— Phiiii — odahne Bero, zbunivši se još više. — Pa, ovaj... Super!!!

23. The End

— Pa dobro, gdje si ti do sada?! — viknula je Berina mama, kada je Bero ušao u stan.

Zastao je kao ukopan, zagledavši se u nju kao da je vidi prvi put u životu. Mama je na sebi imala bijelu kutu. I to *bijelu* bijelu kutu! Bez i najmanjeg traga neke druge boje.

“Bijela faza?” začudi se Bero. “Otkuda sad to!?”

— Ti želiš da ja završim u ludnici od brige, je li?! Znaš li ti uopće koliko je sati? — nastavila je mama. — Prije dva sata zvali su iz policije! Čuješ li ti mene, iz policije! Noge su mi se presjekle, a onda mi rekoše da dolaziš kući i da ništa ne brinem. Da ništa ne brinem? Tek sam tada i počela brinuti! I to toliko da sam čak nazvala i tvoga oca, s kojim se nisam čula ne znam ni sama otkada! A onda je zvao gospodin Lopatić i ostavio poruku da se sutra javiš u njegov ured, da ti se još jednom zahvali i da te usput pita nešto u vezi s kompjuterom i nekakvim ocjenama. Na čemu se to ravnatelj treba tebi zahvaljivati?! I nije mi jasno zašto je rekao “sutra, u ponedjeljak”? Sigurno je pobrkao dane.

Bero je gledao mamu ne znajući odakle bi počeo.

— Što ti je rekao? — upitao je tiho.

— Tko? — zbunila se mama.

Bero je osjetio kako ga grebe u grlu.

— Tata — uspio je izgovoriti.

— Pa eto — mama je spustila glas. — Malo smo popričali.

Zastala je i zagledala se kroz prozor.

— I? — istisnuo je Bero.

— I ništa. Pozvala sam ga da navrati na kavu.

Beri je šumilo u ušima.

— I što je odgovorio? — prošaptao je.

Mama se tada okrenula od prozora i pogledala ga. Neko vrijeme su se gledali ravno u oči, a onda se ona nasmiješila i rekla: — Odgovorio je da mu je kave preko glave, ali da ne bi imao ništa protiv jednog pravog domaćeg ručka!

Beri se učinilo da se mama malo zacrvjenjela u licu, ili je to bio kontrast zbog besprijekorno bijele kute, nije mogao biti siguran jer su mu se oči ovlažile.

Onda je smiješak s mamina lica nestao.

— A ti? Što ti meni imaš za reći? — upitala je sina, glumeći strogoću.

— Jedva čekam taj ručak! — odgovorio je kao iz topa.

Mama se opet raznježila.

— Pa eto, mislila sam ga pozvati u petak — rekla je.

— Na Badnjak? — upitao je Bero.

— Ako se ti slažeš.

— Naravno! — odgovorio je, a zatim dodao: — Samo pazi da sve skuhaš na vrijeme, jer ne smijem zakasniti na školski ples.

— Ipak ćeš ići!? — začudila se mama, a onda se dosjetila: — Zar si našao prijateljicu?

Prije nego što joj je odgovorio Bero je malo porazmislio.

— Zapravo su dvije, ali kao da je jedna, samo dupla — objasnio je najbolje što je mogao. — I nisam ja našao njih, nego su one mene. Ali, to je duga priča.

Onda je skinuo kapu s glave i pružio je mami.

— Htio sam te zamoliti da mi napraviš još dvije ovakve iste. Do petka!

Mama je sada bila već sasvim zbunjena.

— I znaš što još? Mislim da će mi se svidjeti ta tvoja bijela faza!

Zatim se počeo smijati gledajući mamu kojoj baš ništa nije bilo jasno. Ali tko joj je kriv, kad je ona kriva za sve?!

IZ MIRELINE TAJNE BILJEŽNICE

AKVAREL — Na likovnom najviše mrzim slikati akvarele, jer je akvarel slikarska tehnika u kojoj se koriste vodene boje, a one toliko smoče papir da se sav smežura. I još se prelijevaju jedna preko druge pa nikad ništa ne ispadne onako kako smo zamislili (akvarel je dobar jedino kada se slika “lišće u jesen”, jer jednostavno izmiješaš sve boje koliko god ih imaš i dobiješ točno ono što trebaš).

ATELIER — Ako me nešto nervira onda su to riječi koje se pišu drukčije nego što se izgovaraju. Kao naprimjer “atelje”. Jednom su prije Dnevnika pustili emisiju o nekakvom umjetniku, u kojoj se nije ništa govorilo, nego su samo prikazivali umjetnika kako puši lulu i pili, sječe i rezucka kojekakva drva i od njih pravi skulpture (Majku Božju s malim Isusom u rukama, Majku Božju bez Isusa, pa onda samog Isusa, velike i male anđele i takve stvari), a u jednom trenutku na ekranu je pisalo “Umjetnički atelijer toga i toga”, (mislim da se zvao Krešimir ili tako nekako). Onda sam upitala tatu što je to “atelijer” (tako sam i izgovorila, to jest “atelijer”), a tata je rekao da se ne kaže “atelijer” nego “atelje” jer da je to francuska riječ za prostoriju u kojoj rade umjetnici. Meni je prostorija od ovog umjetnika (Krešimira?), onako puna drveta i alata, sličila najobičnijoj šupi! Berislav kaže da njegova mama, koja je slikarica, nema atelje u šupi već u njihovoj dnevnoj sobi, što je vrlo nezgodno, jer ti se može dogoditi da sjedneš na tubu s nekom bojom, a ako baš nemaš sreće može ti se dogoditi da pogodiš uljanu boju koja se teško skida. Dakle atelier se izgovara *atelje* i to je prostorija u kojoj rade umjetnici, i koja obično ima puno prozora, a malo namještaja, i uvijek je sva u neredu.

CILINDAR-BRAVA — To je brava na ulaznim vratima stana u koju se ugura ključ da možeš zaključati ili otključati. Obično je žute boje (zapravo više drekaste), a za razliku od obične brave kroz ovu se ne može viriti na drugu stranu. Cilindar-brava nalazi se i na vratima dvorane za tjelesni u našoj školi, ali ne služi ničemu, jer u nju uvijek netko ugura šibicu, pa se onda ne može ugurati ključ. Zato je naša ravnateljica, umjesto nove brave, na vrata stavila domara Karleka, jer njemu sa šibicama ne možeš ništa.

DELTA NILA — Prvo sam mislila da je to neki strani jezik, a onda sam shvatila (sama od sebe) da je Nil rijeka u Africi u kojoj žive nilski konji po kojima je i dobila ime (u Nilu žive i krokodili, što se i rimuje: Nil-krokodil, kao u onoj pjesmici), a ta delta je mjesto gdje se Nil ulijeva u more, i to u obliku nekoliko Nilova, tako da nitko ne zna koji je onaj pravi, glavni Nil.

FAKIR — Oduvijek sam znala da je to čovjek koji može sjediti na čavlima, a da se ne probuši, ali sam to “fakir” stalno brkala s “kefir”, a kefir je piće (nešto kao jogurt).

FILODENDRON — To je najobičnija biljka!!! Jučer su nam u gostima bili tetak Dragec i teta Dragica iz Španskog i njihova kći Sanja i njihova beba (beba je zapravo Sanjina, jer ju je samo ona rodila, ali Sanja nema muža, pa beba umjesto tate ima tetka Drageca i tetu Dragicu), a kao poklon su nam donijeli jedan filodendron. A ja sam cijeli život bila uvjerenjena da je filodendron nešto što se izvodi u kazalištu (ne znam baš točno što, ali nešto sa sviranjem i plesanjem). Koji sam ja idiot! Srećom, Stela je još veći. Pred svima je uzviknula: “Hej ljudi, pa ovom filodendronu je netko škarama izrezuckao listove!”. A nije, nego su mu takvi od rođenja.

FILHARMONIJA — (to je riječ koju sam brkala s “filodendron”!!!) To je gomila muzičara. I to tako velika gomila da uopće ne stane na našu školsku pozornicu. Kad smo slavili dan škole profesorica glazbenog nam je ponosno rekla da će na svečanom koncertu svirati pola Zagrebačke filharmonije, a kad je koncert počeo pozornica je bila toliko načičkana muzičarima da dirigent više nije imao gdje stajati, pa je domar Karlek morao ispred pozornice na brzinu sastaviti tri klupe da bi dirigent imao s čega dirigitirati. Što bi tek bilo da je došla *cijela* Zagrebačka filharmonija? Valjda bi tada na pozornicu smjestili publiku, a glazbenici bi svirali odozdola! Dakle, filharmonija je sastav u kojem svira toliko puno glazbenika da se ne mogu dogovoriti tko će što, kako i kada odsvirati, pa im zato treba zapovjednik koji se zove dirigent (onaj štap kojim dirigent maše, služi da neposlušnim glazbenicima utjera strah u kosti).

GLADIJATOR – Ako sam dobro shvatila, gladijatori su nekakva izumrla vrsta sportaša. Tata kaže da su nogomet i košarka izmišljeni tek nedavno (što mu uopće ne vjerujem), a da su se prije 2000 godina, kada su živjeli gladijatori, koristili drukčiji sportovi u kojima su se ljudi natjecali tko će koga prije ubiti, a da uopće nisu bili u ratu. Ispočetka su se gladijatori međusobno borili za šalu, ali je to valjda gledateljima postalo dosadno, pa su se morali boriti zaozbiljno. Događalo se da gladijator ponekad ostane živ samo zato što je bio zgodan, pa se svidio publici, koja je u tom slučaju dizala palac u zrak kao što danas rade autostoperi (valjda im se sviđaju auti koji prolaze pokraj njih). Nezgodno je bilo kada su palčevi bili okrenuti prema dolje. Tata mi je još rekao da su se gladijatori borili na stadionima koji su se zvali arene, i da su prije svake borbe pozdravljali svog predsjednika tako što su vikali: “Ave!” i “Pozdravljaju te oni koji moraju umrijeti!” (Brrrr, da ja moram umrijeti ne bi mi palo na pamet da bilo koga pozdravljam!). Sad sam se sjetila da jedna takva arena postoji u Puli, samo što je trenutno neupotrebljiva, jer je u prilično lošem stanju.

GURU — Ta riječ mi se strašno sviđa, a čula sam je na vjeronauku. Časna sestra Helena (ona cijelo polugodište mijenja našu časnu sestru Silviju koja je na bolovanju (ja sam

uvijek mislila da se časne sestre ne mogu razboljeti, a izgleda da ipak mogu!)) nam je pričala da na svijetu postoje različite vjere, iako svi ljudi vjeruju u istog boga. Štos je u tome da tog istog boga zovu na različite načine (Bog, Alah, Šiva, dalje sam zaboravila). Isto tako različito se zovu i vjeroučitelji. Kod nas se zovu: “časna sestra Helena”, “časna sestra Silvija” (dok je bila zdrava) i ponekad “župnik”, a u Indiji se vjeroučitelj zove “guru” (mislim da se piše s malim “g”?). Otkako smo učili te stvari Petar ide uokolo i nagovara svakoga da nek kaže “guru”, a kad ovaj kaže “guru” Petar kaže “ližeš me po turu”. Možda je Stela u pravu što ga zove Nosonja.

HIPNOZA – Vrlo zanimljivo stanje tijela i duha (svijesti), jer dok duh spava, tijelo normalno radi (kao kad se učitelju čini da sjediš i pratiš nastavu, a ti zapravo spavaš). Hipnoza je i kada nam u školu dođe mađioničar, pa izabere nekoga iz publike, pa ga uspava tako da mu pred očima mrda svoj džepni sat sa zlatnim lancem, pa mu onda govori da uradi ovo i ono, a taj hipnotizirani sve to i uradi. Poslije, kad se probudi, ničega se ne sjeća, ali ga svi zezaju.

INFORMATIKA – Informatika je školski predmet. Stela tvrdi da je informatika i to što se ona igra na kompjuteru. Ha, ha, da ne bi! Kad sam joj rekla da nije u pravu, rekla je da ako ne vjerujem njoj neka pitam tatu. On je, naravno, rekao da je Stela u pravu, ali to je rekao samo zato što se i on igra na kompjuteru!

IZBJEGLICE — Tata mi je rekao da su izbjeglice ljudi koji su morali napustiti svoje kuće, sela i gradove, jer su se bojali tamo ostati. Ja sam ga onda upitala čega su se to bojali, a tata mi je odgovorio da su se bojali rata. Onda sam ga upitala da li se može dogoditi da i mi budemo izbjeglice, a tata je rekao: “Ne daj bože!”. Ne znam znači li to da možemo ili ne možemo, ali mislim da ja ne bih voljela biti izbjeglica, jer sam se ovdje navikla živjeti i imam puno prijatelja. A ako bih baš morala negdje izbjeći, onda bih voljela u Crikvenicu (po mogućnosti bez Stele).

KALORIJE — Kalorije se nalaze u hrani, ali je štos u tome da ih u nekoj hrani ima manje, a u nekoj više, pa trebaš paziti čega koliko pojedeš. I to se točno zna, jer postoje tablice u kojima piše koliko je u kojoj hrani kalorija. I sad mi uopće nije jasno kako je moguće da na svijetu postoje i predebeli i premršavi ljudi, osim ako je objašnjenje u tome da su i jedni i drugi nepismeni, pa ne znaju pročitati te tablice.

KAMELEON — Pronašla sam ga u albumu “Životinjsko carstvo” (sličica broj 88) (nalijepljena je, pa ga neću opisivati) (izgleda odvratno!), gdje piše “razred — gmazovi, red — gušteri, a porodica — kameleoni”. To mi nije baš najjasnije, ali učit ćemo u sedmom razredu, pa će mi valjda biti jasnije. Ipak, sviđa mi se ono “razred — gmazovi”. Bio bi štos da i naši razredi imaju imena, a ne brojke. Netko te pita u koji razred ideš, a ti umjesto “u

peti be” kažeš “u gmazove be” ili “u ptice ce”! A kad te pitaju u kojem redu sjediš, umjesto da kažeš “sjedim u redu do prozora” ti kažeš “sjedim u redu guštera”! Blago kameleonu što može promijeniti boju kože kad god poželi. Joj, kako bi super bilo da to mogu i ja, tad bih se spasila onog ljetnog prženja na suncu, a svejedno bih pocrnjela!

KAMIKAZA — Ne mogu vjerovati! Oni su se zaletavali avionima u brodove! Namjerno! A znali su da će poginuti ako pogode brod! Nosili su bijele marame oko vrata i bili su Japanci. Bilo je to u vrijeme Drugog svjetskog rata. Sve sam to saznala iz dokumentarca na TV.

KRAVLJI ŽELUDAC — Uopće nije istina da krava ima četiri želuca kao što tvrdi Stela! Ima jedan želudac kao i svi drugi, samo što joj je podijeljen na četiri dijela, a služi da se krava ima čime zabavljati, jer kad joj je dosadno ona može prebacivati hranu iz jednog dijela u drugi.

MAFIJA — To mi je tata prekrasno objasnio. Dakle, oni koji rade u mafiji zovu se “mafijaši” (slični su običnim muškarcima), a ono što tamo proizvode zove se “kriminal”. Glavni mafijaš zove se “kum” (to mu zapravo nije ime, nego zanimanje (kao što je tata “inženjer”, a mama “profesor”), i slično je našem kumu Tomi, jedino što mi imamo i kumu Marijanu, koja je kum Tomina žena, dok ovi iz mafije nemaju kumu iako im kum također ima ženu). Tata je htio da pogledamo jedan od filmova koji se zovu “Kum”, “Kum 2” i “Kum 3”, ali nam mama nije dozvolila (Stela i ja smo ipak gledale onaj koji se zove “Kum” i nije ništa naročito. Pucanje iz pištolja, kartanje za novac, rezanje konjskih glava i kuhanje špageta. Kum iz filma je bio debeo i ružan!). Tata je još rekao da mafije ima i kod nas, a mama je iz kuhinje odmah doviknula: “Ivane, pazi što pričaš pred djecom!”, jer nije shvatila da se tata samo šalio.

MARIONETE — Mama mi je ispričala jednu priču iz Stelinog i mog djetinjstva. Ide ovako (otprilike): kad smo bile male, mama i tata su nas odveli u kazalište gdje su imali lutke s koncima (koje poteže nevidljivi glumac (koji nije stvarno nevidljiv, nego je samo skriven, jer misli ako ga publika ne vidi, vjerovat će da su lutke žive. Ma nemoj!), pa se lutke na taj način mrdaju). Stela je stalno ispitivala kamo odlaze končići i navaljivala da je tata odvede do pozornice da pogleda. Tata nije htio, pa je počela urlati, tako da ju je morao izvesti van iz dvorane. Ali, ona je toliko urlala da se čula i izvana jače nego glumci iznutra, pa je onda mama izvela i mene, pa smo svi skupa otišli kući prije kraja predstave. Ja mislim da se Stela otada uoće nije promijenila!

OVISNIK — Ovisnika ima više vrsta. Stela misli da je ovisnik samo onaj tko se drogira ili snifa ljepilo, jer ako mu ne daš drogu (ili ljepilo) počne se tresti, ide mu pjena na usta i umre. A ovisnik može biti svatko. Na primjer, Stela je ovisnik o kompjuteru. Da joj netko

zabrani kompjuter na dva dana i njoj bi išla pjena na usta, kladim se. Tata je ovisnik o TV dnevniku. Kad ide dnevnik svi moramo biti tiho da se slučajno ne dogodi da prečuje neku važnu riječ. A što je najgore od svega, on sam za vrijeme dnevnika non-stop priča. Te ovi lažu, te ovi izmišljaju, te ovi pojma nemaju. Kad se jako uzbudi onda viče mami: “Ana, što ti kažeš na ovo?!” a kad mama počne govoriti što ona kaže na to, tata je odmah prekida: “Tiše malo, tiše malo, ne čujem što pričaju!”. Kad smo ovog ljeta išli u Crikvenicu, tata je htio ponijeti i televizor, ali mu je mama zabranila. Trebali ste ga vidjeti kako se tresao svake večeri od pola osam do osam. Zamalo mu je i pjena išla na usta. Stela kaže da sam ja ovisnik o hrani, a to je najobičnija glupost, jer tko uopće može bez hrane? Tko? Nitko!

PLOMBA – Nadjev kojim se pune zubi. Danas su nam u školi pregledavali zube (sreća da sam ih jutros oprala!) da se vidi tko mora kod zubara. Kad je na red došao Domagoj, zubarica se zaprepastila. Rekla je: “Ovo još nisam doživjela, da netko tako mlad ima toliko plombi!”. Nitko u razredu nije imao nijednu, a Domagoj ih ima ravno šest (izbrojali smo mu ih kasnije, pod odmorom). Plomba izgleda kao da si na zub zalijepio žvakaću srebrne boje. Domagoj se cijeli dan pravio važan i stalno je držao usta otvorena. Mama mi je kasnije objasnila da se plomba ne lijepi, nego da se stavlja unutra u pokvareni zub, i to tako da ti ga zubar prvo izbuši svrdlom. Kad sam pitala mamu da li to boli, ona je odgovorila da ne boli, ali sam joj po faci vidjela da laže. Kako bilo da bilo, uopće mi nije krivo što su mi svi zubi zdravi.

PTICA DODO — Mislila sam da je najbolje pitati baku Fridu, jer se razumije u ptice. Ona ima dva papagaja (Mikija i Kikija) i jednog kanarinca (Tikija) koji uopće ne pjeva, ali je zato prošlog ljeta sneo dva mala jajeta, iz koji se na žalost nije ništa izleglo, jer ih je pojeo! Problem je u tome što je baka Frida gluha kao top, pa je svaki put kad sam ja rekla “Dodo” ona to razumjela kao “Dado” i umjesto da mi bilo što objasni, stalno je ispitivala: “Koji Dado? Čiji Dado?” Srećom, Renata je za rođendan dobila jednu knjigu o pticama u kojoj je bio i dodo. Ovo sam prepisala (prvo na papirić, a poslije u ovu bilježnicu): “Dodo nije mogao letjeti, a živio je na Madagaskaru (nemam pojma što je Madagaskar) i susjednim otocima (valjda je onda i Madagaskar otok) u Indijskom oceanu. Španjolski i nizozemski osvajači lovili su ga radi hrane. Izumro je krajem 17. stoljeća. Spominje se u knjizi Alica u zemlji čuda Lewisa Carrolla.” Dakle, ptica dodo je izumrla ptica, a izumrla je zato što je imala peh – bila je ukusna za jelo, a nije znala letjeti.

ŠRAFCIGER — Mama je rekla: “Znaš, to ti je ono za šarafe”, a ja sam pitala: “Koje?”, na što mi je odgovorila: “Ma, ono, znaš”, pri čemu je mrdala rukom lijevo-desno, ali ja svejedno nisam znala, pa sam morala pitati tatu. Tata je izvadio svoju kutiju s alatom i pokazao mi nekoliko komada, od kojih su neki bili veći, a neki manji. Još mi je rekao da je šrafčiger njemačka riječ i da se u Njemačkoj ispravno piše ovako “schraubenzieher” (ako sam dobro napisala), a pravilno hrvatski da se kaže “odvijač”. Kad nam se nekoliko dana kas-

nije pokvario toster, čula sam tatu kako viče mami: “Ana, gdje mi je onaj najmanji šraf-ciger?!”. Pa sad ti budi pametan!

TRUDOVI — Otprije sam znala da su to ženske stvari, pa sam zato pitala mamu, a ne tatu. Mama je baš prala suđe, pa kad sam je upitala: “Mama, a što su to trudovi?”, ispala joj je rajngla iz ruke (sreća da u tom trenutku nije prala onu staklenu zdjelu za salatu) tako da je tata odmah dotrčao u kuhinju i pitao: “Što se zbilo?”, na što mu je mama odgovorila: “Nadam se ništa”. Kad se tata vratio u sobu, mama me počela razgledavati sa svih strana. Na kraju je rekla: “Isuse, Mirela, baš si me prepala”. Ne znam što je time htjela reći, ali mi je kasnije ipak objasnila da su trudovi signali kojima beba iz trbuha javlja svojoj mami da će se uskoro roditi. Onda sam se sjetila bebe koju je rodila Sanja od tete Dragice. Vidjela sam je cijelu (bebu) dok ju je Sanja presvlačila i uopće mi nije izgledala mala (beba). Zato sam još pitala mamu kako uopće tolika beba izađe van iz trbuha kroz tako malu rupicu. Mama je neko vrijeme razmišljala, a zatim je duboko uzdahnula i rekla: “Teško”:

UNIKAT — To je stvar koja je jedna jedina na cijelom svijetu. Kao na primjer Berislavova kapa s dva cofleka koju mu je naštrikala njegova mama koja je slikarica (htjela sam da mi je pokloni za uspomenu (kapu, a ne mamu), ali je to isto htjela i Stela (glupača!!!), pa se Berislav nije mogao odlučiti, pa je nije poklonio ni jednoj). Ili na primjer onaj baka Fridin goblen “Zima” (jer ga je napravila koncima drukčijih boja nego što je pisalo u uputstvu, tako da je snijeg više zelen nego plav, pa je sad jedini takav na svijetu). Ili na primjer most kojeg teta Dragica ima u ustima (ona rekla mami, a ja čula) (to nije pravi most, nego se preko zuba stavi zlato). Sad sam se sjetila da sam i ja unikat (!), iako svi kažu da smo Stela i ja iste (kum Tomo kaže “pljunute”, a mama kaže da se to tako samo kaže), a to uopće nije točno, jer ja nas nikad ne pobrkam.

Što je bilo poslije ili Likovi uzvraćaju udarac (a pisac daje petama vjetar)

Znate li one fore iz kojekakvih časopisa, uglavnom za ženske, kad odaberu jednu, onako, neku sasvim običnu, da ne kažem normalnu curu (regularni pubertetski prištići po faci, malo masnija nijansa kose, frizura koja otprilike tri do četiri tjedna nije vidjela ni Č (veliko) ni č (malo) od češlja, a uz to apsolutno ne odgovara ni obliku lica ni klempavim ušima ni predugom vratu, odjevenu u najmanje dvije skroz na skroz nespojive boje prirodnog spektra, itd, itd, itd...), pa je prvo fotografiraju takvu kakva jest, a onda je odvedu u kozmetički salon i kod frizera i u par butika i što ja znam kamo sve ne, pa je na kraju ponovo fotografiraju, ali sada izkozmetiziranu i izfriziranu i koloristički usklađenu, i onda te dvije fotke zalijepe jednu pokraj druge i ispod prve napišu PRIJE, a ispod one druge napišu POSLIJE? A na toj POSLIJE cura blješti poput netom upaljenog reflektora na Dinamovom stadionu, i više uopće nije ni obična ni normalna. Nego je više onako, nešto između manekenke i princeze.

E, otprilike ista stvar se dogodila i sa mnom nakon što sam napisao Mamu (koja je kriva za sve). PRIJE Mame bio sam sasvim običan, da ne kažem normalan pisac (doduše, s nešto manje prištića jer sam se većeg dijela istih riješio dvadesetak godina ranije, dakle s voljom i na vrijeme), a POSLIJE Mame nisam mogao ući u lokalni dućan mješovitom robom, a da me sve tri prodavačice odmah ne prepoznaju; jedna uz usklik "Sused, vidla sam vas na televizoru!" (iako sigurno nije, jer NA svom je televizoru mogla vidjeti samo čipkani tabletić i plastičnu imitaciju venecijanske gondole koji se nalaze NA njezinom televizoru; mene je eventualno mogla vidjeti U tom istom televizoru, iako sam sasvim siguran da se baš ni jednom nisam U njega uvukao, a teško da bih i stao), druga uz povjerljivi šapat "A koliko ste para zaradili s tom knjigom?", a treća uz oduševljeni "Susjed, pa ja nisam imala pojma da se vi bavite SLIKARSTVOM!". Drugim riječima rečeno, kad mi se dogodila Mama, POSLIJE više ništa nije bilo kao PRIJE.

A što je još bilo poslije? Pa, poslije je došao Bero (zvani Konj) i rekao: — E, baš ti hvala!

— Nema na čemu – odgovorio sam pristojno, upravo zanesen glancanjem Grigorove (i Vitezove) ptice, koja je ponosito sjala nasred mog radnog stola, pa u prvi tren nisam obratio pažnju na ton Berina glasa. A ton mu je bio nekako, kako bih rekao, pun tona. I to glasnog.

— O, ima ima! Itekako ima – rekao je Bero tim specijalnim glasnim tonom, zbog kojeg sam tada podigao pogled s ptice i spustio ga na Berinu facu. Namrgođenu. Ljutitu? Bijesnu?! – Hvala što si me opisao kao najvećeg kretena na kugli zemaljskoj! – uzviknuo je Bero, pa dometnuo: — Ako ne i šire!

— Ne razumijem o čemu govoriš – rekao sam, iako to nije bilo baš sasvim istinito.

— Ne razumiješ, je li? – zaškiljio je kroz naočale, pri čemu je, valjda zahvaljujući dioptriji, to škiljenje bilo barem udvostručeno od inače uobičajenog.

— Pa da. To jest, ne – promućao sam.

— E pa, objasniti ću ti – rekao je Bero, te podigao palac kao da stopira. — Prvo – rekao je mrdnuvši palcem, jer nije stopirao nego je nabrajao, — odjenuo si me u klauna. Čak se i gastarbajteri oblače ljepše! Drugo – palcu se pridružio kažiprst, — otkud ti ona imbecilna ideja o kapi s dva cofleka? Zinuo sam nešto reći, ali me preduhitrio treći Berin prst. – Treće, ja nikada nisam imao topa iz matematike! Nikad! Je l' ti to jasno?!

Buljio sam u ta tri Berina prsta, očekujući i ostale da se podignu, i razmišljao ne bi li bilo bolje da sam, pišući Mamu (koja je kriva za sve) napisao kako je glavni lik rođen s greškom, to jest sa samo tri prsta. Na obje ruke.

— E, ajd nemoj šizit. Sve ću to ispraviti – rekao sam brzo, nadajući se da se likovi ne razumiju u komplicirane procese nastanka jednog književnog (ne)djela. – Evo, napisat ću da si... da si... da si pljunuti Bond! James Bond! A i tu jedinicu ću ti ispraviti. U čistu peticu. Zapravo, napisat ću da si odlikaš!

— Misliš, *štreber*? – ubacio se Bero. – Još mi samo to fali.

— Ma ne ne, nikako! Kakav štreber?! Naprosto ćeš biti genijalac! Znaš ono, uopće ne učiš, a sve znaš! Naprosto imaš fotografsko pamćenje, kužiš?! Čak ni ne otvaraš udžbenike!

— Je li?

— Aha.

— A što to onda moje oči fotografiraju, ako ni ne otvaram udžbenike? – upitao je Bero sumnjičav kao sumnja teška pola tone. — Naslovnu stranicu?

— Gle, pa ti si stvarno pametan!

— Znam – skromno će Bero. – To slobodno napiši.

— Naravno. I promijenit ću ti ime u Nikola. Po Tesli, znaš.

— A tko ti je sad pa taj?

— Khm, nema veze – odmahnuo sam rukom.

— I želim psovati! – rekao je tada Bero (zvani Tesla). – Čovječe, pa ja imam skoro dvanaest godina. Halo, *dvanaest* godina! A ni jedne jedine psovke. Čak ni neke najjadnije!

— Kao na primjer? – upitao sam oprezno.

— Dupe! – ispalio je Bero kao iz topa.

— Čuj, Bero, psovanje je ružno! – rekao sam odlučno. – U stvari, moglo bi se reći da je čak i zabranjeno. Pogotovo u literaturi za klince.

— Ma boli me dupe i za literaturu i za klince! – uzviknuo je on. – Uostalom, vi Veliki Odrasli Pisci nemate blage veze. Vi mislite da su klinci djeca.

«Hm, klinci djeca?», zamislio sam se na trenutak. A trenutak nije trajao ni trena duže od trenutka. Jer već u sljedećem trenutku...

— Tko ima velika usta?!

— Tko voli Petra Grašu?!

— Tko ždere kao krava?!

— Tko čita Modru Lastu?!

... u moju sobu ustampediraše Stela i Mirela. Ili možda Mirela i Stela. Vrag bi ga znao takve jednojčane. Ni rođeni ih pisac ne bi mogao razlikovati. Te ni nije.

— Tko se boji patuljaka iz bakinog ormara?!

— Tko se boji guštera iz Crikvenice?!

— I grmljavine?!

— I trešanja?!

— Nisam napisao da se bojite trešanja, nego sam napisao da se bojite crva u njima! – prekinuo sam ih. – Uostalom, to sam napisao samo za jednu od vas dvije. – Pogledao sam ih. — Mislim za tebe... Ili možda za tebe... Ili ipak za tebe... Ili... Ne sjećam se više na koju sam točno mislio!

— A na koga si točno mislijo kad si napiso da se ja zovem Fahrudin Hadžisulejmanomerpašić? Na koga, ha?! – zagrmilo je iz pravca vrata. Točnije, iz grla jednog lika u donjem dijelu pidžame i gornjem dije... i potkušulji bez rukava. Bio je to Šrafčiger glavom i trbušinom.

— Ali, dao sam ti sasvim zgodan nadimak! – protestirao sam.

— Bogme jesi – složio se Fahrudin Hadži... itd. — A dao si mi i ovaj ljepi svrab pa se non-stop moram češat – zabrundao je zatim, demonstrirajući rečeno češkajući trbušinu otprilike u predjelu pupka. — A ni ne znam šta je to *šrafčiger*?

— Al zato ja znam kaj je to ožiljak! A ti buš ih, pisac, imal nekoliko sad kad te malo provlečem kroz prste, kužiš?!

— Je, i ja znam kaj je to ožiljak! To ti je ovo grdo kaj imaš tu prek face, ne? Ovo zbog čeg te je gospon pisac i nazval Ožiljak, ne? Ko kaj je mene zbog moje brade nazval Brada, ne?

— Daj, Brada, začepi! I daj ga zgrabi!

— Zgrabi pisca! Zgrabi pisca! – začulo se tada sa svih strana, a likovi su prijeteći krenuli prema meni.

Onda sam dao petama vjetar. Zbrisao sam van (ne pitajte kako, u književnosti je sve moguće). I sudario se s Macanom. Koji je valjda bježao od nekih svojih likova.

— A ona bedastoća s modemom i internetom, to ti je skroz bez veze – rekao mi je u prolazu. – I uopće nije istina da si takve gluposti čuo od mene!

— Hej, Macane, daj me poštedi, pliiiiiiiiz!

— Zorane sine, znači ja sam tebi kriva za sve? Ja, tvoja rođena majka?! Ja, koja sam noći i noći probdjela dok si imao ospice, i vodene kozice, i šarlah, i anginu, i nekoliko gripa, i mums, i proljev i...

— Stani! Nisam mislio na tebe, mama, majke mi! Hoću reći, časna riječ! Ovdje se radi o jednoj sasvim drugoj mami! Sasvim, sasvim, sasvim drugoj, majke mi! To jest, časna riječ!

— Hm, dobro onda. Hajde sjedi, sine, baš sam skuhalo juhu, finu, masnu, s domaćim rezancima, gustim, koje sam sama.... – rekla je na kraju moja mama (koja je kriva za sve, ali joj to nemojte reći).

Metodički instrumentarij

dr. sc. Vladimira Velički

Razmisli i stvaraj

- Koje se tri osnovne priče provlače kroz čitav ovaj roman?
- Te priče na nekim se mjestima susreću? Na kojim?
- Odredite temu ovoga romana.
- Odredite glavne i sporedne likove.
- Opišite kako izgledaju blizanke koje se pojavljuju u ovom romanu.
- Zašto Bero za sve krivi mamu?
- Što je Berina mama po zanimanju?
- Kad se Berina mama počela više brinuti za Beru? Zašto to njega živcira?
- Zbog čega su se djeca u školi rugala Beri? Što mislite o tome?
- Koje je godišnje doba?

- Slažete li se s Berinom tvrdnjom da do otmice ne bi došlo da ga mama nije poslala u školu u nedjelju?
- Opišite kako se dogodila Berina otmica.
- Koju rečenicu Bero stalno ponavlja lopovima?
- Što znači da Arči ima ugrađen telefonski modem?
- Zašto Bero nije htio vikati kroz ključanicu? Slažete li se s tim mišljenjem? Obrazložite zašto!
- Što mislite o načinu na koji je Bero oslobođen? Jesu li Stela i Mirela dobro postupile kad su same krenule tražiti ga? Kako biste vi postupili?
- Kako to da je Mirela previdjela lopove?
- Što je Mirela nakon toga učinila?
- Što joj je policajac rekao?
- Kako su djeca dospjela u policijsku stanicu?
- Zašto je Bero zamolio mamu da mu napravi još dvije kape?
- Što je Berislav na kraju naučio?

NAUČI, TO JE VAŽNO

ROMAN je duga ili vrlo duga priča s mnogo događaja i likova.

DJEČJI ROMAN posebna je vrsta romana. Glavni likovi u dječjem romanu najčešće su djeca i prikazani su njihovi životi i doživljaji.

- Koja su obilježja dječjega romana vidljiva u ovome djelu?

Rad u skupinama

- Podijelite se u skupine.

Podijeliti se možete uz pomoć digitalnog alata **Instant Classroom**. Dostupan je na stranici **Super Teacher Tools**:
<http://e-laboratorij.carnet.hr/super-teacher-tools-mrežno-sjediste-super-nastavnike/>

- Osmislite drukčiji završetak priče od trenutka kad je Berislav poslao mail: »Halo, ima li koga tamo?«

Zamislite da mu se na mail javio:

- tata
- Regoč
- susjeda koja dobro ne čuje
- Berislavov tata
- policajac
- trgovac automobilskim gumama
- Pipi Duga Čarapa

Priču možete završiti u pisanom ili usmenom obliku (snimajući je na diktafon).

- Predstavite tijek radnje romana u desetak natuknica. Natuknice možete napisati ili izgovoriti i snimiti. Napravite vremensku lenu, samostalno ili u suradnji s vršnjakom.

To možete učiniti uz pomoć digitalnog alata **Tiki Toki**:
<http://www.tiki-toki.com/>

Upute za rad s alatom možete potražiti na ovoj poveznici:
<http://e-laboratorij.carnet.hr/tiki-toki-izrada-timeline-a/>

- Pripremite igrokaz ili izradite strip u kojem ćete prikazati likove i skraćenu radnju ovoga romana.

To možete učiniti na papiru, ili uz pomoć digitalni alata za izradu stripa **Pixton** ili **Make Beliefs Comix**:
<http://e-laboratorij.carnet.hr/pixton-udahnite-zivot-strip/>

<http://e-laboratorij.carnet.hr/make-beliefs-comix-brzo-jednostavno-do-vlastitog-stripa/>

- Odaberite jedan odjeljak i prepričajte ga drugim učenicima u razredu na znakovnom jeziku. Oni mogu pogađati o kojem se dijelu romana radi.

- Osmislite razgovor između Bere i nepoznate osobe kojoj je poslao poruku. Razgovor možete snimiti u obliku radio emisije ili napisati u obliku SMS, Facebook ili WhatsApp poruka.

To možete učiniti uz pomoć ovog digitalnog alata koji simulira razgovor:

<http://www.classtools.net/SMS/index.php>

- Osmislite intervju s piscem. Saznajte što više o njegovom životu, hobijima, knjigama koje je napisao...

Postavite mu pitanja i osmislite odgovore.

Snimite intervju s piscem. Jedan učenik bit će pisac, a drugi novinari.

Dio učenika može snimiti različite zvukove svojim mobilnim uređajima kojima će obogatiti intervju i prikazati ga u obliku televizijske ili radio emisije.

Nakon toga snimljene zvukove i audio-zapise možete obraditi pomoću besplatnog programa **Audacity** (<https://www.audacityteam.org/>). Dostupan je i sa sučeljem prevedenim na hrvatski jezik.

Poticaji za daljnji rad

1. Zoran Pongrašić bio je jedan od osnivača rock-grupe »Kost i koža«. Sam za sebe u jednom je intervjuu rekao da je pisanje tekstova za rock sastave bilo njegovo prvo pisanje, prvi ulazak u svijet stvaranja književnosti. Što mislite o vezi rock glazbe i književnosti?

Druga je neobičnost to što je, prije nego što je postao profesionalni pisac, radio kao istražitelj u policiji. I to zaslužuje komentar!

2. Djeca iz Osnovne škole Mahično škole napravili su ovaj intervju s Zoranom Pongrašićem:

<https://www.youtube.com/watch?v=6eGmytI7Hbg>

Autor na početku priznaje da bi mu draži bio posao glazbenika nego posao književnika!

3. A ovaj je »ozbiljni« intervju Pongrašić je dao za portal MVInfo:

<https://www.mvinfo.hr/clanak/zoran-ponggrasic-nasim-je-piscima-forma-totalno-nebitna-stvar>

4. Zoran Pongrašić jedan je od osnivača Umjetničke organizacije *Autorska kuća* koja u gradskim parkovima organizira veseli dječji knjižni festival *Uberi priču!*

Više o događaju: <http://www.mala-zvona.hr/uberi-pricu>

Kako to izgleda možete pogledati u fotogaleriji na ovoj poveznici:

<https://www.vecernji.hr/zagreb/izostali-i-iz-vrtica-da-ugrabe-omiljenu-pricu-1000311>

Impresum

Naručitelj:**Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNET**

Josipa Marohnića 5, 10000 Zagreb
tel.: +385 1 6661 500
www.carnet.hr/

Nakladnik:**Bulaja naklada d.o.o**

Radnički dol 8, 10000 Zagreb
tel/fax: +385 1 4822 154
info@bulaja.com
www.bulaja.com

Urednik: Zvonimir Bulaja

Oblikovanje: Luka Duplančić, Zvonimir Bulaja

Ilustracija na naslovnici: Irena Zelena

Bilješka o autoru i djelu: dr. sc. Diana Zalar

Metodička obrada: dr. sc. Vladimira Velički

Tehnička realizacija: Bulaja naklada d.o.o.

Za nakladnika: Zvonimir Bulaja

Pri pripremi ove elektroničke knjige uloženi su maksimalni mogući trud i pažnja, te su svi uključeni materijali pažljivo kontrolirani, korigirani i testirani. Međutim, Bulaja naklada d.o.o., CARNET i autori ne mogu biti odgovorni za bilo kakve štete, izravne i neizravne, prouzročene upotrebom ove elektroničke knjige, odnosno pogreškama u tekstovima (nekompletni, netočni ili oštećeni podaci, greške pri unosu i slično).

Sva autorska prava na knjigu su pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, kopirati niti na bilo koji način reproducirati bez nakladnikova dopuštenja.

ISBN: 978-953-328-372-2

© Zoran Pongrašić

Zagreb, 2018.